	Sēdes video translācija	23.01.2020	9.00	11.00	13.30	15.30

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2034
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=5c406990-4302-4204-b889-fe5b3971d0a5&stage=5

23.01.2020. 13.Saeima trešā sēde-ziemas sesija Ārlietu ziņojums Elektroenerģija tirgus *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Dagmāra Beitnere-Le-Galla*
2020.gada 23. janvāra sēde sākas pl. 09:00
sēde slēgta pl. 16:27, sēdes ilgums- 7 h 16 minūtes / 5 h 19 min -darbs sēdē turpina 30.janvārī pl. 9:00

PIEBILDE: 23. janvārī notiek viena sēde nr.3 -četrās daļās, turpina 30.janv.
LABOT KĻŪDU: nav ievietota stenogrammā saite uz sēdes video translāciju e-arhīvā *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas ziemas sesijas trešā sēde 2020. gada 23. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Godātie kolēģi, sākam Saeimas 2020. gada 23. janvāra sēdi.
Vispirms par iesniegtajām izmaiņām Prezidija apstiprinātajā darba kārtībā.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija lūdz sēdes darba kārtībā iekļaut lēmuma projektu **"Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Grozījumi Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā" (Nr. 489/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2020. gada 15. februārim"**. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija lūdz sēdes darba kārtībā iekļaut lēmuma projektu **"Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta "Valsts robežsardzes likums" (Nr. 490/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2020. gada 15. februārim"**. Vai deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lūdz iekļaut darba kārtībā... lūdz izslēgt no darba kārtības darba kārtības 18. punktu - likumprojektu **"Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā"** (Nr. 513/Lp13) - un iekļaut to Saeimas 2020. gada 30. janvāra sēdes darba kārtībā. Vai deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Darba kārtība ir grozīta.

Deputāti Jūlija Stepaņenko, Linda Liepiņa, Aldis Gobzems, Didzis Šmits, Karina Sprūde, Uldis Augulis, Raimonds Bergmanis un Dana Reizniece-Ozola lūdz sēdes darba kārtībā iekļaut likumprojektu **"Par Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad kāda cita Eiropas Savienības dalībvalsts lemj par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij kriminālvajāšanai"**.

"Par" pieteikusies runāt deputāte Jūlija Stepaņenko. Lūdzu!

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Labdien, godātie kolēģi! Kā mēs visi zinām, pagājušajā Saeimas sēdē mēs kopīgi vienojāmies par Saeimas lēmuma projektu - par lūgumu Dānijas atbildīgajām iestādēm palīdzēt mums atrisināt šo juridisko problēmu ar Latvijas pilsones Kristīnes Misānes neizdošanu trešajai valstij.

Vakardien mums bija Juridiskās komisijas un Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas kopsēde, kurā mēs arī apskatījām dažādus rīcības variantus, piesaistot visas - pilnīgi visas! - atbildīgās iestādes un praktiski gudrākos Latvijas juristus, lai saprastu, kā mēs varētu rīkoties šajā nestandarta situācijā. Sēdē izskanēja vairāki apsvērumi par to, kā mēs varētu rīkoties, dažādas problēmas, kuras mēs varētu atrisināt, arī izmantojot šo situāciju, bet primārais ir, protams, panākt to, lai mūsu, Latvijas, pilsone tiktu atgriezta Latvijā, ievērojot Latvijas Republikas Satversmes 98. pantu.

Godātie kolēģi! Mēs nolēmām steidzami rīkoties. Mēs steidzami sagatavojām likumprojektu sadarbībā ar tiesību zinātņu doktori Baibu Rudevsku, kura arī... vērojot visu šo situāciju, gan debates pagājušajā Saeimas sēdē, gan arī sekojot līdzi šai informācijai publiskajā telpā, gan arī iepazīstoties ar visiem dokumentiem... Tas rīcības modelis, ko mēs vēlamies piedāvāt gan atbildīgajai komisijai, kuru... mēs aicinām, lai būtu noteikta ne tikai Juridiskā komisija... Līdzatbildīgā varētu šajā gadījumā būt Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija, ja reiz mēs esam sākuši šķetināt šo lietu kopīgi.

Un viens no rīcības modeļiem šajā gadījumā būtu izveidot ietvaru, likumisko ietvaru, Ģenerālprokuratūras rīcībai šādos gadījumos, gan šobrīd, gan arī turpmākajos gadījumos... protams, arī nosakot galvenos principus, kuri būtu jāievēro iestādēm, ja ir saņemts lūgums par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij.

Svarīgi ir tas, lai šis likums kā speciālais likums attiecībā pret Kriminālprocesa likumu varētu darboties arī attiecībā uz tām situācijām, kuras šobrīd ir iesākušās (konkrēti Kristīnes Misānes lieta). Mēs nevaram izveidot speciālu normu, kas grozītu, piemēram, atbildību par rīcību, ko kāds ir izdarījis, bet šajā gadījumā mēs varam dot pilnvarojumu Ģenerālprokuratūrai pārkvalificēt lietu vai arī pilnvarojumu Ģenerālprokuratūrai nekavējoties rīkoties, izskatot jaunatklātos apstākļus un ierosinot lietu... tādā veidā, lai šī nodošana, šī Latvijas pilsoņa nodošana, atbilstu apcietinājuma pamatlēmumam.

Tāpēc, godātie kolēģi, mēs tiešām ļoti lūgtu jūs uz sadarbību. Šajā gadījumā mēs ļoti lūdzam jūs nodot šo likumprojektu komisijai. Un šis likumprojekts, protams, arī ir nodots... arī topošajai darba grupai, kura jau, es saprotu, ar rītdienu vai jau šodien ir... jau ķērusies pie situācijas risināšanas. Un mēs arī ļoti ceram, ka arī šis likumprojekts tiks izmantots par pamatu varbūt kāda... teiksim, vienam no rīcības modeļiem Kristīnes Misānes lietā. Un ir ļoti svarīgi tas, ko arī Kristīnes Misānes tuvinieki izteica arī pēc vakardienas sēdes, vēlreiz uzsverot to, - ka mums ir tiešām jāizmanto visi juridiskie instrumenti un, protams, arī visi diplomātiskie instrumenti, kuri ir mūsu rīcībā, lai Kristīne Misāne netiktu izdota trešajai valstij. Tāpēc, kamēr mūsu amatpersonas turpina sadarbību ar Dānijas atbildīgajām iestādēm, ar amatpersonām, liek lietā visus diplomātiskos instrumentus, mēs ceram, ka arī šis juridiskais instruments palīdzēs šīs situācijas risināšanā.

Tāpēc, kolēģi, mēs ļoti lūdzam jūs atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi pret darba kārtības grozīšanu? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Sākam izskatīt grozīto darba kārtību.

Darba kārtībā - **"Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos"**.

Vārds ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam. Lūdzu!

E. Rinkēvičs (ārlietu ministrs).

Ļoti cienījamā sēdes vadītāja! Godātais Prezidij! Godātais Ministru prezidenta kungs! Cienījamās deputātes un godātie deputāti! Ministri! Ekselences!

"Un visa plašā pasaule/ Ir liela, smaga asara." Šie dzejnieka Jāņa Poruka vārdi trāpīgi izteic pašreizējo starptautisko situāciju.

Spriedzes pieaugums Tuvajos Austrumos un citur pasaulē arī šogad ietekmēs gan reģionālo, gan globālo drošības situāciju un arī mūsu ārpolitisko dienaskārtību. Latvijas ieskatā, tālākais samilzušo pretrunu risinājums, tostarp Irānas jautājums, ir panākams tikai politiskā dialoga un diplomātijas ceļā.

Tikpat būtiska būs situācijas attīstība Sīrijā, Jemenā, Lībijā un Venecuēlā. Lai arī Normandijas formātā ir panākts zināms progress Minskas vienošanās izpildē un sagūstīto personu apmaiņā, tomēr situācija Ukrainā nav kardināli mainījusies. Krievijas agresīvā politika Ukrainā turpinās.

Nevar ignorēt arī klimata pārmaiņas, kur viens no galvenajiem cēloņiem ir cilvēka faktors. Kūstošie ledāji Arktikā, milzīgais piesārņojums jūrās un okeānos, ilgstošie un postošie ugunsgrēki Austrālijā, Āfrikā un Amazones mūžamežos rada neatgriezeniskus zaudējumus visam dzīvajam uz mūsu planētas.

Lai mazinātu cilvēku postošo ietekmi uz vidi, nepietiek ar skaļiem lozungiem vai politiķu un diplomātu pieņemtām rezolūcijām. Risinājums ir tikai kopēja un solidāra visu valstu līderu un sabiedrību izpratne par nepieciešamību pasargāt mūsu planētu no iznīcības. Tāpēc ir atbalstāmi jaunās Eiropas Komisijas priekšlikumi Eiropas Zaļajam līgumam, lai panāktu reālu klimata neitralitāti.

Savukārt Ķīnas pieaugošā iesaiste globālajos procesos rada gan iespējas, gan arī izaicinājumus. Ķīna intensīvi investē Eiropas kritiskajā infrastruktūrā, iegūstot kontroli pār uzņēmumiem, kā arī palielinot savu klātbūtni Eiropas kaimiņos - Arktikā un Āfrikā. Ķīna ir Eiropas partneris un sāncensis vienlaikus.

"Pasaules mieru nav iespējams nosargāt bez radošām pūlēm, kas ir samērīgas ar briesmām, kuras to apdraud." Šiem "Eiropas tēva" Robēra Šūmaņa deklarācijas vārdiem, kurai šogad atzīmēsim 70. gadskārtu, ir jābūt centrā ikviena politiķa un diplomāta darbā.

Lai cik dramatisks liktos pērnais gads, tieši pūles un centieni saglabāt starptautisko kārtību, drošību un mieru arī šogad būs īpaši vajadzīgi reģionālajiem un globālajiem spēlētājiem, tostarp Eiropas Savienībai, Amerikas Savienotajām Valstīm, Ķīnai, Indijai un Krievijai.

Godātie kolēģi! Šodien aprit tieši gads, kopš Saeima apstiprināja Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa valdību. Viens no valdības deklarācijas atslēgvārdiem ir "drošība". Un tas nav nejauši izvēlēts. Tas ir īpaši attiecināms, domājot par mūsu valsts sociālekonomisko, finanšu stabilitātes, militāro, iekšējo un ārējo drošību.

Latvijas ārpolitikas mērķis ir nemainīgs: stiprināt Latvijas drošību un labklājību, veicinot Eiropas Savienībai ģeogrāfiski tuvu un nozīmīgu reģionu stabilitāti, drošību un prognozējamību.

Latvijas ārpolitiskā doktrīna balstās šādos elementos.

Pirmkārt, aktīvi veidot Eiropas Savienību kā ģeopolitisku spēlētāju, kas spēj ietekmēt gan globālus, gan reģionālus procesus. Eiropas Savienībai ir jākļūst par vērtību, klimata un drošības lielvaru. Mums ir jāspēj projicēt stabilitāti mūsu kaimiņreģionos. Eiropas Savienībai ir jāattīsta sava drošības kapacitāte.

Otrkārt, Amerikas Savienotās Valstis ir un būs mūsu stratēģiskais partneris gan politiskos, gan ekonomiskos, gan drošības jautājumos. Bez ASV klātbūtnes nedz Eiropas, nedz Baltijas, nedz Latvijas drošība nav iespējama.

Mēs darīsim visu, lai stiprinātu transatlantisko saiti ar ASV un Kanādu.

Mēs atbalstīsim tās iniciatīvas, kas veicina sadarbību ar mūsu Ziemeļamerikas sabiedrotajiem un Eiropu. Lielu potenciālu redzam, piemēram, Trīs jūru iniciatīvā.

Treškārt, Latvija stingri iestājas par starptautisko tiesību un likuma varas principu ievērošanu starptautiskajās attiecībās.

Ceturtkārt, mēs iestājamies par visaptverošu politisko un ekonomisko sadarbību Ziemeļu un Baltijas valstu reģionā.

Piektkārt, mēs veicinām stabilitātes un drošības telpas izvēršanu gan Eiropas austrumu, gan dienvidu kaimiņreģionos. Mēs atbalstām gan Eiropas Savienības, gan NATO paplašināšanos, ja tiek izpildīti visi kritēriji, un ticam, ka tas nāk par labu mums un kandidātvalstīm.

Visbeidzot - mēs esam gatavi sadarbībai ar valstīm, ar kurām mums ir būtiskas domstarpības. Jo ticam, ka atklāts un godīgs dialogs, kas ir balstīts uz savstarpēju cieņu un atbilst pušu interesēm, ir pamats attiecību veidošanai, bet tas nenozīmē kompromisus principiālos jautājumos.

Dāmas un kungi! Latvijas aktīva dalība starptautiskajās organizācijās, īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijā, Eiropas Savienībā, NATO un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā jeb *OECD*, ir viens no instrumentiem, lai stiprinātu mūsu valsts suverenitāti, tiesiskumu, drošību un ekonomisko izaugsmi.

Mūsu stratēģiskais partneris - Amerikas Savienotās Valstis - sniedz nenovērtējamu atbalstu mūsu aizsardzībai. Tāpat mūsu sabiedrotie no citām NATO un Eiropas Savienības dalībvalstīm, jo īpaši Kanādas, kā arī Spānijas, Itālijas, Čehijas, Polijas, Slovēnijas, Slovākijas, Albānijas un Melnkalnes.

Kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas ASV praktiskā iesaiste mūsu reģiona drošības stiprināšanā nekad nav bijusi tik liela un jūtama kā šobrīd. Par to mēs sakām paldies mūsu draugiem un sabiedrotajiem.

Cienījamās deputātes un godātie deputāti! Nav šaubu, ka pēc breksita gan Eiropas Savienībai, gan Apvienotajai Karalistei nāksies iet cauri jaunai institucionālai un politiskai transformācijai. Taču šis faktors nedrīkst ietekmēt Eiropas Savienības turpmāko vienotību kritiski izšķirošos jautājumos.

Mēs atbalstīsim aktīvu Eiropas Savienības darbu pie nākotnes attiecību līguma ar Apvienoto Karalisti, jo mūsu valstij ir būtiski nostiprināt ciešas turpmākās attiecības ar Lielbritāniju, ņemot vērā mūsu drošības un ekonomiskās intereses un nozīmīgo valstspiederīgo kopienu, kura tur dzīvo un strādā.

Lai kā dažam labam gribas domāt, taču pēc breksita procesa Eiropas Savienība nekļūs par vēstures artefaktu. To līdzās citiem eksponātiem nenovietos Eiropas muzejā Briseles centrā ar uzrakstu, citējot nu jau leģendāru britu politiķi, - "Es reiz biju nākotne". Tāpēc mums būs daudz jāstrādā pie Eiropas nākotnes veidošanas. Šeit lielu cerību lieku uz Eiropas nākotnes konferences organizēšanu. Taču diskutējot atcerēsimies arī Šūmaņa vārdus: "Eiropu neizveidos uzreiz vai saskaņā ar vienotu plānu. [..] To veidos konkrēti sasniegumi!"

Dāmas un kungi! Latvija Eiropas Savienībā ir jau vairāk nekā 15 gadus. Ir pienācis brīdis, kad esam pietiekami pieredzējuši un varoši ne tikai sekot Eiropas Savienības politikām, bet spēt tās ietekmēt atbilstoši Latvijas interesēm. Vairākās jomās Latvija ir līdere, piemēram, dezinformācijas apkarošanas un kiberdrošības jomā.

Līdz ar jauno Eiropas Komisiju ir definētas jaunas politiskās prioritātes. Un tās ir - Eiropas zaļais kurss, ekonomika cilvēku labā, digitālā laikmeta Eiropa un spēcīga Eiropa pasaulē.

Latvija atbalsta Eiropas Savienības paplašināšanos, jo tā atbilst Latvijas ilgtermiņa interesēm un garantē demokrātijas un tiesiskuma nostiprināšanos, drošību un stabilitāti mūsu kaimiņreģionos. Protams, Eiropas Savienībai ir robežas. Tā nav bezizmēra. Eiropas Savienības paplašināšanās politikai ir jābūt atvērtai tām valstīm, kas atbilst iestāšanās kritērijiem, īpaši Ziemeļmaķedonijai un Albānijai.

Latvija arī turpmāk atbalstīs mūsu draugus no Austrumu partnerības valstīm - Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovu un Ukrainu. Latvija arī turpmāk iestāsies par iesaldēto konfliktu risināšanu, valstu teritoriālās nedalāmības principu ievērošanu. Latvija arī konsekventi ievēros Krimas prettiesiskās aneksijas neatzīšanas politiku.

Gan Eiropas Savienības, gan Rietumbalkānu, gan Austrumu partnerības valstu valdībām ir jāsaprot, ka Eiropas Savienība nozīmē fundamentālas pamatvērtības - brīvību, demokrātiju un likuma varu. Tas ir arī jautājums par cilvēktiesību standartiem, izpratni par patiesu demokrātiju un brīvu pilsonisko sabiedrību, citiem vārdiem, eiropiešiem ir jārīkojas kā eiropiešiem.

Dāmas un kungi! Vēlos pēc iespējas ātrāk pieredzēt to dienu, kad Latvija Eiropas Savienības kopējā budžetā vairāk iemaksās nekā saņems. Taču šobrīd mūsu galvenais uzdevums ir panākt labvēlīgus nosacījumus nākamā Eiropas Savienības daudzgadu budžetā.

Budžetu ietekmēs gan Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības, gan jaunās prioritātes. Vienlaikus jau tagad ir skaidrs, ka arī nākamajā daudzgadu budžeta periodā Latvija saņems vairāk nekā iemaksās.

Līdz ar Latvijas ekonomisko izaugsmi un izmaiņām Eiropas Savienības budžeta struktūrā ir jāmainās arī Latvijas institūciju, pašvaldību, uzņēmēju un sabiedrības uztverei par Eiropas Savienības līdzekļu piesaisti. Latvijai jāspēj attīstīt spējas piesaistīt finansējumu arī no jaunajām Eiropas Savienības programmām.

Aicinu visas nozares iesaistīties un aktīvi diskutēt par Latvijas tālākās attīstības virzieniem sasaistē ar jaunās Eiropas Komisijas definētajām prioritātēm. Turpmāk, lai piesaistītu Eiropas Savienības finansējumu, būs jābūt radošākiem un aktīvākiem.

Jau nākamajā septiņu gadu perspektīvā ir jāspēj sagatavot tādus projektus, kas būs ar augstu pievienoto vērtību un spēs konkurēt ar citiem projektiem finansējuma piesaistē.

Latvijā ir daudz radošu cilvēku un izcilu ideju, kuras nešaubīgi ir Eiropas un pasaules līmenī. Mūsu valstī jau šobrīd viens no visstraujāk augošajiem eksporta segmentiem ir informācijas tehnoloģiju preču un pakalpojumu eksports.

Latvijā ir daudz lielisku jaunuzņēmumu. Mums ir visas iespējas kļūt par līderi 5G tehnoloģiju ieviešanā. Un tas ir jāizmanto, jo 5G ir stāsts par globālo sāncensību Eiropas Savienības un visas pasaules mērogā.

Godātie deputāti! Tieši pirms gada no šīs tribīnes sacīju, ka cīņa ar finanšu noziegumiem un starptautisko sankciju ievērošana ir vispārpieņemta norma Rietumu finanšu pasaulē. Ja kāda valsts to neievēro, tirgus mehānismi vai citas valstis no tās norobežojas. Cīņa ar finanšu noziegumiem ir svarīga ne tikai tāpēc, ka to prasa likums, bet vispirms tāpēc, ka tas ir pareizi.

Pagājušajā gadā Latvija ir paveikusi ļoti daudz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas apkarošanas jomā. Pērnais bija reālas rīcības gads. No Latvijas puses sekoja ātrs un profesionāls darbs, savedot kārtībā likumdošanas un sankciju koordinācijas politikas procesu.

Vakar publicētajā *Moneyval* novērtējumā līdzšinējais darbs ir vērtēts ar plusa zīmi. Lai gan darbs vēl nav pabeigts, tomēr ceram, ka līdzšinējais veikums būs pienācīgi novērtēts arī turpmāk.

Ir svarīga neiecietīga attieksme pret naudas atmazgāšanu. Ir jāpieliek pietiekamas pūles, lai, cik vien tas iespējams, atklātu un apturētu šādas naudas plūsmas. Vienlaikus nedrīkst nonākt situācijā, kad tiek pārspīlēts un cieš godīga uzņēmējdarbība.

Šajā ziņā Latvijai jāturpina strādāt, lai radītu visus nepieciešamos priekšnoteikumus, lai valsts kopā ar privāto sektoru rastu konkrētus risinājumus un risku pārvaldība kļūtu samērīgāka.

Mūsu līdzšinējā pieredze un 2018. gada satricinājumi finanšu sektorā norāda uz vienu būtisku mācību - ja gribam, lai mūs uztver par nobriedušu valsti, tad arī jāuzvedas nevis kā pusaudzim, kurš savu istabu sakopj tikai tad, kad vecāki trešo reizi sabļauj, bet kā pieaugušajam, kurš apjēdz, ka neviens cits viņa vietā māju netīrīs. Un mēs nedrīkstam atslābt.

Godātie Saeimas deputāti! Latvijas pieredze rāda, ka izaugsme un labklājības pieaugums iet roku rokā ar atvērtību pasaulei, uzticamu sabiedroto klātbūtni un spēju pieņemt atbildīgus lēmumus Latvijas kā tirdzniecības partnera un investīciju vietas pievilcībai.

Mēs nevaram atļauties dreifēt kādā bezvēja zonā vai pelēkas dūmakas aizsegā. Mums ir jādara viss, lai Latvija būtu drošs un uzticams partneris gan ekonomikā, gan starptautisko attiecību arēnā. Šeit vislielākā atbildība ir valdībai, Saeimai un katram mums individuāli.

Kopā ar saviem Eiropas Savienības partneriem šogad mēs turpināsim strādāt pie jaunu brīvās tirdzniecības līgumu noslēgšanas, tostarp ar Austrāliju, Jaunzēlandi. Raugāmies arī uz līguma ar *Mercosur* jeb Dienvidamerikas valstu tirdzniecības bloku pabeigšanu. Esam ieinteresēti Eiropas Savienības un Indijas brīvās tirdzniecības sarunu atsākšanā.

Nozīmīga loma Latvijas ekonomisko attiecību veicināšanā ir Latvijas diasporas pārstāvjiem. Jau pašlaik dažādās pasaules malās mītošie profesionāļi ar savām zināšanām un kontaktu loku palīdz apzināt iespējas un partnerus arī Latvijas uzņēmējiem. Tas ir jāizmanto arī turpmāk!

Diasporas politika ir kļuvusi par patstāvīgu politikas jomu. Tradicionāli nozīmīga ir mūsu sadarbība latviešu valodas un kultūras uzturēšanā, bērnu un jauniešu saiknes ar Latviju

stiprināšanā. Tas turpināsies. Bet arvien lielāku nozīmi iegūst mūsu spēja veidot dinamisku sadarbību ekonomikā, zinātnē, sportā, piesaistīt Latvijai nepieciešamo ekspertīzi veselības, finanšu, ekonomikas un citās nozarēs.

Cienījamās deputātes un godātie deputāti! Attiecībās ar Krieviju Latvija ietur divu ceļu politiku - dialogu un atturēšanu.

Mēs nevaram ignorēt Krievijas karaspēka koncentrāciju Kaļiņingradā un Krievijas Rietumu militārajā apgabalā. Tā ir izteikta Krievijas spēka demonstrācija.

Šis ir arī laiks, kad vēstures notikumi un atceres dienas ir īpaši nozīmīgas mūsdienu politikā un diplomātijā.

Mēs ar cieņu pieminam miljoniem upuru, kuri gāja bojā Otrajā pasaules karā. Mēs augstu novērtējam sabiedroto karavīru ieguldījumu hitleriskās Vācijas sagrāvē.

Šogad tiks atzīmēti 75 gadi kopš Otrā pasaules kara beigām Eiropā un Tālajos Austrumos. Mēs saprotam, ka Hitlera Trešajā reihā brīvas Latvijas nebūtu.

Vienlaikus mēs nosodām pēdējā laika Krievijas amatpersonu un propagandas centienus attaisnot Staļina agresīvo un noziedzīgo pirmskara diplomātiju. Molotova-Ribentropa pakta noslēgšana, sadalot Eiropu ietekmes sfērās, uzbrūkot Polijai, okupējot Baltijas valstis un izraisot Ziemas karu pret Somiju, ir šīs ārpolitikas tiešs rezultāts.

Saeimas 16. janvāra paziņojums par Latvijas okupācijas un Otrā pasaules kara vēstures sagrozīšanas nepieņemamību skaidri definē Latvijas nostāju šajā jautājumā.

Šis aspekts no Latvijas ārlietu dienesta prasa arī konsekventu pieeju vēstures jautājumu skaidrošanā un objektīvas vēsturiskās atmiņas veidošanā. Tādēļ Baltijas valstu, Polijas un citu sabiedroto cieša, saskaņota rīcība un vienota vēstījuma paušana Eiropas vēsturiskās atmiņas nostiprināšanā ir gan stratēģiski svarīga, gan tai ir simboliska nozīme.

Kamēr Krievija turpinās pārrakstīt vēsturi, svinēt suverēnu valstu okupāciju un attaisnot totalitāra režīma rīcību, kā arī turpinās agresiju pret Ukrainu un Gruziju, bezprincipu drošības telpa "no Lisabonas līdz Vladivostokai" nav iespējama.

Godātie deputāti! Šogad atzīmēsim Apvienoto Nāciju Organizācijas dibināšanas 75. gadadienu. Lai gan Latvija nevarēja būt to valstu vidū, kuras 1945. gadā apvienojās šajā organizācijā, tieši ANO bija pirmā starptautiskā organizācija, kurā Latvija iestājās uzreiz pēc neatkarības atgūšanas.

Latvija ANO un citās starptautiskajās organizācijās ir konsekventi iestājusies par starptautisko tiesību un valstu teritoriālās integritātes ievērošanu. Lai gan ANO un tās institūcijas ir tikušas pamatoti kritizētas gan par neveiksmēm miera un cilvēktiesību nodrošināšanā pasaulē, gan par citām lietām, tā joprojām ir neaizstājams starptautisko tiesību sargs. Tādēļ Latvija pērn ir atzinusi ANO Starptautiskās tiesas obligāto jurisdikciju.

Mūsdienu drošības izaicinājumu situācijā daudzpusējā sadarbība jeb multilaterālisms, kas balstās uz noteikumiem un starptautiskajām tiesībām, ir pamats starptautiskajai kārtībai.

Nacionālās drošības interesēs, kā arī lai vairotu Latvijas ietekmi un atpazīstamību, Latvija kandidē uz ANO Drošības padomes nepastāvīgās dalībvalsts vietu laikā no 2026. līdz 2027. gadam.

Nelielām valstīm dalība ANO Drošības padomē dod iespēju piedalīties un būt redzamām pasaulē svarīgāko drošības jautājumu risināšanā. Vienlaikus šī dalība simbolizē valsts briedumu un spēju uzņemties atbildību par pasaules mēroga procesiem.

Kandidēšanas kampaņa kļūst par ieguvumu, palielinot Latvijas atpazīstamību un popularizējot mūsu tautsaimniecības nozares globālā mērogā. Piemēram, Latvijas uzņēmējiem šī kandidēšana var kļūt par praktisku ieguvumu kontaktu atrašanā un produktu un pakalpojumu reklamēšanā.

Lai sagatavotos Latvijas kandidēšanai un darbam ANO Drošības padomē, valdība formulēs Latvijas kandidēšanas kampaņas saturiskās prioritātes.

Šajā kontekstā Ārlietu ministrija gatavo arī Latvijas attīstības sadarbības politikas pamatnostādnes turpmākajam periodam. Attīstības sadarbības instrumenti nodrošina Latvijas iesaisti un redzamību ārpus tradicionālajiem reģioniem.

Ir nepieciešams palielināt attīstības sadarbībai atvēlēto finansējumu. Tas ir praktisks Latvijas ārpolitikas instruments, ar ko varam atbalstīt pozitīvas pārmaiņas un attīstību gan pasaulē, gan reģionos.

Ekselences, dāmas un kungi! Savā un Latvijas ārlietu dienesta vārdā īsi pirms Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas *de iure* 99. gadadienas vēlos pateikties par sadarbību visiem mūsu sadarbības partneriem Saeimā, kolēģiem valdībā, valsts un pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām. Īpašu paldies saku diplomātiem, konsulārajām amatpersonām un ārlietu dienesta darbiniekiem par viņu devumu, pārstāvot un aizstāvot Latviju pasaulē.

Mums priekšā ir interesants un izaicinājumiem bagāts gads. Strādāsim kopā mūsu valsts un tautas labā!

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Inese Lībiņa-Egnere.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Dagmārai Beitnerei-Le Gallai. Lūdzu!

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Lūdzu apvienot abus debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi, ka deputāte apvieno abus debašu laikus? Iebildumu nav. Lūdzu!

D. Beitnere-Le Galla. Paldies.

Godātais Kariņa kungs! Rinkēviča kungs! Godātie deputāti, ekselences, dāmas un kungi! Man ir pagodinājums un atbildība Saeimas vārdā sniegt uzrunu Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces kundzes vietā. Viņa šobrīd uzturas darba komandējumā Izraēlā, tiešā veidā īstenojot parlamentāro diplomātiju.

Dāmas un kungi! Mēs turpinām svinēt Latvijas simtgadi. Un šajā sakarā mūsu valsts nodibināšana, tās *de iure* atzīšana, kā arī vēlāk inkorporācijas neatzīšana, neatkarības atjaunošana un tās nosargāšana nav bijusi iedomājama bez mūsu draugu un sabiedroto valstu atbalsta. Kopš Neatkarības kara līdz mūsdienām mums vienmēr blakus ir sabiedroto valstis, kas ir uzticējušās Latvijai un mūs atbalstījušas starptautiski sarežģītos apstākļos.

Drošības jomā aizvadītais gads bija dažādu satraucošu ziņu pilns. Taču NATO 70. gadadienai veltītajā Londonas samitā pieņemtie lēmumi un ASV Kongresa apņemšanās par militārās klātbūtnes Latvijā nostiprināšanu vairo mūsu drošību un vēlreiz pierāda, ka Latvijas transatlantiskās saites kļūst arvien ciešākas. Esam ļoti pateicīgi par Kanādas vadītās NATO kaujas grupas Latvijā klātbūtni, tajā dien arī Albānijas, Itālijas, Polijas, Slovēnijas un Spānijas karavīri. Paldies jums!

Nākamais gads Eiropā būs sarežģīts - Eiropas Savienība piedzīvos pirmo tās dalībvalsts izstāšanos, un tam neizbēgami būs ietekme arī uz mūsu dienaskārtību. Taču šajā vingrinājumā mums jau ir iestrādes, mēs vienkārši turpināsim darbu. Mēs iestāsimies par Latvijas un Eiropas Savienības interesēm, vienlaikus saglabājot labas attiecības ar Apvienoto Karalisti. Latvijas institūcijām ir jātiecas pilnveidot savu darbību, lai labāk aizstāvētu tur dzīvojošo mūsu valstspiederīgo intereses.

Mazai atkāpei. Pēdējo nedēļu laikā sabiedrībā izskanējušās asās diskusijas par Latvijas pilsoņu tiesību aizstāvēšanu izgaismo iesaistīto valsts institūciju savstarpējās izpratnes un sadarbības trūkumu. Mums ir daudz deklaratīvu paziņojumu par cilvēka svarīgumu, bet mums trūkst drosmes izkāpt no normatīvā rāmja, cilvēkam nokļūstot likumos nefiksētajās zonās. Likums apstākļus fiksē bieži ar nokavēšanos. Un, lai no tā maksimāli izvairītos, mēs kā likumdevēji gribētu strādāt aktīvāk. Tāpat ceram, ka vienota institūciju izpratne un darbība sekos, ieviešot dzīvē Diasporas likumu, kam jāvairo vēlme tautiešiem atgriezties Latvijā.

Tāpat mums jābūt stingriem, aizstāvot mūsu pozīciju attiecībā uz Eiropas Savienības daudzgadu budžetu, vienlaikus raugoties nākotnē, kurā Latvija savā pārticībā jau pati kļūst par donorvalsti. Mēs visi vēlētos, lai tas notiktu pārskatāmā nākotnē. Aktīvi sekosim diskusijām par Eiropas nākotni un tuvākā perspektīvā spēsim dinamiski iekļauties arī Eiropas Savienības zaļā kursa ieviešanā, lai īstenotu Eiropas Savienības klimata mērķus. Tas pavērtu jaunas iespējas ne tikai mūsu zinātniekiem un uzņēmējiem, bet arvien vairāk liktu mainīt visas sabiedrības uzskatus par mūsu ietekmi uz klimatu un parādītu saistību starp rīcību un sekām. Turklāt jāņem vērā, ka 2020. gadā klimata jautājums būs arī viena no Eiropas Savienības ārpolitikas prioritātēm. Un mēs visi esam aculiecinieki šai ziemai un arī postošajiem Austrālijas ugunsgrēkiem.

Par ekonomiku. Tā kā ārpolitikai ir cieša saistība arī ar ekonomiku, vēlos uzsvērt, ka ārlietu dienests, dažādās institūcijas un uzņēmēji ir tie, kas diendienā vairo Latvijas eksportu un ekonomikas izaugsmi kopumā. Šie centieni nes augļus, un es zinu, ka pēc finanšu sektora kapitālā remonta mēs spēsim attīstīties arvien lielākiem soļiem, iemantojot lielāku ārvalstu investoru uzticību.

Ar gandarījumu var secināt, ka līdzšinējā mūsu diplomātisko pārstāvniecību tīkla paplašināšana ir bijusi pamatota un nesusi gaidītos augļus, sniedzot ieguldījumu mūsu ekonomikā. Šogad Saeimā turpināsim diskusijas par iespējām atvērt jaunas vēstniecības Latīņamerikā, Āfrikā, Dienvidaustrumāzijā. Taču gribu teikt, ka lēmums par līdzekļu nepiešķiršanu vēstniecības atvēršanai Austrālijā bija trieciens valsts tēlam un sarūgtināja tur dzīvojošo diasporu. Šajā sakarā es izmantoju iespēju un no šīs augstās mūsu valsts tribīnes gribu pateikties mūsu goda konsuliem Austrālijā par viņu ieguldīto darbu. Es vēlos pateikties visiem goda konsuliem plašajā pasaulē, kuri pārstāv Latviju, par ilggadējo ieguldījumu Latvijai.

Godātie klātesošie! Ārpolitiku veido neskaitāms aktoru kopums, un šajā sakarā vēlos vēlreiz uzsvērt starpinstitūciju sadarbību. Valsts prezidents, Saeima, Ministru kabinets un Ārlietu ministrija arvien uzlabo savstarpējo sadarbības modeli. Tam labs piemērs ir pagājušā gada nogales notikumi, kad ātri tika panākta Ventspils ostas pārvaldes modeļa maiņa atbilstoši *OECD* ieteikumiem un kā rezultātā izvairījāmies no, iespējams, spēcīga ekonomiska trieciena, vienlaikus pieliekot punktu vienam lielam korupcijas ēnas posmam.

Saeimas un Ārlietu komisijas tiešais ikdienas darbs norit arī dažādās Saeimas komisijās, apspriežot Latvijas pozīcijas Ārlietu padomē un Vispārējo lietu padomē, kā arī atklāti un konstruktīvi diskutējot par plašu lokālo jautājumu loku. Pagājušajā gadā šajā ziņā ir noticis kvalitatīvs lēciens, jo jaunajā Saeimas sasaukumā deputāti pamatīgi un atbildīgi iztaujā ierēdņus par Latvijas pozīcijām un pievērš lielāku uzraudzību kopējam kontekstam. Mēs apņemamies šo tendenci saglabāt.

Saeimas deputātu pienākumos ir parlamentārās diplomātijas īstenošana. Dažādu līmeņu vizītēs, starptautiskās sanāksmēs un individuāli kā deputāti mēs īstenojam ārpolitikas funkciju ar savu stāju un klātbūtni. Parādām mūsu ieinteresētību sekot starptautiskajiem un reģionālajiem notikumiem, attīstot divpusējo sadarbību un veidojot koordinētu ārpolitiku.

Es gribētu uzsvērt divpusējo starpparlamentāro sadarbību, jo ne ar visām valstu parlamentārajām grupām mums ir divpusēja sadarbība. Arī ar Dāniju mums nav divpusēja... ko es gribētu uzsvērt. Šajā sakarā ir vērts atcerēties, ka 13. Saeimā ir nodibinātas 53 deputātu grupas sadarbības veicināšanai ar valstu parlamentiem - 53 darba grupas -, tāpēc aicinu kolēģus būt arvien aktīvākiem un izmantot šo instrumentu proaktīvi. Nu, kā piemēru es varu minēt, ka pēc 10 gadu ilga pārtraukuma mums ir izveidojušās aktīvas divpusējās starpparlamentārās saites ar Francijas Nacionālo asambleju. Tas mūs ļoti iepriecina.

Šogad tiks svinēta Otrā pasaules kara beigu 75. gadadiena, un mūsu visu uzdevums ir skaidrot, ko šī uzvara nesa Latvijai. 16. janvārī Saeima pieņēma lēmumu par Latvijas okupācijas 80. gadskārtu un nosodīja Otrā pasaules kara vēstures sagrozīšanu. Latvijas parlaments noraida Krievijas Federācijas amatpersonu mēģinājumus noliegt vēstures faktus par Otrā pasaules kara cēloņiem, tā norisi un noslēgumu. Šī mūsu nostāja skar ne tikai Latviju, tā ir svarīga arī Polijai, tā ir svarīga visai Baltijai, jo mēs dzīvojam hibrīdkara apstākļos, kur arī Rietumvalstīm ir nepieciešama koordinēta, sistemātiska un ilgtermiņa pieeja cīņai ar dezinformāciju.

NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrs Rīgā ir veiksmīgs piemērs vienotai starptautiskajai sadarbībai stratēģiskās komunikācijas un informācijas manipulācijas izpētē. Tas ir ļoti svarīgi, ka šāds centrs atrodas Rīgā.

Saeimas ārpolitikas debatēs vēlos uzteikt Saeimas darbu Baltijas Asamblejā, Latvijai pārņemot prezidentūru visa gada garumā. Tās ietvaros noritēja daudzi pasākumi, kas tuvināja mūsu valstu deputātus, īpaši jaunos politiķus. Baltijas Asamblejai tas bija īpašs gads, jo svinējām ne tikai Berlīnes mūra krišanas 30. gadadienu, bet arī atcerējāmies nozīmīgu un simbolisku notikumu mūsu valsts vēsturē, kas vēl joprojām rezonē visā pasaulē, - Baltijas ceļu.

Vēlos izcelt Saeimas delegācijas darbu Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā. Delegācija stiprināja un atbalstīja Ukrainu, tādējādi centās atjaunot uzticību šai nozīmīgajai cilvēktiesību organizācijai. Delegācijai novēlēsim sekmes šajā gadā, kad mēs atzīmēsim 25. gadadienu Latvijas dalībai šajā organizācijā. Un kopā ar līdzīgi domājošām valstīm strādāsim pie organizācijas pamatvērtību uzturēšanas un aizsargāšanas.

Godātie kolēģi un klātesošie! Salīdzinot mūsu ārlietu dienesta pirmās simtgades sākumu ar šodienu, es nevaru neminēt kādu, manuprāt, simbolisku līdzību starp divām personībām. Latvijas pirmais ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics lika pamatus Latvijas valstiskumam un ārlietu dienestam. Viņa vadībā atver pirmās Latvijas sūtniecības un panāk nozīmīgus lēmumus jaunas valsts ārpolitikas pamatu nostiprināšanā.

Šodien ārlietu dienestu ļoti starptautiski saspīlētā laikā, kur kļūdām var būt augsta cena, vada ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. Jāpiemin, ka tāpat kā Meierovica kungs... katrs savos vēstures nogriežņos viņi ir nostrādājuši visilgāk iepretim citiem Latvijas ārlietu ministriem. Ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics nostrādāja sešus gadus, bet Rinkēviča kungs uz šīs skatuves jau devīto reizi pēc kārtas.

Es pieņemu, ka, tā kā šajās debatēs mēdz daudz kritizēt, jūs noteikti dzirdēsiet daudz kritikas, un tieši tāpēc vēlos pateikties ārlietu ministram Rinkēvičam par viņa stāju, profesionalitāti un visām tām viņa īpašībām, ar kurām viņš spējis vadīt ārpolitikas nemainīgo kursu, stiprinot Latvijas nozīmi starptautiskajā politikā. Rinkēviča kungs, paldies jums par to! *(Aplausi.)*

Mūsu ārlietu dienesta novērtējuma kontekstā vēlos pieminēt un vienlaikus arī apsveikt bijušo Latvijas vēstnieci Eiropas Savienībā Ilzi Juhansoni, kura šomēnes ir apstiprināta par Eiropas Komisijas ģenerālsekretāri - augstāko un līdz ar to ietekmīgāko ierēdni šajā iestādē.

Dāmas un kungi! Noslēgumā vēlos no sirds pateikties par sadarbību mūsu diplomātiskajam un konsulārajam dienestam, Ārlietu ministrijai, tām daudzajām mūsu pārstāvniecībām ārvalstīs, kas sniedz atbalstu parlamentārajai diplomātijai, kā arī ikvienam, kurš īsteno pilsonisko diplomātiju un vairo Latvijas labo slavu pasaulē!

Ministra kungs! Jums personīgi novēlu spēku un izturību, un lai ārlietu dienests jūsu vadībā sagaida mūsu valsts *de iure* simtgadi 2021. gadā - drošībā, pārticībā un vēl ciešākā saitē ar mūsu sabiedrotajiem pasaulē!

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Beitneres-Le Gallas kundzei.

Vārds Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam.

A. K. Kariņš (Ministru prezidents).

Cienījamā sēdes vadītāja un Prezidij! Cienījamās deputātes, godājamie deputāti! Ministri, ekselences! Dāmas un kungi!

Es gribētu sākt ar paldies. Ar ko Beitneres-Le Gallas kundze nobeidza, es gribu sākt - paldies mūsu ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam par patiešām profesionālu, izsmeļošu un izsvērtu ziņojumu. Es divas reizes to izlasīju. Otrajā reizē es lasīju ar domu - kas būtu piemirsts, un neatradu. Tātad - tiešām paldies Rinkēviča kungam! Protams, ne tikai par ziņojumu, bet arī par pašaizliedzīgo darbu. Paldies gan viņam, gan visai Ārlietu ministrijai, ilgstoši aizstāvot mūsu valsti, pārstāvot ārzemēs. Atcerēsimies, ka mūsu ārlietu dienests ir laikam vienīgais dienests, kas darbojas nepārtraukti kopš mūsu valsts dibināšanas!

Laikam formāli skaitās 1919. gads, kad izveidoja Ārlietu ministriju... pērn nosvinēja simtgadi, tagad - jau 101. gadadienā. Jo visas okupācijas laikā mums turpināja darboties divas vēstniecības: viena - Vašingtonā, viena - Londonā.

Tātad tiešām paldies un visu cieņu visiem, kas ilgstoši ir strādājuši, lai mūsu valsts intereses aizstāvētu plašākā pasaulē.

Par pasauli runājot, ja tā padomājam (tas arī ziņojumā ir rakstīts), es piekrītu - ir četri lieli varas un ekonomikas centri pasaulē šobrīd: Amerikas Savienotās Valstis, Eiropas Savienība, Krievija un Ķīna. Skaidrs, ka Latvijas vieta šajā plašajā pasaules skatījumā ir kopā ar Eiropas Savienību, kopā ar mūsu stratēģiskajiem un militāri... sabiedrotajiem... partneriem... Amerikas Savienotajām Valstīm un pārējo NATO saimi... un arī plašāk - organizāciju, kurai mēs salīdzinoši nesen pievienojāmies, *OECD*, kas piesaista vēl klāt tādas valstis kā Japāna un citas. Mums šī sadarbība ar tiem, kurus mēs varētu tā plaši nozīmēt par Rietumu sabiedrotajiem, ir mūsu ārpolitikas un mūsu valsts neatkarības nodrošināšanas pamats. Tas ir... tā ir tā bāze, no kuras mēs izejam, un, protams, mēs darīsim visu, lai turpinātu sadarboties ar mūsu partneriem. Un es arī kā valdības vadītājs vēlos pateikties visiem mūsu partneriem, kuri palīdz gan aktīvi nodrošināt mūsu militāro drošību caur NATO... misiju... kas pastāvīgi atrodas Latvijā, gan arī plašākā ziņā.

Mūsu intereses ārpolitikā ir, protams, nodrošināt mūsu neatkarību. Un tur ir divi aspekti, kā mums tas ir darāms, kā tas tiek darīts. Viens ir politiskais, otrs ir ekonomiskais.

Politiskajā aspektā mēs kā daļa Eiropas Savienības esam faktiski daļa no pasaules visbagātīgākā tirgus, kurš vēl nav izveidojies arī kā nozīmīgs militārs spēlētājs pasaulē. Ar laiku tas varētu tā būt, bet šodien nav. Šodien Eiropas Savienībai ir daudz lielāka nozīme tieši ekonomikas jomā, bet ne tikai. Eiropas Savienība ir arī liels centrs vērtībām... brīvība, demokrātija, vienlīdzība. Šīs ir vērtības, ko mēs nesam kopā ar mūsu Eiropas sabiedrotajiem. Un tagad mūsu tuvajā apkaimē, austrumos, ir ne tikai Krievija, bet ir citas valstis, ko Eiropas Savienība ir definējusi pie tām Austrumu partnerības valstīm. Mūsu valstij ir īpaša interese un loma stiprināt Eiropas Savienības labās attiecības ar Austrumu partnervalstīm. Kāpēc? Jo mēs no savas puses esam ieinteresēti sniegt draudzīgu roku šīm valstīm, parādot arī viņiem, ka ir alternatīva viņiem - ne tikai Krievija kā varas centrs, bet Eiropas Savienība kā varas centrs.

Konkrēti. Pagājušajā nedēļā man bija iespēja būt vizītē Baltkrievijā - viena no šīm valstīm, arī viena no mūsu kaimiņvalstīm. Un sakrīt šobrīd tas, ka mūsu intereses, tajā skaitā ekonomikas intereses palielināt sadarbību ar Baltkrieviju, sakrīt ar pašas Baltkrievijas vadības atklāti izteikto vēlmi paplašināt sadarbību ar mums konkrēti, bet ne tikai, piemēram, naftas tranzītā virzienā no rietumiem caur Latvijas ostām uz Baltkrieviju. Viņu interesēs ir diversificēt savu avotu, mūsu interesēs būtu palīdzēt viņiem šo diversifikāciju veikt. Politiski mēs esam tādā situācijā, kur mēs sen neesam bijuši, bet tas izaicinājums mums tagad ir ar mūsu pašu uzņēmumiem. Man ir jautājums - vai mūsu ostu uzņēmumi ir gatavi šādai sadarbībai? Politiski ir nobriedusi... ka tāda varētu notikt. Un šis ir liels izaicinājums, jo mēs zinām, ka mūsu ostām ir bijušas vēsturiski dažādas grūtības. Viens otrs varētu argumentēt, ka tur ir bijusi zināma stagnācija, jo gadiem ilgi mēs esam runājuši un dzirdējuši par to un zinājuši, ka Krievijas politika (un tā ir rakstītā politika) ir vērst savas kravu plūsmas prom no Baltijas ostām uz Krievijas ostām, kur, mēs zinām, viņi ir ieguldījuši prāvus naudas līdzekļus. Bet mūsu uzņēmumi... es neesmu pārliecināts, vai visi ir sapratuši, ka tas nozīmē - ir jārīkojas. Šī gada laikā mēs esam ar Saeimas likumu pārņēmuši ostu pārvaldību, lielo ostu pārvaldību, valdības rokās, bet mums vēl ir otrs izaicinājums - tie privātie uzņēmumi... kas strādā šajās ostās. Mums vajag veicināt to, ka viņi arī piedalās, varētu teikt, pasaules ekonomikas reālās attīstības tendencēs un modernizējas. Mēs to nevaram, mēs esam demokrātiska valsts, mums ir atvērta ekonomika, mēs nevaram ne ar valdības dekrētu, ne ar Saeimas lēmumu likt kādam privātam uzņēmējam darīt šo vai to. Bet es no šīs tribīnes publiski aicinu mūsu ostu uzņēmumus, mūsu terminālus skatīt iespēju sadarboties... tajā skaitā - arī ar kravas plūsmām uz Baltkrieviju... ne tikai pārvadājot no Krievijas... iespējams, arī Baltkrievijas preces uz rietumiem... Tā iespēja mūsu valstī ir. Ja mēs domājam par mūsu dzelzceļa attīstību, dzelzceļam ir liels potenciāls. Un šeit ir potenciāls, kā arī papildus izmantot mūsu tīklus.

Politiski tam ir ļoti nozīmīgs aspekts, jo mēs zinām: tur, kur ir laba ekonomiska sadarbība, tur paveras arī vairāk citu kontaktu. Un mums, protams, ir intereses, ka mūsu tuvākie kaimiņi pietuvinātos mums un Eiropai, nevis aizietu pavisam citā virzienā.

No ekonomiskā viedokļa raugoties tālāk, mums ir ļoti daudzas un ļoti profesionālas vēstniecības daudzās valstīs, un mums ir caur Ekonomikas ministrijas Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru pārstāvji daudzās valstīs. Ekonomiskā sadarbība ir divās šķautnēs atkal skatāma: viena ir Latvijas eksports, otra - investīcijas mūsu ekonomikā.

Par investīcijām es aicinātu domāt visus diplomātus, visus LIAA darbiniekus. Mūsu prioritāte ir veicināt investīcijas no mūsu Rietumu sabiedrotajiem, no Eiropas, no Amerikas, no *OECD* valstīm. Šī ir tā lielā mūsu prioritāte - veicināt investīcijas. Un specifiski: ir milzu, milzu iespēja, kas mūsu uzņēmumiem ir un kas Latvijai ir (tas ir tas, par ko jau ir runāts), - tā saucamais Eiropas zaļais kurss.

Un viens otrs... Man te viens iedod grāmatu par globālās sasilšanas... kas argumentē, ka tās ir muļķības; ka tur cilvēcei nav nekādas lomas. *(Smiekli.)* Te var strīdēties viens ar otru bezjēdzīgi, bet es atgādinu tīri praktiski - Eiropas Savienībā politiski ir sen izlemts tā saucamais zaļais kurss, kas ar direktīvām un regulām garantē - garantē! - 500 miljonu iedzīvotāju tirgu tām tehnoloģijām, kas spēs samazināt siltumnīcas... gāzu emisiju efektu uz energoefektivitāti, uz atjaunojamiem energoresursiem. Un, skatoties uz potenciālām investīcijām mūsu tautsaimniecībā, ir jāsaliek kopā divas elementāras lietas - burvīga vide Latvijā, kur attīstīt uzņēmējdarbību, un konkrēts mērķis, kāda veida uzņēmējdarbību mēs saredzam. Augstajās tehnoloģijās - īpaši tādi uzņēmumi, kuri varēs piedalīties un pelnīt no zaļā kursa politikas. *(Dep. I. Zariņš: "Kur mums tādi ir?")*

Zaļais kurss - Latvijai ir iespēja. Iespēja, un tā ir jāizmanto. *(Dep. I. Zariņš: "Palaista garām!")* Ja mēs to neizmantojam, mēs faktiski darām sev vienu lielu nedarbu. *(Dep. I. Zariņš: "Vienu iespēju izmantojām - OIK!")*

Otrs virziens ir eksports. Un eksports šajā gadījumā... Un mums ir izauguši uzņēmumi šajos 29 tagad jau neatkarības gados... ka mēs esam aizvien konkurētspējīgāki pasaules tirgū. Mūsu eksports ir uz visām valstīm. Ne tikai uz, protams, mūsu Rietumu sabiedrotajiem, bet arī austrumu virzienā, Āfrikā, Dienvidamerikā, Indijā un citur. Tātad mums ir liels darbs ārpolitikā. Un visiem tiem, kas strādā ārēji, jāveicina investīcijas no Rietumu sabiedrotajiem augstās tehnoloģijās, jo bez augstām tehnoloģijām mums nebūs lielās algas, ko mēs Latvijā gribam. Un otrs - veicināt eksportu pa visu pasauli, tai skaitā uz austrumiem un uz dienvidiem.

Pirms gadiem Latvija bija vairāk ārpolitikas vērotāja, varētu teikt, patērētāja. Pēdējos 15, droši - 10 gados aizvien intensīvāk Latvija ir pārtapusi no vienas tādas pasīvas vērotājas uz vienu aktīvu politikas veidotāju. Un šī loma... to mums ir iekarojuši indivīdi, institūcijas un valsts kopumā. Šī loma mums ir jāstiprina. Tā izpaužas šobrīd... var minēt dažus indivīdus. Te jau minēja no tribīnes, ka šobrīd Eiropas Komisijas augstākais ierēdnis vairāku desmitu tūkstošu ierēdniecībā ir latviete, bijusī mūsu vēstniece; mūsu Eiropas Komisijas komisārs ir viens no trim visaugstāk stāvošajiem komisāriem ar vienu no visnozīmīgākajiem ekonomikas portfeļiem - Dombrovska kungs. Mūsu balss pasaulē tiek sadzirdēta. Mēs iestājamies par vienotu tirgu, mēs iestājamies par... pret naudas atmazgāšanu un par vispār finanšu sistēmas stiprināšanu Eiropā un pārējā pasaulē. Mēs iestājamies par Austrumu partnerību, pret dezinformāciju. Mums Latvijā ir viens no Eiro... no NATO vadošajiem centriem tieši šajā jomā. Mēs neesam vairs tā mazā valsts, kas tikai ņem pretī. Mēs esam pilnīgi līdzvērtīga balss, kas argumentē, kuru uzklausa un kas veido šo politiku. Mums no šīs lomas nav jākautrējas, mums šī loma ir jāstiprina.

Un tāpēc es vēlreiz aicinu ikkatru, kas strādā ārlietu dienestā, atcerēties, ka mēs neesam tie mazie brāļi vairs, mēs esam līdzvērtīgi, mūsos ieklausās. Mēs, protams, turpinām ieklausīties un diskutēt, bet veidojam to politiku aktīvi. Tas ir tas, uz ko es aicinu ikkatru, ikkatru, arī Saeimas deputātu, tad, kad jūs dodaties komandējumos, kad jūs tiekaties ar jūsu citu valstu kolēģiem, - mēs esam līdzīgs ar līdzīgu. Mēs esam līdzīgs ar līdzīgu.

Un tā es arī gribētu noslēgt savu uzrunu, vēlreiz pateicoties Rinkēviča kungam un visam ārlietu dienestam, atgādinot ikkatram, kas pārstāv mūsu valsti, ka mums ir jāturpina savu vietu nodrošināt pasaulē - nevis tikai gaidīt, kad kāds to darīs mūsu vietā, bet pašiem nostāvēt skaidri uz savām kājām un virzīt mūsu intereses kopā ar mūsu ļoti spēcīgajiem un labajiem sabiedrotajiem.

Paldies jums. *(Aplausi.)*

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Paldies Ministru prezidentam Kariņa kungam.

Vārds aizsardzības ministram Artim Pabrikam. Lūdzu!

A. Pabriks (aizsardzības ministrs).

Beitneres-Le Gallas kundze! Godātie parlamentārieši! Visas frakcijas! Ekselences! Premjera kungs! Ārlietu ministra kungs! Ja mēs gribam, kā premjers teica, stāvēt stabili ar abām kājām uz zemes, tad mums ir jāsaprot pasaules realitātes un jāatsakās no dzīves ilūzijās un pieņēmumos. Aizsardzības nozare, Aizsardzības ministrija, mūsu bruņotie spēki ir tie, kas ir vieni no visreālistiskākajiem un visreālistiskāk vērtē to situāciju, kas ir pasaulē.

Šeit, ārpolitikas debatēs, mēs tradicionāli esam piedalījušies no aizsardzības nozares, jo drošība un aizsardzība ir vienmēr liela ārpolitikas sadaļa un arī ārpolitika vienmēr ir liela sadaļa tieši mūsu drošības un aizsardzības jautājumos. Pašlaik mēs dzīvojam arvien sarežģītākā pasaulē - tīri ģeopolitiski.

Reālpolitika arvien vairāk un vairāk izspiež institūcijas, starptautiskās institūcijas, un ideālistisku pieeju starptautiskajā politikā. Tas ir tas, ar ko mums tuvākajā laikā būs diemžēl jārēķinās. Tas nozīmē, ka arvien vairāk pieaug reģionālo varu nozīme, arvien vairāk ir uzsvars tieši uz nacionālo valstu interesēm un uz militāro spēku. Tas ir fakts. Tas nozīmē arī to, ka mums, skatoties no Latvijas interešu viedokļa, ir jāņem tas vērā, jo mēs kā neliela valsts esam klasiski balstījušies uz ļoti aktīvu politiku, cik nu tas ir bijis vienmēr mūsu spēkos tieši starptautiskajās institūcijās. To noteica mūsu pirmās ārpolitiskās prioritātes jau deviņdesmitajos gados, kad mēs uzstādījām par savu galveno mērķi - un ļoti pareizu mērķi! - iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO. Nekas nav mainījies, Latvija ir un paliek ļoti stabils un uzticams partneris un balsts gan Eiropas Savienībā, gan transatlantiskajā organizācijā.

Mēs esam viena no tām valstīm, kuras tiek aicinātas arī uz tā saucamajām divu procentu pusdienām, jo mēs esam gatavi maksāt aizsardzībai vismaz divus procentus no sava iekšzemes kopprodukta. Un par to es pasaku paldies arī Latvijas Saeimai un visām iesaistītajām institūcijām, jo mūsu sabiedrībā ir panākts samērā liels konsenss, vienprātība par to, ka par mūsu pašu drošību mums pašiem ir jārūpējas tik, cik mēs varam.

Tie, kas vairs nevēlas maksāt divus procentus no iekšzemes kopprodukta par aizsardzību, lielā mērā ir vai nu tie, kas atbalsta kādas ārvalstu intereses, vai kādi margināli arī spēki mūsu valsts iekšienē. Kopumā mums šeit ir panākts konsenss.

Tālāk. Es gribētu pateikt, ka pieaugošās reālpolitikas ietekmē, protams, mums joprojām ir jāuztur ļoti liels uzsvars sadarbībai ar mūsu starptautiskajiem partneriem. Pirmām kārtām es šeit gribētu izdalīt Amerikas Savienotās Valstis, jo tas ir galvenais militārais un politiskais spēks, kas mums ir devis atbalstu gan pagātnē, gan nodrošina to šodien gan ar militāro palīdzību, gan ar militāri finansiālu palīdzību, gan arī nodrošinās nākotnē.

Mums ir jāsaprot, ka mūsdienu pasaule lielā mērā var tikt salīdzināta... kā tāda satikšanās starp diviem kaķiem. Viens ir tas istabas kaķītis, kas ir labi barots, ar apaļu puncīti, un kas no rītiem pieiet pie loga un paskatās ārā - skatās, vai ir jauks laiks, un sapņo, kas viņu uz ielas sagaida. Un tā otra puse - tas ir tāds kārtīgs ielu runcis, kuram ir asi zobi, kurš ir nedaudz izbadējies un kurš ir zināma revanšisma pārņemts. Man diemžēl jāteic, ka, lai arī mēs Rietumos, Eiropas Savienībā esam daudz darījuši, lai noturētu pasaules situāciju stabilu, militārā izpratnē virkne no mums, arī Eiropas Savienībā, atgādina diemžēl šo istabas runčuku, kurš īsti nevar iziet ārā un reālpolitiski sastapties ar ielas runci. Un tā ir tā problēma, pie kuras mums ir jāstrādā. Jo, ja mēs skatāmies pašlaik uz Eiropas kontinentu, tad redzam, ka Eiropas kontinents nevar pastāvēt par savām drošības interesēm pats par sevi, bez atbalsta no Amerikas Savienotajām Valstīm. Tā ir problēma. Tā ir problēma, jo, ja gadījumā notiek tas, ko mēs nevēlamies, mēs nonākam līdz kādam konvencionālam konfliktam vai hibrīdkaram, Eiropa nevar pati par sevi pastāvēt. Tas ir tas, kas mums ir jāatgādina mūsu partneriem. Un mums ir jāsaprot, ka tas laiks, kad mēs runājām pirms 15-20 gadiem, ka Eiropas Savienība ir tā maigā vara, kas rūpēsies par ekonomiku, kas atbalstīs attīstības palīdzības sniegšanu trešajām pasaules valstīm vai mazāk attīstītiem reģioniem, un NATO, lūk, būs tas spēks, kurš nodrošinās militāro... militārās spējas, vai Amerika būs tas spēks, kas nodrošinās militārās spējas... tas ir pagājis. Eiropai pašai ir jāsāk domāt par savām militārajām spējām un ne tikai domāt, bet arī darīt. Mēs nedrīkstam dzīvot ilūzijās, mēs nedrīkstam dzīvot sapņos.

Parasti mēs joprojām dzirdam ļoti bieži tādus aicinājumus uz dialogu, uz konferencēm, uz sarunām. Tas viss ir labi. Bet tad, kad mēs ejam uz sarunām kā tas mazais istabas kaķēns, tad mēs bieži nezinām, ko mēs šajās sarunās un ar šo dialogu gribam panākt. Mums nav skaidra mērķa. Ielu runcim, piemēram, Krievijai, ir gana skaidrs, ko viņa grib panākt sarunās, ko viņa grib panākt Lībijā, ko viņa grib panākt Sīrijā un ko viņa grib panākt kaut kur citur. Dialogs bez mērķa bieži ir laika tērēšana. Līdz ar to mums ir jāiegulda konvencionālajos spēkos, mums ir jāatbalsta iekšzemes kopprodukta lielāka daļa Eiropas Savienības valstīs militārajai aizsardzībai, un Latvija šeit ir labs piemērs.

Es lieku arī lielu cerību uz jauno Eiropas Komisijas vadītāju fon der Leienas kundzi, kura, pirmkārt, ir ar aizsardzības nozares pieredzi, otrkārt, ir Eiropas Komisijas vadītāja, kurai ir vislielākā pieredze pēdējos 15 gados tieši ar Baltijas valstīm.

Mēs nedzīvojam vairs ilūzijās. Mēs saprotam, ka mums ir jāpaļaujas lielā mērā uz solidaritāti, uz 5., 4. un 3. NATO līguma pantu. Mēs zinām, ka esam kopā šeit, arī Latvijā, ar jau gandrīz 10 valstīm, kas piedalās šajā *IFP* grupā, sargājot ne tikai Latvijas drošību, bet arī Eiropas Savienības un NATO ārējās robežas, bet mēs esam gatavi maksimāli darīt arī paši un rādīt piemēru citām Eiropas Savienības un NATO valstīm, kā rūpēties par savu drošību.

Tādēļ Aizsardzības ministrija ir nākusi klajā ar šo iniciatīvu - ieviest valstī visaptverošu valsts aizsardzību, no 2024. gada - aizsardzības mācību. Mēs darām ļoti daudz, lai palielinātu mūsu armijas kaujasspēju. Un es varu droši pateikt, ka mēs varam paļauties uz Latvijas bruņotajiem

spēkiem, uz Latvijas karavīriem, jo ikdienas treniņos tā ir armija, kas ir kaujasspējīga armija, lai arī salīdzinoši neliela, bet kaujasspējīga armija.

Bet ar to mums nepietiek. Mums ir nepieciešams rūpēties arī par lielāku militārās palīdzības saņemšanu arī no mūsu sabiedrotajiem Eiropā, ne tikai Amerikas Savienotajās Valstīs. Mums ir jādomā par veiksmīgāku sadarbību reģionā ne tikai ar Eiropas Savienības un NATO valstīm, kas ir Polija, kas tradicionāli ir Ziemeļvalstis, jo mūsu izpratne par ģeopolitiku un drošību vairs nav tikai Latvijas vai Baltijas izpratne, - lielā mērā mūsu izpratne par to, kas notiek šeit, pie mums, Ziemeļeiropā, ir tāda pati, kā to vērtē gan Zviedrija, gan Somija, gan Norvēģija, gan Polija, gan Dānija. Un es gribu pateikt, ka ar šīm valstīm mums ir ļoti laba sadarbība.

Es sevišķi gribētu izcelt Poliju, ar kuru mēs kopā nesen svinējām Austrumlatvijas daļas - Latgales - atbrīvošanu, un es domāju, ka mūsu sadarbība ar Poliju tikai pastiprināsies. Esmu izlēmis nosūtīt uz Varšavu mūsu militāro atašeju tieši šīs sadarbības veicināšanai.

Tāpat mēs esam arī norūpējušies, kas notiek no mums uz dienvidiem un austrumiem, sevišķi - domājot par palīdzības sniegšanu tādām valstīm kā Gruzija, Ukraina, un mūs uztrauc, protams, arī mūsu kaimiņvalsts Baltkrievija un stabilitāte šajā valstī. Mēs ļoti ceram, ka šī kaimiņvalsts joprojām būs mums labs partneris - pārrobežu partneris, ekonomiskais partneris - un spēs pilnībā saglabāt gan savu suverenitāti, gan arī izaugsmi nākotnē.

Ticēsim sev! Atcerēsimies, ka ģeopolitiskie izaicinājumi pašlaik ir lieli un tie ir reālpolitiski. Mēs nevaram tos nomainīt pret dažādām ilūzijām. Rūpēsimies par savu drošību un būsim aktīvi ārpolitikā un šeit.

Paldies mūsu ārlietu resoram. Aizsardzības nozarē jūs vienmēr sastapsieties ar atbalstu, un darīsim šo darbu kopā. Paldies jums visiem, un paldies arī mūsu Saeimai par atbalstu un par šo jauno budžetu. Es ceru, ka arī nākotnē mums nebūs vairs jāiet un jāpārliecina cilvēki par to, ka ir jāiegulda mūsu drošībā, jo tā ir arī mūsu sabiedrības integrācija, mūsu sabiedrības konsolidācija un arī mūsu iekšējā drošība - tas, ko Latvijas armija, Latvijas bruņotie spēki, dara.

Paldies Jums. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies aizsardzības ministram Artim Pabrikam.

Vārds deputātam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Kolēģi, lūdzu atļaut apvienot abus debatēšanas laikus.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav. Lūdzu!

R. Kols. Paldies.

Saeimas sēdes vadītājas kundze! Ministru prezidenta kungs! Ministri! Ekselences! Kolēģi!

Paldies ārlietu ministram par sagatavoto ziņojumu! Paldies arī par nu jau tradicionālo aicinājumu Saeimas deputātiem iesniegt priekšlikumus ziņojuma papildināšanai! To izceļu tāpēc, ka ir redzams - ministrija ieteiktos papildinājumus ņem vērā, izvērtē pēc būtības un integrē galaziņojumā.

Šāda veida sadarbība ir organiska un norāda uz labu sinerģiju starp Saeimu un ministriju - galarezultāts joprojām ir ārlietu ministra ziņojums, bet tas kvalitatīvi papildināts ar parlamenta izceltajām ārpolitikas pozīcijām. Uz šādas sadarbības prakses ieviešanu būtu jātiecas arī citām ministrijām, jo ieguvēji būtu mēs visi.

Sāksim ar paveikto ārlietās. Katra gada atskats sākas ar vieniem un tiem pašiem īpašības vārdiem - neparedzams, vētrains, pārsteidzošs, dinamisks... Jocīgi un paradoksāli, bet tas pierāda Einšteina tēzi par to, ka vienīgā pastāvīgā lieta pasaulē ir pārmaiņas. Tas īpaši attiecas uz ārpolitiku.

Joprojām kā nemainīgu un primāru ārpolitikas uzdevumu uzskatu Latvijas neatkarības nepārtrauktības nodrošināšanu. Pirmo reizi šo tēzi redzu mūsu ārpolitikas ziņojumā, pašā pirmajā teikumā - kā sava veida preambulu!

Domāju, ka nākotnē šī frāze var pildīt tieši preambulas funkciju ārlietu ziņojumā - lai vienmēr ir definēts kopējais virsmērķis, pēc kādiem kritērijiem vērtēt sasniegto un uz ko balstoties definēt savas prioritātes.

Pērn Ārlietu komisija par vienu no saviem galvenajiem uzdevumiem šajā sasaukumā izvirzīja plašāku parlamenta iesaisti ārpolitikas procesos. Izskatās, ka "pieteicāmies" pareizajā gadā... Jo 2019. gadu spilgti raksturo arī starptautisko organizāciju un normu - starptautiskās kārtības - lomas un ietekmes mazināšanās.

Piemērs - pirmais parlamentārās diplomātijas izaicinājums Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā, kad pērnā gada jūnijā EPPA lēma atjaunot Krievijas balsstiesības. Domāju, ka stāstu jūs zināt. Joprojām ir lepnums par stingro nostāju, par Latvijas stājas parādīšanu.

Nākamnedēļ viss turpinās, jo sākas jaunā EPPA sesija, kurā Ukraina ir lēmusi piedalīties. Cerams, ka tiks pieņemti arī ilgi gaidītie noteikumi un standarti, kuros solīts atrunāt procedūru dalībvalstu ierobežošanai pārkāpumu gadījumos.

Šajā sesijā aicinu mūsu delegāciju turpināt muguru turēt taisnu un stingri pieprasīt atbildi no asamblejas par to, vai līdz šim EPPA pieņemtās rezolūcijas saistībā ar Krievijas pārkāpumiem ir šobrīd Krievijai saistošas. Atbildei jābūt ļoti skaidrai - jā vai nē, bez juridiskās akrobātikas vai laipošanas.

Ja atbilde ir "jā, ir saistošas", jārīkojas nekavējoties un šajā pašā sesijā jāiniciē pārkāpuma procedūra pret Krieviju par rezolūciju neizpildi. Ja atbilde ir "nē, nav saistošas", šajā pašā sesijā jāiesniedz visas iepriekš pieņemtās rezolūcijas uz atkārtotu balsošanu.

EPPA notikumi ir svarīgi, jo parāda plašāku tendenci - attiecībās ar Krieviju no atsevišķām Rietumvalstīm redzam vēlmi tuvināties, novērojams tāds kā sankciju politikas pagurums un apātija. To mēdz arī saukt par multilaterālisma krīzi.

Nepārprotiet, mēs neesam Versaļas sistēmas sabrukuma priekšā kā pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados. Dažiem gan Jaltas vienošanās rēgs turpina sekot un atgādināt par sevi, radot vēlmi mēģināt atkārtot vēsturi.

Ir, kam patīk piesaukt auksto karu, bet tas nenozīmē, ka tāds tiešām šobrīd materializējas. Starptautiskā sistēma būtu paralizēta tādā gadījumā.

Bet tomēr lielie pasaules spēlētāji nepamet nozīmīgos sadarbības formātus, tādus kā, teiksim, ANO. Lai cik spilgti dažviet iezīmētos virzība uz izolacionismu, lai kā atsevišķiem pasaules

līderiem varētu nepatikt, teiksim, tāda vai šāda sistēma, viņi tāpat ik gadu ierodas ANO Ģenerālajā asamblejā - vismaz lai par to pasūdzētos.

Trīs viedo mērkaķu izolēšanas pieeja - neredzu, klusēju, nedzirdu. Rodas vakuums, un daba nemīl tukšumu - tukšums vienmēr dara piesardzīgu un nedaudz bažīgu, jo šādas politikas tiešās sekas vēsturē ir gana labi dokumentētas.

ANO ģenerālsekretārs pauda, ka "multilaterālisms tiek apšaubīts tieši šajā laikā, kad tas mums ir visvairāk nepieciešams". Un viņam ir absolūta taisnība.

Ir problēmas, kurām vērts pievērsties tikai daudzpusējas sadarbības ietvaros - klimata pārmaiņas, migrācijas kontrole, ieroču un masu iznīcināšanas ieroču kontrole un kibertelpas aizsardzība.

Cilvēki pasaulē prasa pārmaiņas, pieprasa izlēmīgu rīcību cīņā pret klimata izmaiņām, un politiķu pienākums ir sadzirdēt šo aicinājumu. Mūsu svarīgākajam 2020. gada uzdevumam jābūt viedas klimata politikas izveidei.

Jaunās "zaļās transformācijas" jomā Latvija ir pirmrindniekos, tāpēc mums ir iespēja radīt klimata politiku, kas ne tikai nesamazina labklājības līmeni, bet arī var kļūt par katalizatoru labklājības izaugsmei. Bet vieni mēs varam tik, cik varam, un pārmaiņām vajag globālu vienošanos. Tāpēc multilaterālisms mums ir ļoti vajadzīgs, un vienlaikus tas šobrīd tiek visvairāk apšaubīts.

Tā ir leģitimitātes krīze, kurā apšauba pašus sistēmas pamatus - vienošanās, institūcijas, kas definē mūsu uzvedības normas un tiesības, balstoties uz suverēnu valstu vienlīdzības principu neatkarīgi no valsts izmēra, ideoloģijas vai pārvaldes sistēmas.

No starptautiskās kārtības pie drošības. Prezidents Putins pie varas ir 20 gadus, un viņa vadībā Krievija turpina izvērst revanšistisku un agresīvu ārpolitiku, kas vērsta uz demokrātisku valstu destabilizāciju, neuzticēšanās un šaubu sēšanu sabiedrībā, vienlaikus īstenojot prettiesisku militāro ekspansiju un agresiju.

Attieksmes mīkstināšanās, neskatoties uz Maskavas pastāvīgo iejaukšanos citu valstu iekšējos procesos, neskatoties uz Kremļa noziegumiem, tikai vairo šī režīma pārliecību par savu nesodāmību.

Pēdējās desmitgadēs Krievija un arī citas valstis ir pamanījušas, ka reizēm sekas par starptautisko tiesību pārkāpumiem sagaidāmas tikai nosacīti. Šādi Krievija iztausta pieļaujamā robežas, un šīs metodes, sava veida jauns *modus operandi*, var pamudināt citas valstis rīkoties līdzīgi.

Ķīnas pieaugošās ģeopolitiskās ambīcijas ir skaidri redzamas, tai ir arvien pieaugoši spējīga militārā dimensija, ko varam vērot, Ķīnai modernizējot savus bruņotos spēkus un pakāpeniski palielinot ietekmi Arktikā un Dienvidāzijā.

Arī Ķīna iztausta robežas, bet atšķirībā no Krievijas, pilnībā pakļaujoties starptautisko tiesību un likumu normām, tā daudz rafinētāk izmanto maigās varas instrumentus (piemēram, kultūras, zinātnes, izglītības jomā) savas ietekmes izplešanai.

Investīcijas uzņēmumos un infrastruktūrā un pat pētniecības centri, un kultūras apmaiņa palīdz Ķīnai audzēt ietekmes sviras un veidot savu stipendiātu tīklu, caurvijot visu pasauli, arī Latvijā - ar Ķīnas ietekmi mums būs jārēķinās arvien vairāk, strādājot starptautiskajās organizācijās un iesaistoties starptautiskajos sadarbības formātos.

Krievija uzstājīgi demonstrē savas militārās spējas, nerimstoši kaitinot NATO Baltijas un Melnajā jūrā un saglabājot ievērojamu militāro klātbūtni Sīrijā, Āfrikā, Dienvidamerikā, pastrādājot savu oponentu slepkavības tepat Eiropā, arī mērķtiecīgi darbojoties, lai piesaistītu Turciju savai militārajai orbītai. Brīžiem veiksmīgāk, nekā mums patiktu, jo Turcijas paplašināta integrācija ar Krieviju var satricināt NATO pretraķešu aizsardzības pamatus un iedragāt Ankaras uzticību NATO aliansē.

Tajā pašā laikā prezidents Makrons nenogurstoši virza tēzi, ka mums šogad un arī turpmākajos gados jātuvinās Krievijai. Nē, tieši pretēji - mums pastiprināti jāpievēršas patiesu partnerattiecību veidošanai ar Turciju.

Tuvie Austrumi īpaši uzkarst sāka šī gada sākumā. Straujā eskalācija reģionā ir satraucoša, un jebkura rīcība var izraisīt neparedzamu un nekontrolējamu notikumu virkni, kā domino kauliņus sagāžot jebkuru stabilitāti, kas šobrīd vēl reģionā atrodama.

Mūsu drošības stūrakmens joprojām ir NATO. Pērnā gada noslēgumā NATO valstu līderi Londonā apstiprināja alianses uzlabotos Baltijas valstu un Polijas aizsardzības plānus. Kā zināms, drīzumā Latvijā... NATO kaujas grupā ietilpstošajām dalībvalstīm būs jāpieņem lēmumi par misijas pagarināšanu.

Tas, ko mēs varam darīt, un patiesībā viss, ko vajag darīt, ir demonstrēt, cik ļoti augstu mēs vērtējam sabiedroto ieguldījumu Latvijas un visas alianses drošības stiprināšanā.

2019. gada nogalē saņemtais atbalsts no ASV nepārprotami apliecina sabiedroto uzticību savām saistībām kolektīvās aizsardzības jomā Eiropas austrumu flangā.

Papildus drošai un uz starptautiskiem noteikumiem balstītai videi, Latvijai vajadzīga arī laba ārējā ekonomiskā politika, kuras mērķus un prioritātes joprojām nepieciešams skaidri definēt kā izmērāmus kritērijus.

Ir nepieciešama platforma, kas koordinētu investīciju un tirgus nišu (nevis tirgu) apguvi, konkrēti definējot, ko mēs tajos vēlamies sasniegt un ko no tiem iegūt.

Valsts līmenī trūkst skaidru vadlīniju visām ar investīciju piesaisti un uzturēšanu saistītajām institūcijām. Nepieciešams izveidot gan vienotas starpinstitucionālās vadlīnijas par prioritārajiem investīciju objektiem un nozarēm Latvijā, gan skaidri jānosaka valstij prioritārie eksporta novirzieni - galamērķi.

Ārlietu ministrijai kā Latvijas tēlu pasaulē nesošajai ministrijai ir jāuzņemas flagmaņa loma šīs politikas izstrādē, ministrijām un Ministru kabinetam definējot mērķus un sasniedzamos rezultātus atbilstošajās nozarēs.

Šeit iederīgi būtu uzteikt pastiprināto uzmanību, kas pievērsta attīstības sadarbības politikas īstenošanas nozīmei nākotnē. Pievienojos šim vērtējumam, apzinoties, ka mums jau drīzumā būs jālemj par visai ievērojamu budžeta līdzekļu pieaugumu tieši šo instrumentu spēcināšanai. Jāapzinās, ka attīstības politika ir nozīmīgs ārpolitikas instruments un ilgtermiņā mums ir iespēja virzīt savas prioritātes sev svarīgos reģionos, izmantojot mums pieejamos resursus - ekspertīzi, pieredzi, finansējumu, neaizmirstot, ka nemateriālajiem resursiem arī ir pievienotā vērtība, tos atbilstoši pielietojot.

Latvija pagājušajā gadā ar savu rīcību ārpolitikā tiešā veidā stiprināja starptautisko tiesību normu leģitimitāti. Ar to varam lepoties.

Valsts prezidents aizvadītajā gadā ANO Ģenerālās asamblejas laikā iesniedza deklarāciju par Latvijas pievienošanos Starptautiskās tiesas obligātajai jurisdikcijai. Tas bija simbolisks vēstījums visai pasaulei, apliecinot, ka Latvija ar vislielāko atbildību izturas pret starptautiskajām tiesībām, kā arī vienlaikus sev nodrošinot vajadzības gadījumā iespēju vērsties visautoratīvākajā starptautisko tiesu institūcijā.

Un atgriežoties... runājot par attiecībām. Nu ir skaidrs, ka breksits notiks jau 31. janvārī. Bet vai tas nozīmēs breksita procedūras kaislību beigas? Nebūt nē. Lai arī nogurdinošs, nekas nepavisam vēl nav beidzies. 2020. gadā notiks Lielbritānijas un Eiropas Savienības sarunas par savstarpējām attiecībām nākotnē, kā arī par jaunu tirdzniecības attiecību nolīgumu. Jau tagad iezīmējas dažādi scenāriji, kuros Lielbritānijas premjerministrs varētu uzsvaru likt uz Eiropas Savienības noteikumu un standartu sašaurināšanu, atcelšanu vai ignorēšanu, kam noteikti mēs nevarēsim piekrist. Viennozīmīgi mūsu prioritāte šajās sarunās ir un paliks mūsu valstspiederīgie, viņu tiesības un statuss pēc Lielbritānijas izstāšanās.

Un noslēgumā. Saeima pērn atbalstīja Ārlietu komisijas virzīto lēmuma projektu, kurā atzīstam pirms nu jau 76 gadiem notikušās Krimas tatāru deportācijas par mērķtiecīgi īstenotu genocīdu. Dzirdam mēģinājumus noniecināt šādu un līdzīgu politisku paziņojumu, deklarāciju un rezolūciju nozīmi, mēģinot visu pretnostatīt kādai, kā nu kuru reizi piemeklētai, šķietami svarīgākai aktualitātei.

Izmantošu iespēju tomēr atgādināt, kolēģi, ka neviena norma un neviens princips nepastāv pats par sevi - tie ir pastāvīgi jāapstiprina atkal un atkal ar savu rīcību vai nostāju, tā atgādinot gan sev, gan citiem, ka joprojām uzskatām konkrētās vērtības, normas vai principus par sev un citiem saistošiem. Jo vairāk no tiem atkāpsimies, jo vairāk būs iespējams tos apšaubīt, jo vairāk tie vājināsies, jo vairāk "ieročus" atstājam to spēku rokās, kuru mērķi ir fundamentāli destruktīvi.

Cīņa par to, kas ir norma, un to, kas ir pieņemams, turpinās joprojām. Tāpēc iepriekš minētais Saeimas lēmums, kā arī citi, bija jāpieņem, un tas ir ļoti svarīgi laikā, kad Krievija nepieredzēti agresīvi un klaji mēģina pārrakstīt dzīvā atmiņā esošu vēsturi, mazgāt rokas no visiem pagātnes un šodienas grēkiem, lai būvētu pārcilvēcisku mītu režīma leģitimitātes nostiprināšanai caur nacionālās identitātes veidošanu.

Ekselences! Dāmas un kungi! Nobeigumā vēlos bilst, ka mēdz teikt, ka ārpolitika ir iekšpolitikas atspoguļojums. Šodien jūs uzrunājot, gribu aicināt jūs padomāt no citas puses - ārpolitika ir Latvijas sabiedrības kopējo interešu realizēšanas instruments. Ārpolitika ir Latvijas nacionālo interešu instruments.

Tā bija 1918. gadā, kad Latvija kopā ar mūsu sabiedrotajiem izcīnīja neatkarību. Tā bija arī Atmodas laikā, kad mūsu nacionālās intereses noteica Latvijas atgriešanos Eiropā. Tā tam jābūt arī turpmāk. Mūsu intereses definē mūsu rīcību.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Kola kungam.

Godātie kolēģi, ir pienācis laiks pārtraukumam. Lūdzu reģistrācijas režīmu!

Reģistrācijas rezultātu nolasīšanai vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Jānis Ādamsons, Mārtiņš Bondars, Inese Ikstena, Artuss Kaimiņš *(Starpsauciens: "Ir!")*, Janīna Kursīte, Ināra Mūrniece un Didzis Šmits.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi, turpinām debates.

Vārds deputātei Vitai Andai Tēraudai. Lūdzu!

V. A. Tērauda (AP!).

Labdien, priekšsēdētājas biedres kundze! Ārlietu ministra kungs un kolēģi deputāti!

Eiropā pagājušais gads mums bija liels pārmaiņu gads - jauns Parlaments, jauna Komisija. Visa gada garumā dzīvojam gaidās: vai Eiropas Savienība kļūs mazāka, aizejot Lielbritānijai, vai lielāka - pievienojoties Albānijai un Ziemeļmaķedonijai. Līdz galam mēs paši sev neatbildējām uz jautājumiem par to, kā mēs būsim gatavi nākotnei: vai nākošajā daudzgadu budžetā spēsim nolīdzsvarot līdz galam vēl neīstenoto kohēzijas mērķi, bet vienlaikus ieguldīt nākotnē - Eiropas konkurētspējā, drošībā un - vēl vairāk - izrādīt līderību globālos izaicinājumos, tādos kā klimata pārmaiņu seku novēršana?

Latvija 2019. gadā pievienojās tām valstīm, kuras aktīvi atbalsta ambiciozus klimata mērķus, klimata neitralitātes sasniegšanu Eiropas Savienībā līdz 2050. gadam. Latvijai tas prasīja pārskatīt savu nacionālo pozīciju. Un turpmāk, nākošajā gadā, tas prasīs mums pārskatīt jo daudzas savas rīcībpolitikas. Vārdi ir izteikti, mērķi - nosprausti, bet tagad - darbs. Jaunās Komisijas izsludinātais zaļais kurss nozīmēs to, ka Eiropas daudzgadu budžetā klimata mērķiem tiks atvēlēts aizvien lielāks īpatsvars. Eiropas Savienībā radīsies jauni finanšu instrumenti, lai sasniegtu šos ambiciozos mērķus. Latvijas interesēs ir būt dziļi iekšā šajā zaļajā kursā. Eiropas Komisijas prezidente fon der Leiena norāda: "Kustēsimies pirmie un kustēsimies ātri!" Bet es nedaudz bažījos, vai mēs esam sadzirdējuši šo aicinājumu kustēties. Bez šaubām, vieglāk un ērtāk ir iestāties pozā, ka "Pārmaiņas ir grūtas, pārmaiņas ir dārgas"; "Ja Eiropa šo grib, lai Eiropa maksā"; "Nogaidīsim, mērķis tāpat nesasniedzams"; "Ko mums kā pirmiem iespringt?".

Es aicinu tomēr mums iespringt. Tas ir Latvijas interesēs. Latvijai ir jāžilbina ar ātrām kustībām klimata neitralitātes mērķa sasniegšanā, lai mēs būtu nevis bremzējošs faktors, bet gan tie, kas pirmie uzņem ātrumu, kas rāda, kā var ar inovācijām, mērķtiecību un drosmi izmantot šīs jaunās iespējas, tajā skaitā finansiālās iespējas, savas ekonomikas attīstībai.

Eiropas Savienības dibināšanas līgumos ir nostiprinātas vērtības un misija - demokrātijas veicināšana un aizsargāšana gan Eiropas Savienības iekšienē, gan ārpus tās. Un, lai gan šķiet, ka demokrātiskās vērtības ir pašsaprotamas un mūžīgas, par tām ir jārunā ik dienu. Un šīs diskusijas Eiropas iekšienē turpinās. 7. panta procedūru ietvaros diskusijas ar Poliju un Ungāriju ieilgušas, un šķietami paliekam arvien bez risinājuma. 7. panta procedūra ir smaga, ar smagām sekām. Un līdzšinējā pieredze rāda, ka mums ir nepieciešami jauni mehānismi un risinājumi, kas piedāvātu dažādus tiesiskuma un vērtību stiprināšanas ceļus. Ir svarīgi, lai no Eiropas dienaskārtības

neizzustu vērtību jautājumi. Un šī vērtību latiņa ir jāstāda vienlīdz augsta un aktīvi jāpiemēro vienlīdzīgi visām dalībvalstīm.

Ikgadējais ziņojums par tiesiskumu Eiropas Savienībā kopā ar periodisko pārskata mehānismu ir pozitīvs pienesums šajā instrumentārijā. Bet Eiropai ir jābūt gatavai arī situācijām, kad būtiskus tiesiskuma pārkāpumus nevar atrisināt dialoga ceļā vien. Rīcības arsenālā ir jābūt tādiem instrumentiem, kas ļaus nepieciešamības gadījumā sankcionēt būtiskus pārkāpumus. Tādu instrumentu piedāvā, piemēram, priekšlikums, kas ceļo līdzi ar nākamo daudzgadu budžetu. Tas ir priekšlikums par mehānismu, kā apturēt Eiropas Savienības finansējumu pie būtiskiem tiesiskuma pārkāpumiem. Šādam mehānismam pašam ir jābūt taisnīgam, tas ir, vienādi attiecināmam uz visām dalībvalstīm. Tas ir jāiedarbina tikai pēc izsmeļoša dialoga un sadarbības procesa, un tam ir jāpamatojas uz tiesiski korekti izdarītiem secinājumiem. Bet šādam mehānismam ir jābūt.

Vērtību diskusija ir arī diskusija par Eiropas Savienības paplašināšanos. Eiropas un Latvijas interesēs ir paplašināt demokrātijas telpu Eiropā, tādējādi arī stiprinot drošību reģionā. Rudenī aizkavējās paplašināšanās sarunu uzsākšana ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju. Mēs tīši vai netīši raidījām demoralizējošus signālus visām tām valstīm, kuras mērķtiecīgi veic savās valstīs demokrātiskās reformas ar ilgtermiņa ambīciju iestāties Eiropas Savienībā. Mēs signalizējām, ka līdzdalība Eiropas projektā, iespējams, nav saistīta ar pašu kandidātvalstu spējām sasniegt Eiropas demokrātijas un likuma varas standartus. Mēs paši kaimiņvalstīs sējām šaubas, vai Eiropas ceļš viņiem ir pareizais.

Es augsti novērtēju to, ka Latvija ir atbalstījusi sarunu procesa atvēršanu ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju, un ceru, ka gaidāmajā Eiropas Savienības un Rietumbalkānu valstu samitā šopavasar Latvijas balss būs starp tām, kuras pārliecinoši teiks, ka demokratizācijas ceļš Rietumbalkānu valstīm ir drošais ceļš uz Eiropu un ka arī mēs pieliksim savu roku un skaļo balsi, lai pavērtu durvis paplašināšanās sarunu uzsākšanai ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju.

Saruna par vērtībām ir arī saruna par to, kā tikt galā ar jauniem izaicinājumiem. Digitālā ekonomika, digitālie rīki, digitālā pasaule - tā ir ekonomiskās attīstības nākotne, bet tā arī rada izaicinājumus demokrātiskajām vērtībām. Ir jāapzinās, ka autoritārie režīmi sistemātiski izmanto digitālos rīkus, lai pastiprinātu uzbrukumus demokrātijām. Ļaunprātīgos nolūkos izmantoti digitālie rīki rada draudus - tā ir dezinformācija, nepatiesas informācijas izplatīšana, manipulācija ar sabiedrisko domu, iejaukšanās vēlēšanu procesos.

Eiropas Savienība arvien spējāk atbild uz šiem izaicinājumiem, pateicoties arī Latvijas pūlēm noturēt šo jautājumu Eiropas Savienības dienaskārtībā. Un tā ir viena no īpašajām lomām Latvijai Eiropas Savienībā - uzturēt dienaskārtībā drošības jautājumus. Mēs kopā ar savām tuvākajām kaimiņvalstīm esam Eiropas austrumu robeža. Tā ir robeža, aiz kuras atrodas valsts, kuru labi pazīstam, valsts, kuras rīcība apdraud reģiona drošību.

Kopš Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu un Krimas aneksijas Eiropas Savienība īsteno sankciju politiku pret Krieviju. Sankcijas ir regulāri jāatjauno. Nākamajā reizē mēs par to lemsim šī gada vasarā. Latvijas uzdevums ir rūpēties, lai sankciju politika netiktu mīkstināta, kamēr nav rasts risinājums konfliktam Austrumukrainā un situācijai Krimā. Uzdevums nav no vieglajiem, jo, šķiet, ka, laikam ejot, atmiņa daudzviet Eiropā izbāl.

Eiropā netrūkst balsu, kas aicina mīkstināt nostāju. Pagājušajā gadā Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja lēma atjaunot balsstiesības Krievijai, kuras bija zaudētas saistībā ar notikumiem Ukrainā. Šī ir viena liecība, ka Krievijas starptautisko tiesību pārkāpumi sāk aizslīdēt

otrajā plānā. Bet Latvijas pienākums ir arī turpmāk atgādināt, ka šie pārkāpumi ir un, laikam ejot, tie nebūt nav zaudējuši savu nozīmi.

Šopavasar tiks dots starta signāls divus gadus ilgai konferencei par Eiropas nākotni. Konferencē ir iecerēta plaša saruna par to, kā mēs tālāk Eiropā kopā dzīvosim - par politikas prioritātēm, par vērtībām, arī par izmaiņām institūcijās un dalībvalstu kopdarbībā. Rezultātā ir iespējamas jaunas rīcībpolitikas un izmaiņas Eiropas Savienības pamatdokumentos.

Pateicoties aktīviem, profesionāliem, augsti novērtētiem Latvijas cilvēkiem Eiropas Komisijā, Eiropas institūcijās, Eiropas Parlamentā, pateicoties mūsu pašu ārlietu dienesta un ministriju efektīvai darbībai, mēs esam jau pierādījuši, ka Latvijas balss skan tālāk un skaļāk, nekā varētu sagaidīt no diviem miljoniem cilvēku 500 miljonu Eiropas iedzīvotāju saimē. Arī šajā konferencē par Eiropas nākotni mūsu balsij ir jāskan ar rezonansi, kas pārsniedz mūsu skaitlisko lielumu.

Latvijas interesēs ir apliecināt sevi kā Eiropas nākotnes līdzveidotāju, kā stipras Eiropas atbalstītāju un kā demokrātiskās Eiropas vērtību turētāju.

Sēdes vadītāja. Paldies Tēraudas kundzei.

Vārds deputātei Inesei Voikai. Lūdzu!

I. Voika (AP!).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētājas biedres kundze! Labdien, ministra kungs! Jūsu augstības - vēstnieki! Viesi! Cienījamie kolēģi!

Pirms gada, kad notika ārpolitikas debates, tik tikko bija apstiprināta Krišjāņa Kariņa valdība, un mēs apspriedām, kādu mēs vēlamies redzēt Latvijas ārpolitiku. Un šodien varam atskatīties uz iesākto un iezīmēt vektoru tālāk darāmajam.

Es šodien runāju mūsu frakcijas vārdā, un, mūsuprāt, būtiskākie tuvākā gada laikā būs trīs vektori - uz vērtībām un principiem balstīta ārpolitika, drosmīgs darbs nākotnes vārdā un solidaritāte un sadarbība drošības un attīstības nodrošināšanai.

Sākšu ar pēdējo. Sadarbība un solidaritāte.

Pēc nedēļas mēs sagaidīsim to, kas nedrošību un neziņu radīja visu pagājušo gadu: 31. janvārī, bet Latvijā 1. februārī vienos naktī beidzot iestāsies breksits un Apvienotā Karaliste izstāsies no Eiropas Savienības, kā pirms vairākiem gadiem lēma tās vēlētāji. Taču breksits nav Eiropas Savienības beigu sākums, kā par to runāja iepriekš. Nacionālo parlamentu vēlēšanas vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs un visbeidzot arī pagājušā gada Eiropas Parlamenta vēlēšanas parādīja, ka breksits drīzāk būs sākuma beigas. Tādā ziņā, ka iezīmējas jauns sākums, kurā Rietumu pasaules vienotība nav jāpieņem kā vienots vesels fundamentāls dotums. Tā vietā mēs varam un būsim elastīgi, meklējot labākas sadarbības formas un turpinot veidot ciešākas attiecības arī ar Apvienoto Karalisti.

Mums saglabājas kopīgas intereses un darbības daudzās starptautiskās organizācijās - Eiropas Padomē, *OECD*, ANO un citur. Britu kontingents ir viens no vadošajiem NATO spēkiem Baltijas valstīs, uzņemoties atbildību un vadību Igaunijā. Tas iezīmē sadarbību gan ar britiem, gan NATO, turpmāko lomu Latvijas drošības nostiprināšanā. Un šeit aizsardzības ministram Artim Pabrikam ir pilns mūsu atbalsts apdomīgas un uz solidaritāti vērstas aizsardzības un drošības politikas īstenošanā starptautiskās sadarbības jomā.

Runājot vēl par Eiropas Savienību, - tai ir jābūt atvērtai arī jaunām dalībvalstīm - Ziemeļmaķedonijai, Albānijai un citām. Eiropas Savienībai ir jāturpina cieša sadarbība ar Austrumu partnerības valstīm, un Latvijai ir jārāda piemērs šajā sadarbībā.

Atbalsts Ukrainai, tās jaunajai valdībai un parlamentam 2020. gadā ir gan Eiropas Savienības, gan arī Latvijas uzdevums. Baltijas valstīm un to ekspertiem ir bijusi īpaša loma Ukrainā pēdējos piecos gados, un šis atbalsts mums ir jāturpina un jānostiprina, un mums tam ir jāvelta savi attīstības resursi.

Runājot par solidaritāti un sadarbību ar Ukrainu, - pagājušais gads iezīmēja Latvijas un Baltijas valstu iestāšanos par Ukrainu Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā, kurā aicinājām neatjaunot Krievijas balsstiesības, kamēr nav novērsta agresija Ukrainā. Un šis darbs mums ir jāturpina ar jaunu intensitāti.

Latvijai kopumā ir jāvelta lielāks finansējums attīstības sadarbībai, jāatbalsta programmas jomās, kurās mēs esam stipri. Dzimumu līdztiesība un sieviešu loma sabiedrībā ir viens no jautājumiem Latvijas pieredzē, par kuru daudzi mūsu partneri izrādījuši pastiprinātu interesi pēdējā laikā.

Eiropa ir vērtību kopiena. Un Latvijai ir jāturpina par to iestāties.

Šajā jomā mēs vēlamies uzsvērt vērtību, tiesiskuma un likuma varas jautājumus Eiropas Savienībā, īpaši kontekstā ar Polijas un Ungārijas situāciju. Eiropas Savienībai ir nepieciešams pastāvīgs demokrātijas un tiesiskuma monitoringa mehānisms. Mums ir jābūt spējīgiem paskatīties un reaģēt pašiem uz savu situāciju Eiropas Savienībā, pirms mēs prasām kaut ko no citām valstīm ārpus Eiropas Savienības. Eiropas Komisijai ir jābūt lielākām tiesībām šo principu ievērošanu motivēt ar finanšu instrumentiem. Vienlaikus ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret visām dalībvalstīm. Demokrātijas un tiesiskuma kvalitāte ir ne tikai Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu jautājums. Tiesu politizācija un lēnīgums ir raksturīga arī dažai Dienvideiropas valstij. Pasaules likuma varas indeksā dažas Eiropas valstis citstarp atrodas vēl aiz Dienvidāfrikas Republikas, par kuru daudz esam šajās nedēļās runājuši Latvijas pilsones lietas sakarā. Arī Latvijas lejupslīde 2019. gadā korupcijas uztveres indeksā, kas tika publiskots tieši šodien, parāda, ka darāmo darbu katram savās mājās mums vēl ir daudz. Valstis, kas spēj kontrolēt korupciju... tur cilvēki dzīvo ilgāk un laimīgāk!

Par drosmīgu darbu nākotnes vārdā un Latvijas labā. Pagājušajā gadā Latvija pievienojās to Eiropas Savienības dalībvalstu pulkam, kas iestājas par ātrākiem risinājumiem klimata pārmaiņu jomā. Kariņa valdībā... un ar vides jomu pārraugošo ministru Juri Pūci mēs esam gatavi šo darbu turpināt. 2019. gadā Latvija saņēma pirmo *OECD* novērtējumu vides jomā ar attiecīgām rekomendācijām, pie kurām strādāsim. Klimata pārmaiņas ir jāredz kā iespējas saglabāt vidi un attīstīt ekonomiku jaunos virzienos.

Ekonomikas un modernas nākotnes kontekstā ir jāmin svarīgs Eiropas un globālās politikas jautājums par vienošanos par jaunu nodokļu kārtību, kas neļautu multinacionālajām daudzmiljardu kompānijām tik vienkārši izvairīties no nodokļiem un apturētu sabiedriskajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības dalībvalstīs, tajā skaitā Latvijā, nepieciešamo līdzekļu izsīkšanu.

Un vēl viens punkts - par drosmīgu darbu nākotnes vārdā. 2019. gadā Latvijai pirmo reizi bija pārstāvis ANO jauniešu līgā, un šī programma turpina attīstīties. Jaunieši veido starptautisko sūtņu programmu - mācās, lai varētu būt līdzvērtīgi un jēgpilni partneri Latvijas ārpolitikas veidošanā. Mums ir jāpieņem jauniešu izaicinājums. Pirmā praktiskā lieta, ministra kungs, varētu būt jauniešu darba grupa pie Latvijas tēla stratēģijas izstrādāšanas sociālajā platformā *TikTok*.

Tviterī mēs esam, feisbukā mēs esam, bet tiktokā mēs vēl neesam. Bet tur ir jaunieši, kas par to interesējas.

Un noslēdzot - par principiem, sadarbību un drosmīgu darbu Latvijas un nākotnes labā. Kolektīvā drošība un vienota ārpolitika ir ne tikai vēlamais, bet nepieciešamība šajos laikos, kad sajūsma pēc PSRS sabrukuma ir sākusi izsīkt... sajūsma par demokrātiju. Mēs Latvijā zinām, ko nozīmē totalitārisms, tādēļ mums ir jāstrādā demokrātisko vērtību stiprināšanā gan pie sevis mājās, gan Latvijas ārpolitikā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Voikas kundzei. *(Aplausi.)*

Vārds deputātam Viktoram Valainim. Lūdzu!

V. Valainis (ZZS).

Labdien, kolēģi! Es lūgtu apvienot abus debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Laiks ir apvienots.

V. Valainis. Augsti godātā sēdes vadītāja, ekselences, kolēģi! Pirmām kārtām izsaku pateicību tiem Latvijas ļaudīm, kuri Latvijas diplomātiskajā, kā arī militārajā dienestā mūsu valsts drošību un intereses katru dienu aizstāv gan šeit, gan aiz mūsu valsts robežām. Frakcijas vārdā saku paldies viņiem un viņu ģimenēm par izturību un kalpošanu valstij, tāpat paldies arī visiem tiem mūsu līdzpilsoņiem, kuri individuāli, strādājot starptautiskajās organizācijās - Eiropas Savienībā, NATO, ANO un daudzās citās -, ar savu profesionalitāti ceļ mūsu valsts prestižu.

Tāpat paldies visiem Latvijas kultūras un sporta ļaudīm, kuri ar saviem individuālajiem panākumiem ir ļāvuši katram no mums sajust lepnumu par Latviju.

Mūsu frakcijas deputāti ir īpaši pateicīgi mūsu diplomātiem par labo sadarbību, ieinteresētību un atklātību, ko esam pieredzējuši. Arī mēs vienmēr būsim atvērti uzklausīt mūsu valsts labā kalpojošo līdzpilsoņu vajadzības, domas un ieteikumus.

Ārpolitikas debates pieprasa tiešumu, un es runāšu par galveno. Un te nu tas būs - Latvijas un ASV attiecības un to ietekme uz Latvijas vietu pasaulē.

Godātie kolēģi! Mēs visi pirmo reizi Latvijas vēsturē piedzīvojām, ka Saeimā krēslu var aizņemt kartona figūra. Pasaules vēsturē ir bijis visādi - pat Kaligulas zirgs Romas senātā ir darbojies. Mūsdienās - Ušakovs ar Ameriku Eiropas Parlamentā ir tikuši. Taču kartons parlamentā nav bijis vēl nekad.

Vēl vairāk! Nav zināms, ka Kaligulas zirgs patstāvīgi būtu devies vizītēs pie Romas stratēģiskajiem sabiedrotajiem un, iedomājieties, runājis par citu Romas pilsoņu sankcionēšanu. Vai jūs varat to iedomāties? Noteikti nevarat, bet nāksies! Jo tā ir būtiska un likumsakarīga epizode no Edgara Rinkēviča veidotās Latvijas un ASV stratēģiskās partnerības.

Mēs visi zinām, ka Edgars Rinkēvičs kopā ar citiem vietējiem pašpasludinātiem "pareizā viedokļa" paudējiem ar entuziasmu uzņēma viceprezidentu Baidenu vizītē Rīgā Gaismas pilī, kategoriski izsakot noraidījumu Trampa uzskatiem. Vietējā nomenklatūra, konjunktūras vadīta, gribēja izskatīties globāli trendīga un pievilcīga. Tvīti latviešu valodā pret Trampu bija

bezprecedenta... Latvijas valsts amatpersonu noziegums, pārkāpums pret Latvijas politiķu un diplomātu iedibināto Latvijas valsts publisko un oficiālo neitralitāti iepretim ASV iekšpolitikai. Tā bija nepieredzēta bezatbildība pret Latvijas-ASV attiecībām. Bezatbildība, nolaidība un vieglprātība, par kuru Latvijas pilsoņi kopš tā laika ir maksājuši un diemžēl turpinās vēl vairāk maksāt ar savu naudu un, nedod Dievs, ar drošību.

Es jums paskaidrošu šī diplomātiskā un politiskā nozieguma būtību. Pirms šiem nievājošajiem Latvijas amatpersonu tvītiem, kuri, tiesa, tagad ir rūpīgi izdzēsti, gan demokrāti, gan Trampa komandas un republikāņu partijas pārstāvji uz mums skatījās kā uz patiesiem, brīvību mīlošiem, neatkarīgiem Amerikas draugiem. Viņi mūsos redzēja amerikāņu ideālisma un politikas uzvaras simbolu. Tāpat uz mums skatījās arī citi mūsu rietumu un ziemeļu draugi un varbūt arī austrumu nedraugi. Visi viņi kopš mūsu neatkarības atjaunošanas zināja - latvieši atbild par saviem vārdiem. Jā, laikam latvieši ir proamerikāņi, un Amerika latviešiem atbild ar prolatviskumu, spiežot reakcionārus austrumos turēties pa gabalu, ievedot Latviju NATO un izrādot cieņu pret mūsu valsti. Būsim godīgi - Latvijas liberāļi šai ASV administrācijai ar savu uzvedību, augstprātību un acīmredzamo bezatbildību bija iecirtuši pļauku. Kā jūs domājat, kā lai jūtas un izturas tagad pret mums, piemēram, jebkurš Trampa administrācijas politiskā līmeņa darbinieks? Manuprāt, labākajā gadījumā - neitrāli. Un tieši tā viņi arī rīkojas! ASV attiecībās ar Latviju kopš tā mirkļa īsteno politiku, kas ir tikai ASV nacionālās drošības interesēs, nesaskatot Latvijā nopietnu un uzticamu partneri un saskatot tikai kartona figūras *(Dep. R. Kola starpsauciens.)*, ministrus un kartona valdību šeit - tādus, kuri darbojas, tikai tviterpopularitātes un savu mazo privāto interešu vadīti, un par kuriem ASV vēl nes drošības un sava prestiža nastu. Tā ir totāla ASV-Latvijas attiecību paradigmas maiņa. Tas arī ir iedragājis mūsu tautas pašcieņu.

Es nejautāšu klātesošajiem ārvalstu vēstniekiem, kā viņu valstu acīs Latvija tagad izskatās. Edgars Rinkēvičs ir izrādījies ministrs, kura laikā tūkstošiem Latvijas pilsoņu ir zaudējuši darbu finanšu sektorā, miljardiem eiro ir aizplūduši prom no Latvijas, vēl tūkstoši cilvēku cietīs zaudējumus transporta un loģistikas sektorā. Kurš atbildēs par ažiotāžu un nenoteiktību, ko radīja *Moneyval* process vairāk nekā gada garumā? Ko darīja ārlietu ministrs, lai palīdzētu stiprināt Latvijas ekonomiku šajā periodā? *(JK frakcijas starpsaucieni.)* Mums visiem ir vajadzīgas citas Latvijas un ASV attiecības. No mūsu puses tās ir jāveido no jauna.

Rinkēviča kungs (un ne tikai viņš) savos ceļojumos lido biznesa klasē, un mēs par to visu maksājam, taču - kāds ir šo braucienu virsmērķis?

Tiem būtu jābūt vismaz trijiem: Latvijas kā demokrātiskas valsts stiprināšana, aizstāvot tās iedzīvotājus; Latvijas labklājības celšana, tostarp ekonomiskie jautājumi, un, protams, kultūras stiprināšana.

No manis uzrunātajiem zināmajiem latviešu uzņēmējiem neviens nevarēja pateikt, ka viņa eksporta veiksmes atslēga ir Ārlietu ministrija vai Rinkēviča kungs. Ja tāda ir situācija, tad vajag pārdomāt, vai vajag vispār tērēt naudu aviobiļetēs un vai ir jēga no tādas politikas?

Skaidrs, ka ASV prezidenta iepriekšējā vēlēšanu kampaņa bija nežēlīga un sāpīga politiskā cīņa. Skaidrs, ka Trampa izteikumi par NATO, Eiropas Savienību, Krieviju un Ukrainu tajā laikā netika uzņemti vienprātīgi. Tad, kad Trampu ievēlēja par ASV prezidentu, jūs ar šausmām sapratāt situāciju, kurā, iespējams, bijāt nokļuvuši. Jūs baidījāties, ka Trampa administrācijas acīs esat kļuvuši neadekvāti. Jūs baidījāties, ka ne tikai Latviju tagad sagaida grūti laiki, bet arī jūsu personīgā karjera varētu būt nesmuki beigusies, jo Vašingtonai jūs būtu apgrūtinājums. Līdzko Vašingtona no jums novērstos, tā novērstos arī visi no jums šeit.

Jūs steidzīgi sākāt pielāgoties: prezidenta Trampa izteikumus par NATO un Eiropas Savienību pēkšņi vairs nedzirdējāt, ASV nostāju klimata pārmaiņu jautājumos nesajutāt, ASV politikas maiņu Irānas jautājumā neredzējāt, Jeruzalemes un Golānas augstieņu suverenitātes pārmaiņas ASV lēmumos nepamanījāt, par Trampa un Putina samitiem neuztraucāties un mūsu tautai īpaši neko no tā visa nekomunicējāt. Tautai pašai bija jātiek galā ar savām bažām, īsti nezinot, vai ASV joprojām ir ar mums.

Vēlāk tam sekoja ASV Valsts kases nostāja mūsu finanšu sektora "samazināšanas" jautājumos. Tieši jūsu attieksmes dēļ Latvija izskatās kā vienīgais naudas atmazgāšanas grēkāzis, kaut gan tagad mēs visi no medijiem zinām, ka ir valstis un bankas mūsu reģionā *(Dep. R. Kola starpsauciens.)*, caur kurām gājuši patiesi šausminoši netīrās naudas apjomi. Tieši balansa meklējumi un nenoteiktība (kas atspoguļojas arī šajā ārlietu ziņojumā) ir tas, kāpēc mēs esam izvēlēti par grēkāžiem un pret mūsu finanšu sektoru ir vērstas sankcijas. Šī ir tā vieta, kur vajag paust skaidru pozīciju tieši tajos jautājumos, kas ir svarīgi ASV, nevis izlikties tos neredzam, un ir jāparāda ne tikai tviterī ierakstot, bet ar konkrētām, neizplūdušām pozīcijām, ar reālām darbībām tas, ka mēs esam cieši sabiedrotie, piemēram, kā to ir izdarījusi Igaunija, parakstot memorandu ar ASV par 5G ieviešanu.

Jūs joprojām neuzskatāt, ka ASV un Latvijas attiecības kļūst vājākas, izņemot, un es uzsveru, izņemot sadarbību NATO ietvaros. Pietiek izvairīties no lēmumu pieņemšanas! *(Aizsardzības ministrs A. Pabriks: "Kurš tad izvairās?")*

Nopietna un dziļa augsta politiskā līmeņa dialoga trūkums ar ASV ir novedis pie tā, ka Vašingtona vairs nerēķinās ar Latvijas vadību, redzot tās bezpalīdzību un apjukumu. Kulminācija šo starpvalstu attiecību vājumam ir Latvijas valsts ostas sankcionēšana no ASV puses. Un atkal - tāpat kā finanšu sektora gadījumā jūs ne tikai neiestājāties par Latvijas pilsoņu, kas strādā šajos uzņēmumos, godu un cieņu, bet tieši otrādi - jūs un vēl daži ar neslēptu smaidu nolēmāt to izmantot savās politiskajās interesēs! Paradoksālā kārtā izskatās, ka jūs darāt tieši to, ko Amerikā demokrāti pārmet Trampam, - izmantojat citu valsti, lai uzbruktu savam politiskajam oponentam! Es nerunāju par kādu vienu politiķi, es runāju par visiem tiem tūkstošiem cilvēku, kuri tā dēļ šobrīd var palikt bez darba. Šie cilvēki ir tādi paši Latvijas pilsoņi kā jūs. Viņiem pienākas vismaz tāds pats mūsu atbalsts, kādu jūs solāt Latvijas pilsoņiem Lielbritānijā pēc breksita... Tāpat kā Kristīne Misāne un daudzi, ko mēs nemaz nezinām, kuri lūdz valsts palīdzību; daudzi citi tranzīta jomā strādājošie Kurzemē, Latgalē, kuri cer, ka tiks rasts risinājums.

Rinkēviča kungs, Latvijas sabiedrība nav tik neizglītota, lai nesaprastu, ka jūsu piedāvātā Latvijas ārpolitikas formula "Jādara viss, ko vēlas Vašingtona, citādi mums nebūs NATO 5. pants" ir nepatiesība. Jūsu nostāja ir ārpolitiskās bezpalīdzības triumfs, kas izraisa tikai nožēlu citu valstu, bet, galvenais, pazemojumu mūsu tautas acīs.

Bet ko gan vajadzētu darīt? Pirmkārt, Latvijas un ASV attiecībās vajag Latvijas pusē saimnieku, un tas varētu būt Latvijas Valsts prezidents, izmantojot sava amata prestižu, kā to ir īstenojuši arī iepriekšējie Valsts prezidenti.

Otrkārt, lai atjaunotu ASV ticību Latvijas politiskajām un valsts pārvaldes institūcijām, ir nepieciešams, lai ASV un Latvijas attiecību tālākajā veidošanā iesaistītos visu Saeimā esošo frakciju pārstāvji, lai ASV gūtu apliecinājumu, ka Latvijā ir politiskais konsenss attiecībā uz partnerību ar ASV un ka Vašingtona netiek izmantota Latvijas iekšpolitisko intrigu un popularitātes reitingu vajadzībām.

Un, treškārt, piesaukšu vēl dažas no nu jau publiski izskanējušajām idejām par turpmāko ASV un Latvijas sadarbības padziļināšanu: attiecībā uz 5G ieviešanu ievērot ASV drošības

rekomendācijas; sadarbībā ar ASV un starptautiskajām organizācijām atjaunot Latvijas finanšu sektora reputāciju; piesaistīt atbilstošās ASV institūcijas Latvijas kibertelpas drošības stiprināšanā, kā arī jauno tehnoloģiju ieviešanā Latvijas drošības un likumsargājošajās iestādēs.

Un pēdējais. Rinkēviča kungs, ir neiespējami noticēt jūsu versijai, ka Latvijas diplomātiem dažu dienu laikā ir izdevies no sankciju saraksta izņemt Ventspils ostu! Kāpēc tad jūsu laikā mēs nonācām šajos sarakstos un pēc tam haotiski, bez skaidra plāna veicām eksperimentus ar savu ekonomiku, lai glābtu situāciju? Latvijas ārpolitika ir sasniegusi bīstamu vājumu attiecībās ar ASV, un to jūs, Rinkēviča kungs, vairs nevarat nomaskēt ar Krievijas estrādes dziedātāju sankcionēšanu. Manuprāt, negodprātība attiecībās ar ASV un Vašingtonas sapratne par to ir daudz bīstamāka par dažu dziedātāju koncertiem Rīgā. *(Dep. A. Geidāns: "Malacis!")*

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Valaiņa kungam.

Vārds deputātei Lindai Ozolai. Lūdzu!

L. Ozola (JK).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas biedre! Godātie ministri! Kolēģi! Ekselences! Dāmas un kungi! Šodiena ne tikai precīzi sakrīt ar mūsu valdības nostrādāto vienu gadu; šodien ārpolitikas debates notiek arī uz tādu simtgažu (daudzskaitlī es teikšu) fona, jo šobrīd, šomēnes, mēs atzīmējam mūsu Neatkarības kara un Latgales atbrīvošanas cīņu simtgadi. Šis ir laiks, kad atceramies, ka par savas valsts brīvību un vienotību mums ir bijis jācīnās; ka neaizstājams ir bijis sabiedroto atbalsts, par ko mēs sakām īpaši lielu paldies mūsu Polijas draugiem, un viņu plecs un kad godinām tos, kuri atdeva savu dzīvību par to, lai mūsu Latvija būtu.

Šī gada ārpolitikas ziņojumā tieši vārdi "vērtības" un "starptautiskās tiesības" ir tie, kas caurvij visu ziņojumu.

Runājot par starptautiskajām tiesībām un šīs sistēmas nosargāšanu, jau daudzkārt šodien tika pieminēta viena no starptautiskajām organizācijām, kurā man ir liels gods arī pašai būt klāt un piedalīties, respektīvi, Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja. Un, runājot par starptautisko tiesību sistēmas nosargāšanu, - šeit, protams, notikums ar mūsu kaimiņvalsts Krievijas Federācijas balsstiesību atjaunošanu ir skaļi izskanējis. Mēs runājam par valsti, kas tikko kā, burtiski šī gada sākumā, pirms dažām dienām, ir lēmusi konstitucionāli nostiprināt savu attieksmi pret starptautiskajām normām, nosakot, ka tās valsts tiesības - Krievijas tiesības - ir prioritāras pār starptautiskajām tiesībām. Patiesībā *de facto* šo lietu jau gadiem apliecināja būtisku Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu neīstenošana. Varētu gan rasties jautājums: kāpēc vispār Krievijai ir vajadzīgas starptautiskās organizācijas, ja tā pati sevi vēlas izolēt no šīs pašas starptautisko tiesību kārtības? Un vai Eiropas valstis, pieverot acis uz šādu dalībvalsts rīcību un vienlaikus bez ierunām atjaunojot tai balsstiesības, negrauj pamatus pašu veidotajai kārtībai? Jautājums paliek atvērts - kā iedvest jaunu elpu starptautiskajās organizācijās, ja to pastāvēšana pati par sevi nav novērsusi esošās turbulences... kā mēs to redzam. Tāpat sabiedrībā var būt jautājumi - vai šīs organizācijas mums vispār ir vajadzīgas, ja tās nonivelē savas pamatvērtības. Mana atbilde būtu - atgriešanās pie saknēm, pie šo pamatvērtību cienīšanas un iedzīvināšanas no jauna.

Tiesiskums ir viena no šīm pamatvērtībām starptautiskajās organizācijās. Mūsu prezidents Egils Levits pavisam nesen, uzrunājot Satversmes tiesu, runāja par četriem tiesiskuma ienaidniekiem, nosaucot tos vārdā, - tiesiskais nihilisms, tiesiskais formālisms, tiesību apiešana un to ļaunprātīga

izmantošana. Manuprāt, ļoti precīzs formulējums. Un šie ienaidnieki atņem cilvēkiem ticību un paļāvību ne tikai pašmāju institūcijām, bet arī starptautiskajām organizācijām.

Uzskatu, ka ir jābūt gataviem nonākt arī neērtā situācijā, izkāpt no komforta zonas, kaut ko upurēt vai atteikties no zināmām ērtībām. Tie varētu būt arī papildu izdevumi vai tēriņi, ja to prasa mūsu pamatvērtību aizstāvēšana. Mūsu parlamentārieši ir viennozīmīgi aktīvi aizstāvējuši šo pozīciju arī Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā, skaidrojot šos aspektus citām dalībvalstīm un mūsu partneriem. Mēs ceram arī turpmāk uz proaktīvu Saeimas un Ārlietu ministrijas sadarbību šīs stājas īstenošanā. Un ne tikai šajā starptautiskajā organizācijā.

Šodien jau dzirdējām par to, ka ārpolitika ir valsts iekšpolitikas turpinājums. Šo gadu, darbojoties Ārlietu komisijā un paskatoties uz mūsu Latviju no ārpuses kā daļu no globalizētās un savienotās pasaules, kur mēs esam mijiedarbībā ar tik daudzām un dažādām valstīm un kultūrām (tās ir lielākas un mazākas; stiprākas un vājākas; agresīvākas un draudzīgākas)... šajā situācijā es vēlos paiet arī pretējā virzienā. Respektīvi, aktīva ārpolitiskā darbība palīdz saprast, kādas tad ir mūsu valsts absolūtās prioritātes iekšpolitiski, lai veiksmīgi konkurētu uz globālās skatuves, un tad jau arī ārpolitikas rezultāti uzlabosies un būs arvien labāki.

Šeit es izceltu izglītību (kas ir valstiska un moderna, sākot ar pirmsskolas izglītību līdz pat augstākajai), es izceltu mūsdienīgu ekonomiku un drošību. Es patiesi aicinu katru valdības ministru uz savu nozari paskatīties globālā kontekstā, jo tad ir daudz vieglāk arī saprast, kādas ir iekšpolitiskās prioritātes attiecīgajā nozarē.

Mēs nevaram ignorēt to, kas ir noticis... Vēl viens fakts, kas ir noticis, - mūsu kaimiņvalsts Krievija kā vienu no sava darba prioritātēm tuvākajā nākotnē ir noteikusi vēsturiskās atmiņas saglabāšanu. Ja mēs dzirdam tikai šos trīs vārdus, es domāju, ka mēs lielākā daļa piekristu, ka tas ir ļoti svarīgi. Katra valsts tam piekristu. Bet, kā izrādās, katrs, kas tam piekrīt, var ielikt kaut ko savu šajos vārdus. Līdzīgi kā kāzās, kas ir ļoti emocionāls brīdis, kur cilvēkiem bieži vien ir asaras acīs, bet, izrādās, iemesls, kāpēc viņi raud un ir aizkustināti, katram ir savs: vai tie būtu līgava un līgavainis, vai tie būtu vecāki, kuru bērni pamet viņu ģimeni. Tāpat arī šinī gadījumā izrādās, ka vēsturiskās atmiņas saglabāšana var būt vēsturisko faktu pārrakstīšana. Tas mums nav pieņemami, un man ir liels prieks, ka Saeima to ir apliecinājusi ar pagājušās nedēļas paziņojumu. Šie apstākļi nav jauni, bet izpausmes formas gan ir arvien jaunas. Un tas mūs atgriež pie zemes un dod ļoti skaudru realitātes apziņu. Mūsu atbildei uz šādiem alternatīviem faktiem ir jābūt mūsdienīgai un valstiskai izglītībai, par spīti jebkādām ārējām vai pašmāju pretdarbībām. Tā ir arī profilakse attiecībā uz šādu destruktīvu kaimiņvalsts darbību.

Mazliet pieskaroties ekonomikai - ziņojumā... citējot... ir rakstīts: “Eiropas Savienībai ir jāveicina ekonomikas digitalizācija, mākslīgā intelekta tehnoloģiju izstrāde un izmantošana, jaunākās paaudzes digitālās infrastruktūras (5G) ieviešana un sabiedrības digitālo prasmju nostiprināšana.” Mēs savukārt sagaidām, ka šīs prioritātes, kas ir svarīgas Eiropas Savienībai, tiks attiecīgi atspoguļotas arī Nacionālajā attīstības plānā un pēc tam arī īstenotas Latvijā. Šādai pārejai uz ekonomikas digitalizāciju ir jāplāno resursi, domājot par visas mūsu valsts attīstību ilgtermiņā, nevis tikai īstermiņa vajadzību apmierināšanu. Citstarp tas ietver arī godīgu konkurenci it visā. To mēs prasām no savas valdības, no katra ministra viņa kompetences jomā.

Ziņojumā, runājot par finanšu noziegumiem, ir teikts: “Latvija ir ieinteresēta veicamo reformu procesa efektivitātē: pretējā gadījumā sekas var būt tālejošas ar nopietnu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi [..].”

Es vēlos vērst visu uzmanību uz to, ka sekas nevis “var būt”, bet diemžēl jau ir ar nopietnu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi! Protams, mūsu attieksmei ir jābūt neiecietīgai pret finanšu

noziegumiem, bet mūsu attieksmei ir jābūt arī prasīgai pret atbildīgajām iestādēm, kuru uzdevums ir to kontrolēt, novērst un labot.

Un te vairs nav runa tikai par likumu un noteikumu grozījumiem, ko mēs esam godam izdarījuši, bet gan par ko taustāmu - mūsu atbildīgo valsts iestāžu spēju kontrolēt nelegālās finanšu plūsmas un sodīt likumpārkāpējus. Nu tā tas būtu jādara, lai šis darbs pēc tam nav jādara kādam citam mūsu vietā. Un mūsu kā politiķu uzdevums ir radīt tādus priekšnosacījumus, lai tiesībsargājošās iestādes varētu efektīvi strādāt sabiedrības interesēs, un mūsu uzdevums ir atbildīgi ievēlēt augstākās valsts amatpersonas.

Jauno konservatīvo frakcija piekrīt, ka starptautiskā sadarbība ir jāveicina un šādi starptautiskie noziegumi ir jāapkaro, un mēs ceram uz kolēģu atbalstu arī tajā, lai mūsu atbildīgajām iestādēm būtu visi priekšnosacījumi labai sava darba izpildei. Un, kā mēs redzam, tas ietekmēs arī mūsu ārpolitiku, ja mēs labi izdarīsim šo savu darbu.

Tā ir it kā pašsaprotama lieta, tomēr pieminēšu, ka savu pilsoņu taisnīgai aizstāvībai ir Latvijai jābūt goda lietai, un to ir svarīgi saprast visā valsts pārvaldē, lai arī uz kuru kompetento iestādi katrs atsevišķais gadījums attiektos. Jautājums ir nonācis parlamenta dienaskārtībā, un varbūt arī labi, ka mēs skaidri formulējam šo politisko uzstādījumu - mēs vēlamies aizstāvēt savus pilsoņus ārvalstīs un visus tos, kuri ir Latvijas aizsardzībā, radot viņiem drošu telpu no vērtību un tiesību viedokļa.

Es lūdzu vēl...

Sēdes vadītāja. Vai jūs vēlaties apvienot laiku? Vai deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Lūdzu, apvienojiet!

L. Ozola. Un nobeigumā. Es vēlētos izteikt mūsu frakcijas vārdā... paust prieku par mūsu cilvēku sasniegumiem, strādājot starptautiskajās organizācijās. Latvijas ekspertu pārstāvība Apvienoto Nāciju Organizācijā un Eiropas Komisijā turpmāk mūs nodrošinātu ļoti augstā līmenī. Mēs tiešām ļoti tam priecājamies līdzi. Sveicam un turam īkšķus, un vēlam labu izdošanos.

Savukārt, uzrunājot sabiedrotos mūsu reģionā un tos, kas pāri okeānam, un visus, ar kuriem mums ir kopīgas vērtības un kuri ir gatavi tās aktīvi aizstāvēt, pat ja kaut kas šo vērtību dēļ ir jāupurē, - paldies jums visiem par ciešo sadarbību! Mēs Latvijas parlamentā to ļoti augstu vērtējam.

Jauno konservatīvo frakcijas deputātu vārdā es saku paldies visiem mūsu diplomātiem ārvalstīs un ārlietu dienesta darbiniekiem, kuri mūsu valsti pārstāv ar cieņpilnu un drosmīgu stāju un kuri šī gada laikā ir atbalstījuši arī mūs mūsu darba pienākumu pildīšanā. Darba arī turpmāk būs daudz, mazāk nepaliek, un lai mums vienmēr izdodas to darīt ar stāju, kas iedvesmo!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Ozolas kundzei.

Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Augsti godātie kolēģi! Es lūdzu apvienot uzstāšanās laikus.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav. Apvienojam.

V. Dombrovskis. Augsti godātie kolēģi! Jūsu Ekselences - vēstnieki! Ministra kungs cenšas sevi pozicionēt kā politiķi, kas principiāli... un pie tam arī visā pasaulē cīnās par "Rietumu vērtībām". Vai tad tas ir kaut kas slikts? Bet te ir svarīgi saprast vienu atšķirību. Var dzīvot atbilstoši "vērtībām", šādi rādot piemēru un, iespējams, arī iedvesmu citiem. Bet tā vietā ārlietu ministrs izvēlējies cīņu par "Rietumu vērtībām" - precīzāk, cīņu pret tām valstīm, kurām, pēc ministra domām, "Rietumu vērtības" nepiemīt.

Es citēšu no ziņojuma: "[..] Latvija [..] augsti vērtē esošās attiecības, kurās iesaistītās valstis [..] ir vienotas ar kopīgām Rietumu vērtībām un normām [..]."

Vienkāršoti tulkojot... Latvijas ārpolitikas uzstādījumus var tulkot tā: kopīgas "Rietumu vērtības" ir, tad attiecības augsti vērtējam un veidojam. Nav - nu tad ne. Ir pilnīgi skaidrs, ka šāda pieeja pamatā izslēdz labu un konstruktīvu attiecību veidošanu ar daudziem kaimiņiem Austrumos un ne tikai. Pirmām kārtām, protams, ar Krieviju un Ķīnu.

Ārlietu ministra acīs - pasaulē notiek tāds svētais krusta karš pret visiem tiem, kas, ministra ieskatā, vai nu nepietiekami respektē "Rietumu vērtības", vai ir nepietiekami lojāli transatlantiskajām attiecībām. Nojaušams, ka ārlietu ministrs sevi redz kā vienu no galvenajiem šā svētā kara karognesējiem.

Vai tas tiešām ir par vērtībām - tas, manuprāt, ir stipri apšaubāms. Bet pagaidām pieņemsim - pieņemsim, ka tas tiešām ir par vērtībām. Tad jāsaprot šā svētā kara sekas. Tas nozīmē, ka attiecības, tajā skaitā ekonomiskās, galvenokārt ir veidojamas tikai ar "Rietumu vērtību" valstīm. Tas nozīmē tiltu izjaukšanu un sienu būvēšanu ar valstīm, kuras, ministra ieskatā, neatbilst "Rietumu vērtību" augstajiem standartiem. Ārlietu ministrs piedāvā uzbūvēt lielo Latvijas mūri - mūri starp valstīm un starp tautām. Šis mūris tiek būvēts valstī, kur gandrīz katrs piektais... 22,9 procenti no Latvijas iedzīvotājiem, tas ir, 434 tūkstoši iedzīvotāju, ir pakļauti nabadzības riskam. Un ārlietu ministra realizētā politika var novest tikai pie tā, ka Latvija mūžīgi paliks viena no nabadzīgākajām Eiropas valstīm, no kuras aizbrauks lielākā daļa tās spējīgāko un gudrāko iedzīvotāju.

Rinkēviča kungs! "Latvijas dzelzceļa" atlaistie 1500 darbinieki ir lielā mērā arī jūsu atbildība! Tas ir tieši jūsu īstenotās ārpolitikas rezultāts! Šī cīņa, kolēģi, par "Rietumu vērtībām" citās valstīs man ļoti atgādina kādreizējās PSRS cīņu par komunismu visā pasaulē. Pašiem veikalu plaukti tukši, bet palīdzību tālajiem cīnītājiem par komunismu sniegsim!

Augsti godātie deputāti! Latvijas ārpolitika... dzīvo atrautībā no reāli notiekošā mūsu valstī. Tā uzvedas, it kā visas ekonomiskās un sociālās problēmas mūsu valstī būtu jau sen atrisinātas. Un bieži rodas iespaids, ka mūsu ārlietu ministrs pārstāv kādu citu valsti. Vai atceraties, ka budžeta pieņemšanas laikā mēs visi bijām šokēti par Ārlietu ministrijas plāniem atvērt jaunu vēstniecību Austrālijā? Austrālijā?! - brīdī, kad valdība nespēja izpildīt likumu par mediķu atalgojumu.

Es jums gribētu, kolēģi, nolasīt Ārlietu ministrijas pamatojumu tam, kāpēc vajag atvērt jaunu vēstniecību Indonēzijā.

Es citēju: "Dienvidaustrumāzijas reģions ir stratēģiski svarīgs *(Dep. R. Kola starpsauciens.)* - tas aptver strauji augošas ekonomikas, kurās par ietekmi cīnās Ķīna, ASV."

Ministra kungs, jūs... kurā valstī jūs dzīvojat? Kaut kādā valstī, kura cīnās par ietekmi vienā līmenī ar Ķīnu un ASV?

Daži vārdi par mūsu attiecībām ar Eiropu un ASV. Un tas tiešām ir... daudz par to runāt grūti... Saskaņā ar ārlietu ziņojumu mūsu politika tur ir pavisam vienkārša. Eiropas Savienības valstī... mūsu ārpolitikas vēstījums ir: "Mēs visam piekrītam, tikai dodiet finanšu pabalstus, tas ir, ES fondus un tiešmaksājumus." Vēstījums ASV ir teju tāds pats, tikai bez finanšu palīdzības.

Rinkēviča kungs! Es jums gribētu uzdot jautājumu. Jūsu lojalitāte transatlantiskajām attiecībām ir labi zināma. Savā ziņojumā jūs rakstāt (es citēju): "2019. gadā turpinājās dinamisks politiskais dialogs ar ASV administrāciju." Tad kāpēc šī dinamiskā dialoga ietvaros jūs neinformēja par sankcijām Ventspils ostai? Kāpēc jums nedeva iespēju izdarīt mājas darbus un īstenot, iespējams, nepieciešamās likumdošanas izmaiņas bez sankciju piemērošanas?

Augsti godātie kolēģi! Ekselences - vēstnieki! Beidzot par Krieviju. Jo teju katrs Latvijas iedzīvotājs labi zina, ka viss mūsu valstī taču ir par Krieviju, par Putinu un par "krievi nāk". Visus šos 30 gadus tā ir absolūti centrālā tēma - par Krieviju.

Ekselences - vēstnieki! Es zinu, ka daudzi jūsu valstīs uzdod sev jautājumu par šo Latvijas fenomenu: kāpēc tā tik ļoti ienīst savu lielo austrumu kaimiņu? Jo racionāla izskaidrojuma tam nav. Latvija visvairāk zaudē no visām sankcijām, no uzbūvētām sienām un žogiem, no konflikta starp Rietumiem un Austrumiem. Ja sāksies karš, tad tas noteikti notiks arī Latvijas teritorijā, garantējot tās pilnu iznīcināšanu. Tad kāpēc Latvijas ārpolitika ir tik ļoti ieinteresēta Austrumu-Rietumu konfliktā?

Latvijas koalīcijas politiķu atbilde droši vien būtu... Nu te jau izskanējis daudz... Es rezumēšu: ka tas viss esot par vērtībām, ka mēs neesam aizmirsuši par okupāciju, ka mēs neesam saņēmuši par to atvainošanos un kompensācijas. Un vispār Krievija taču ir ļaunuma impērija, tas taču ir visiem zināms! *(Starpsauciens: "Īpaši Ukrainā!")* Bet tas patiesais iemesls, godātie vēstnieki, ir pavisam cits. Redziet, Latvijas otrā republika ir uzbūvēta uz nelatviešu izslēgšanas no politiskā procesa. Sākot ar pilsonības nepiešķiršanu deviņdesmito gadu sākumā un beidzot ar sarkanajām līnijām pret partijām, par kurām balso krievvalodīgie Latvijas pilsoņi. Tam visam vajadzēja radīt pamatojumu Eiropas acīs, sākot ar cīņu pret okupācijas sekām, pret daļu no saviem iedzīvotājiem un beidzot ar svēto cīņu pret Krieviju un tās pašsaprotamo piekto kolonnu - tiem pašiem krievvalodīgajiem Latvijas iedzīvotājiem, kas visi automātiski kļuvuši par "Kremļa aģentiem".

Krievvalodīgā vēlētāja izslēgšana ir arī ārlietu ministra partijas Vienotība politiskās varas pamats. Jo - kādas būtu partijas Vienotība izredzes būt valdībā, ja nebūtu sarkano līniju? Tas ir retorisks jautājums, vai ne? Bet ar sarkanajām līnijām Vienotības vieta valdībā ir garantēta. Un tas pats attiecas uz ārlietu ministru Rinkēviču. Ir svētais karš pret Krieviju, ir sarkanās līnijas pret krievvalodīgajiem Latvijas iedzīvotājiem, ir garantēta vieta Latvijas valdībā, ir garantēts amats Vienotības ārlietu ministram. Un, ja ir Vienotības ārlietu ministrs, tad ir arī svētais karš pret Krieviju. Jo tikai tā ir Vienotības ārlietu ministrs. Nekādu vērtību, tikai vara un amati. *(Starpsauciens: "Jā!")*

Un visi klātesošie to ļoti labi zina, bet nekad jums neteiks. Jo tas iemesls ir tik prasts - tā ir vienkārši citas etniskās grupas izolācija. Tik prasti! Un tā mums turpina stāstīt par Krieviju, Putinu, "krievi nāk", ka Latvijas neatkarības neatgriezeniskums ir apdraudēts, un tā tālāk. Šis Krievijas drauds ir tik liels, ka NATO pat samazina (!) Baltijas valstīs patrulējošo iznīcinātāju skaitu par trešdaļu - no 12 līdz astoņiem. Tik liels ir šis Krievijas militārais apdraudējums!

Ministra kungs! Es te gribētu izmantot iespēju uzdot jums jautājumu. Visiem taču labi zināms, cik ļoti jūs mīlat Krievijas estrādes dziedātājus. *(Starpsauciens: "Nemīlam!")* Sakiet, lūdzu, ko tādu ir izdarījis dziedātājs Grigorijs Ļepss, ka jūs viņam lieguši iebraukšanu mūsu valstī? Ar ko viņš ir apdraudējis Latvijas neatkarības neatgriezeniskumu? Vai tā bija kāda no viņa dziesmām? Kura? "*Nataļi*"? "Šņabja glāze uz galda" *(Dep. I. Zariņa starpsauciens.)* jeb "*Rjumka vodki na stoļe*"? Kura? Ar kuru dziesmu viņš to izdarījis?

Augsti godātie kolēģi! Kādai vajadzētu būt Latvijas ārpolitikai? Latvijas politikas virsmērķim vajadzētu būt - nodrošināt Latvijas iedzīvotāju labklājības strauju celšanos!

Mums pirmām kārtām jāiemācās pašiem dzīvot saskaņā ar savām vērtībām, šādi rādot piemēru citiem, nevis mācīt dzīvot citus.

Mazajām valstīm ir viena milzīga priekšrocība, kolēģi. Tās var daudz ātrāk mācīties no citiem. Kāds teicis: "Ja tu neesi lielākā zivs jūrā, tev jāpeld ātrāk." Mazas valstis var daudz ātrāk pārņemt labākās prakses, labākos risinājumus no citām valstīm, un nav tik svarīgi, vai tās valstis ir rietumos vai austrumos. Mācīties var un vajag no visiem. Mēs varētu kļūt par vietu, kur tiekas dažādu valstu kultūras, kur notiek tā mijiedarbība un kur šīs mijiedarbības rezultātā rodas pasaules līmeņa tehnoloģiskie, ekonomiskie, sociālie un kultūras sasniegumi. Bet, protams, tas ir iespējams tikai ar nosacījumu, ka mēs esam atvērti un iecietīgi. Un atvērti un iecietīgi ir tikai tie, kas nedzīvo bailēs, naidā un dusmās. Bailes, naids un dusmas sevī... Ja mums, kolēģi, ar kaut ko ir jācīnās, tad tikai ar bailēm, naidu un dusmām. To es arī novēlu mūsu ārpolitikai.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Dombrovska kungam.

Vārds deputātam Ojāram Ērikam Kalniņam. Lūdzu!

O. Ē. Kalniņš (JV).

Es vēlos apvienot runas laikus.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi par debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav. Laiks ir apvienots.

O. Ē. Kalniņš. Augsti godātais Prezidij! Ārlietu ministra kungs! Ekselences! Kolēģi!

Tā Latvija, kurā mēs šodien dzīvojam, ir veidojusi savu ārpolitiku jau 29 gadus. Kā deputāti, kuri ik dienas strādā ar šo ārpolitiku, mēs varam runāt par atsevišķām problēmām un panākumiem šajā laika posmā. Bet, manuprāt, Latvijas spēja stratēģiski, pragmatiski un tālredzīgi reaģēt uz pēdējo gadu ārpolitikas notikumiem ir spēcīga liecība par vienu lietu - mēs zinām, ko mēs darām, mums ir skaidri mērķi, zinām, kā tos sasniegt, un rezultāti ir redzami.

Kā teikts šā gada ārlietu ministra ziņojumā, mēs esam darījuši visu, lai stiprinātu mūsu drošību, paplašinātu starptautiskās sadarbības iespējas, un - vissvarīgākais - esam devuši mūsu iedzīvotājiem plašas iespējas izmantot Latvijas ārpolitisko telpu, lai veicinātu savu personīgo attīstību un izaugsmi. Mēs nevaram vieni atrisināt tādas globālas ārpolitikas problēmas kā klimata pārmaiņas, breksits, Eiropas Savienības nākotne, Krievijas-Ukrainas karš, konflikti Tuvajos Austrumos vai ugunsgrēki Austrālijā. Mēs arī ar pašu spēkiem nespēsim tikt galā ar drošības izaicinājumiem, ko rada globalizācija, jauno tehnoloģiju attīstība un informācijas aprites jaunās platformas. Bet mēs varam un esam darījuši visu, lai efektīvi pasargātu mūsu iedzīvotājus no šo

problēmu daudzām iespējamām sekām. Un neaizmirsīsim, ka mūsu galvenais ārpolitikas mērķis ir kalpot mūsu iedzīvotāju interesēm. Mūsu diplomāti ne tikai aizstāv valsti kā tādu, viņi darbojas kā starpnieki starp pasaules lielo politiku un katra mūsu pilsoņa drošību un labklājību. Tieši šādā ziņā Latvijas ārpolitika ir bijusi veiksmīga, jo tā tiešā veidā kalpo iedzīvotājiem.

Strādājot kopā ar mūsu sabiedrotajiem un partneriem NATO, Ziemeļamerikā, Eiropas Savienībā un Baltijas jūras reģionā, mēs esam sekmīgi aizstāvējuši mūsu aizsardzības un ekonomiskās intereses. Un - pretēji tam, ko dzirdējām mazliet agrāk, - mūsu attiecības ar ASV nekad nav bijušas labākas kā šodien.

Mūsu ārpolitikas sasniegumi izriet no mūsu īpašām spējām. Piemēram, mūsu NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrs ir pasaules līderis cīņā ar dezinformāciju un ļaunprātīgu *IT* izmantošanu.

Eiropas Savienībā mēs turpinām vērst uzmanību uz Centrālo Āziju, Austrumu partnerību un Krievijas karu pret Ukrainu, ko mums daži opozīcijas deputāti aizmirsa pieminēt.

Mūsu valdība ar Saeimas atbalstu un mūsu diplomātu rosība Vašingtonā ātri un efektīvi atrisināja situāciju, lai izņemtu Ventspils brīvostu un tās pārvaldi no ASV sankciju saraksta.

Latvijas politiķi, ierēdņi un diplomāti ieņem ietekmīgus amatus Eiropas Komisijā Briselē. Mēs par to jau šodien dzirdējām. Valdis Dombrovskis ir viens no trijiem Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietniekiem. *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Un kas to būtu iedomājies, ka, lai gan tikai 16 gadi pagājuši, kopš mēs iestājāmies Eiropas Savienībā, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, Komisijas augstā amatpersona, būs latviete Ilze Juhansone? Tas nav tikai Ilzes sasniegums, tas ir Latvijas sasniegums.

Mūsu ārpolitika ne tikai spēcina mūsu valsti. Tā pārveido mūsu infrastruktūru. Vairāk nekā 22 NATO valstis ir atsūtījušas savus karaspēkus uz mūsu reģionu, lai aizsargātu mūsu robežu un stiprinātu mūsu drošību. Un esam panākuši, ka Eiropas Savienība segs 80 procentus no *Rail Baltica* izdevumiem. Un ar to mēs radīsim vēsturiskas izmaiņas mūsu reģiona ekonomiskajā, stratēģiskajā un kultūras dinamikā.

Pēdējā gadā mūsu prezidents, valdība un Saeima ir strādājuši kā vienota ārpolitikas komanda, nopelnot Latvijai uzticēšanos no mūsu sabiedrotajiem NATO un Eiropas Savienībā. Kāpēc tas ir svarīgi? Jo viens no ārpolitikas galvenajiem instrumentiem ir labas komunikācijas iespējas - zināt, kad un ko teikt tā, lai citu valstu, organizāciju līderi ne tikai saprot, bet arī piekrīt un atbalsta.

Pēdējā gadā Latvijas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš ir bijis aicināts uz *CNN*, *BBC*, *Bloomberg* un citām ziņu programmām, lai runātu ne tikai Latvijas, bet visas Eiropas Savienības vārdā. Tas nav tikai sasniegums, ar ko lepoties, tas ir izaicinājums, kas mums ir jāizmanto un jāattīsta valsts labā. *Nothing special* ir kļuvis par *something special*. Mēs ne tikai zinām, ko teikt, bet zinām, kā to teikt, lai mūsos ieklausītos.

Arī Saeimas deputāti ir izmantojuši savas pilnvaras, lai veicinātu Latvijas ārpolitikas intereses. Īpašu atzinību ir nopelnījusi mūsu delegācija Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā. Latvijas parlamentārieši ieņēma vadošo lomu reakcijā uz EPPA maldīgo lēmumu atjaunot Krievijas delegācijas mandātu šajā organizācijā. Paldies jums par šo efektīvo rīcību. Mēs ceram, ka jūsu aktīvā darbība turpināsies šogad, jo Latvijas balss ir jādzird šajā asamblejā.

Un paldies arī mūsu delegācijai Baltijas Asamblejā, it īpaši Jānim Vucānam, par aktīvo darbību pēdējā gadā.

Man ir vispār bijis milzīgs gandarījums redzēt, ka pozīcija un opozīcija darbojas koleģiāli un konstruktīvi visās starpparlamentārajās delegācijās un sadarbības grupās. Paldies jums par to.

Ja runājam par Latvijas rīcību pasaulē, tad runājam arī par diasporu. Tas ir īpaši svarīgs resurss mūsu ārpolitikas īstenošanai. Protams, viens no galvenajiem mērķiem mūsu diasporas politikā ir palīdzēt mūsu pilsoņiem atgriezties. Bet Latvijai ir tikpat svarīgi saglabāt saites ar tiem pilsoņiem, kuri izvēlas strādāt un dzīvot ārpus Latvijas. Ja mēs palīdzēsim viņiem saglabāt savu latvisko identitāti un valodu, veicināsim viņu politisko līdzdalību un panāksim viņu pieredzes pārnesi uz Latviju, Latvija no tā var tikai iegūt.

Protams, jebkura veiksmīga darbība ir papildināma un labojama tur, kur ir trūkumi vai bijušas kļūdas. Šajās debatēs jau dzirdējām un varbūt dzirdēsim vēl ieteikumus mūsu ārlietu ministram, varbūt arī pārmetumus, bet es ceru, ka katra kritika būs konstruktīva. Bet galu galā, ņemot vērā tos ārpolitikas izaicinājumus, kas mūs sagaida 2020. gadā, man nav šaubu, ka šodienas Latvijas diplomāti, valsts vadītāji un Saeimas deputāti ir spējīgi ar tiem tikt galā.

Es esmu piedalījies Latvijas ārpolitikā vairāk nekā 30 gadus, un mēs nekad neesam bijuši tik stabili, konsekventi un stipri kā šodien. Mums ir dziļa pieredze un pārdomāta pieeja jebkurā ārpolitikas jautājumā.

Rainis teica, ka "pastāvēs, kas pārvērtīsies". Ja runājam par iekšpolitiku, tai skaitā teritoriālo reformu, veselību un izglītību, tur ir zināma taisnība. Bet ārpolitikā es lietotu citu vārdu - "pastāvēs, kas iesaistīsies".

Tas, ka pārējā pasaule jau tagad iesaistās mūsu politikā, ekonomikā un sabiedriskajā dzīvē, ir neizbēgami. Lai nodrošinātu, ka globalizācijas ietekme ir labvēlīga mūsu valstij un mūsu iedzīvotājiem, mums ir jābūt proaktīviem. Mums ir jāiesaistās tur, kur tas ir izdevīgi, prātīgi un lietderīgi.

Pēdējos 29 gados Latvijas ārpolitika ir bijusi stratēģiski iesaistoša. Mūsu mērķis pamato mūsu vērtības, kuras izriet no Satversmes. Šis kurss ir jāturpina. Mūsu dalība NATO, Eiropas Savienībā, ANO, *OECD* un citās starptautiskajās organizācijās ir nepieciešama, lai nodrošinātu mūsu drošību, labklājību, stabilitāti un ekonomisko izaugsmi.

Bet beidzot es atklāšu, ka man principā bija trīs mērķi šajā uzrunā. Pirmais ir atgādināt jums un Latvijas iedzīvotājiem, ka tas, ko mēs panācām pirms 30 gadiem - atjaunot Latvijas neatkarību -, turpina attaisnoties.

Otrais ir uzsvērt, ka veiksmīga ārpolitika ir iespējama tikai, ja prezidents, valdība un Saeima ir vienota savos mērķos un vārdos un kalpo sabiedrības interesēs.

Un trešais. Varbūt tas ir vissvarīgākais. Es gribētu pārliecināt mūsu nākamo paaudzi, ka tas pamats, ko viņi mantos no mums, ir patiešām stiprs un stabils. Jā, es patiešām atnācu šodien, lai paslavētu mūsu ārpolitiku. Man liekas, ka mēs visi to esam nopelnījuši.

Paldies jums visiem par sadarbību. Turpināsim tādā pašā garā arī uz priekšu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Kalniņa kungs.

Vai ārlietu ministram ir kāda replika līdz pārtraukumam? Nav.

Tad vārds deputātam Jānim Dombravam. Lūdzu!

J. Dombrava (NA).

Godātā Saeima! Ekselences! Desmit gadu laikā Latvijas iedzīvotāju skaits no 2 miljoniem 160 tūkstošiem ir sarucis līdz 1 miljonam 920 tūkstošiem (par 200 tūkstošiem mazāk jeb 11 procentiem mazāk). Eiropas Savienībā iedzīvotāju skaits 10 gadu laikā ir pieaudzis (pamatā uz imigrācijas un dzīves ilguma pagarināšanās rēķina) no 502 miljoniem uz 513 miljoniem (jeb par 11 miljoniem jeb 2 procentiem). Pasaulē savukārt iedzīvotāju skaits 10 gadu laikā ir pieaudzis no 6,8 miljardiem līdz 7,7 miljardiem (jeb par 900 miljoniem vairāk). Tās ir divas Eiropas Savienības, kas pēdējo 10 gadu laikā ir pasaulē piedzimušas. Ja skatāmies 20 gadu laikā, tad pasaules iedzīvotāju skaits ir pieaudzis par 1,7 miljardiem (jeb 1700 miljoniem).

Šīs straujās demogrāfiskās izmaiņas ietekmē pasauli, un mums ir jāsaprot: ja nieka 0,1 procents pasaules iedzīvotāju tuvāko 10 gadu laikā izdomātu pārcelties uz Latviju vai Baltijas valstīm, tie būtu aptuveni 8 miljoni cilvēku, kuri ieceļotu, un tajā brīdī Latvija gluži vienkārši pārstātu eksistēt, Latvija pārstātu būt Latvija.

Ja Latvija nespēs likvidēt negatīvās demogrāfiskās tendences - nepietiekamo dzimstību, augsto mirstību un ļoti augsto emigrāciju -, tad dažu gadsimtu laikā Latvija pārstās eksistēt.

Mums ārpolitikā un iekšpolitikā sava darbība ir jāpakārto tam, lai nodrošinātu latviešu tautas pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem, tāpat kā mūsu neatkarības un brīvības saglabāšanu.

Lai šādu mērķi sasniegtu ar tik maziem resursiem, kādi mums ir, mums ir jābūt gudrākiem. Mēs nevaram akli un pasīvi sekot lielvalstu politikai, lielo korporāciju interesēm vai vienkārši modernajām pasaules tendencēm. Mums ir jādomā ar savu galvu un attiecīgi jārīkojas.

Daudziem latviešiem šķiet simpātiska Polijas politika, ekonomiskās migrācijas ārpolitika. Un tas nav tikai tāpēc, ka mums ir kopīga vēsture vai ka mūsu cilvēkiem simpatizētu konkrēti poļu politiķi, bet tas ir arī tāpēc, ka poļi realizē patstāvīgu, uz ilgtermiņa attīstību balstītu politiku, kura nodrošina poļu tautas intereses. Un jebkurš mēģinājums iejaukties Polijas iekšējās lietās tiek Latvijā uztverts kā uzbrukums Polijas pilsoņu tiesībām realizēt patstāvīgu politiku.

Patstāvīgas politikas realizāciju, kura nenonāk pretrunā citu valstu un tautu interesēm, nedrīkst apspiest.

Latvija, tāpat kā Igaunija un Lietuva, vēlas realizēt šādu politiku. Mūsu tautām ilgtermiņā tas ir dzīvības vai nāves jautājums - būt vai nebūt latviešiem, lietuviešiem, igauņiem. Tik dramatiski, ja mēs skatāmies 100-200 gadu ietvarā.

Vai patiešām Eiropas Savienība būs ieguvēja, ja esošās politikas rezultātā pie Baltijas jūras vairs nebūs šīs tautas? Patstāvīgas politikas realizēšana nevar būt tikai lielvalstu privilēģija.

Nacionālā apvienība neredz par iespējamu īstenot apjomīgu imigrācijas politiku - neatkarīgi no tā, vai runa ir par kādiem patvēruma meklētājiem no dažādām pasaules malām, ekonomiskajiem migrantiem vai viltus studentiem, kuri ieceļo Latvijā.

Atgādināšu, ka pēdējo 20 gadu laikā 1,7 miljardi gados jaunu cilvēku pasaulē ir nākuši klāt. Un šie cilvēki ir nākuši klāt valstīs, kur dzīves līmenis ir daudz, daudz sliktāks nekā Eiropas Savienībā un nekā Latvijā.

Bet, ja mēs to pieļaujam, tas novestu pie latviešu tautas asimilācijas un iznīkšanas. Jebkuri mēģinājumi risināt Eiropas demogrāfiskās problēmas ar imigrācijas palīdzību radīs vēl dziļākas problēmas. Fiziskā un sociālā drošība, tāpat kā vietējās kultūras, tiks apdraudētas. Ir nepieciešama Eiropas mēroga visaptveroša ģimeņu atbalsta politika, stingra robežu aizsardzība un, protams, attīstības sadarbība ar tuvumā esošām pasaules valstīm.

Mums pēdējos gados priekšplānā izvirzās jautājumi, kuriem mēs arī kvēli lecam līdzi, bet kuri nebūt nav Latvijai prioritāri jautājumi.

Es tiešām uzskatu, ka Latvija var kalpot par paraugu daudzām valstīm klimata pārmaiņu jomā un tajā, kā mēs rūpējamies par dabu, kā mēs rūpējamies par dzīvo vidi. Mēs esam paraugs lielākajai daļai pasaules. Tai pašā laikā mēs nevaram lepoties ar to, ka mums būtu spīdoši demogrāfijas rādītāji.

Bet jautājums - vai mēs lēksim līdzi šīm pasaules modernajām tendencēm un risināsim, piemēram, pārapdzīvotības problēmas atsevišķos pasaules reģionos vai milzīgas atkritumu problēmas Āzijā, vai arī tiešām risināsim tās problēmas, kas ir mums pašiem svarīgas?

Vairāk par Eiropas Savienības dotācijām mums vajag, lai netiktu kropļota konkurence, lai netiktu radīts pārlieku liels birokrātiskais slogs vai īpaši atbalsta nosacījumi lielām starptautiskām korporācijām. Mums vajag, lai te, uz vietas, attīstītos spēcīgi nacionāli uzņēmumi, lai attīstītos nacionālais kapitāls, kurš attīsta visu Latvijas tautsaimniecību. Lai mūsu zinātne varētu uzplaukt, nevis mūsu gudrākie prāti tiktu izķerti uz ārvalstīm.

Drošības aspektā, protams, izaicinājumi ir ļoti daudzi, un katru dienu tie pasaulē var mainīties. Ja vienu dienu pasaule uztraucas par ugunsgrēkiem Austrālijā, tad šodien uzmanības centrā ir Ķīna, un novēlam, lai Ķīnai sekmīgi izdodas uzvarēt šo vīrusa epidēmiju, kuras rezultātā pirmā pilsēta jau ir pilnībā aizslēgta un citas var sekot.

No fiziskās drošības aspekta raugoties, protams, mums ir svarīgi, lai mums būtu cieša militārā sadarbība, un mēs esam pateicīgi mūsu sabiedrotajiem NATO ietvaros - Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādai, Lielbritānijai, Polijai un daudzām citām valstīm, kas ikdienā rūpējas par mūsu militāro drošību, lai Latvijā, Baltijas valstīs nebūtu tas, ar ko nākas sastapties Ukrainai. Latvijas drošības interesēs ir veidot ciešu sadarbību ar Baltijas un Melnās jūras valstīm, tostarp Ukrainu.

Es patiesi ceru, ka tuvāko gadu laikā, tuvākajā nākotnē, Ukraina kļūs par pilntiesīgu NATO valsti. Šī valsts to ir pelnījusi, jo tieši Ukraina ir tā, kas šobrīd notur Eiropā agresoru uz vietas.

Saeimas Sēžu zālē mums ir divi karogi. Bet līdzās Latvijas karogam, manuprāt, šo vietu būtu pelnījis vēl viens karogs, un tas ir NATO karogs. Tieši šī militārā alianse ir tā, kas mums nodrošina neatkarību un pastāvēšanu, nodrošina fizisko drošību un militāro drošību. Arī no drošības aspekta raugoties, mums ir svarīgi šobrīd veikt daudzas citas izvēles, nevis tikai ļauties plūsmai... arī moderno tehnoloģiju jomā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Dombravas kungam. *(Aplausi.)*

Mums ir palikušas 10 minūtes. Jūs iekļausieties? *(Dep. A. Zakatistovs: "Jā!")* Vārds deputātam Atim Zakatistovam. *(Starpsauciens.)* Lūdzu!

A. Zakatistovs (KPV LV).

Labdien, sēdes vadītāja! Labdien, ministra kungs! Sveicināti, kolēģi, tiešām prieks jūs uzrunāt! Ekselences!

Sarunas un diskusijas par ārpolitiku ir būtiskas daudzās jomās.

Viena no jomām ir tā, ka ar šīm sarunām tiek sūtīts signāls. Mēs signalizējam gan sabiedrībai plašāk, gan arī saviem sadarbības partneriem to, kādā veidā sagaidīt un vērtēt mūsu ārpolitiku nākamajos gados. Bet, arī izsakot komentārus par ārpolitiku, mēs kā komentētāji sūtām signālus sabiedrībai par to, kā nākotnē vērtēt arī mūs. Un šeit es runāju mūsu frakcijas vārdā. Līdz ar to es labprāt definētu to vērtību kopumu, kas padara frakciju KPV LV par unikālu frakciju. Un tad caur šo vērtību kopumu mēs varēsim redzēt... Tā būs tā prizma, caur kuru mēs kā frakcija skatīsimies arī uz mūsu ārlietām.

Ir gads pagājis valdībai. Gads ir pagājis arī mūsu frakcijai. Tas nav bijis vienkāršs gads. Savu iekšējo sarunu un iekšējo diskusiju rezultātā mēs esam nonākuši pie situācijas, ka mūsu frakcijā darbu turpina 10 deputāti. Zināmā veidā mēs frakcijā esam mainījuši arī savu kursu. Saeimā mēs ienācām kā radikāli noskaņoti deputāti. Šobrīd esošā koalīcija ir parādījusi, ka pārmaiņas var panākt tikai kopējā darbā. Līdz ar to mēs esam kļuvuši daudz pragmatiskāki, taču frakcijas kodols ir palicis pie nemainīgām vērtībām un principiem. Mēs esam, bijām un būsim fiskālā ziņā konservatīvi. Mēs esam, bijām un būsim centriski, pragmatiski un uz reformām vērsti. Vienalga, vai tās reformas ir mūsu pašu iniciētas vai mūsu sadarbības partneru iniciētas.

Un tās trīs vērtības, kas mums liekas būtiskākās, ir taupība, drošība un skaidrība par nākotni. Un tieši caur šo vērtību prizmu es labprāt arī apskatītu ārpolitikas ziņojumu.

Ārlietu ministrijai tiek doti novēlējumi. Un es sākšu ar vienu novēlējumu. Es jums izstāstīšu nelielu, bet, manuprāt, pamācošu pārpratumu, kurš beigu beigās, cerams, tiks saprasts arī kā ceļamaize Ārlietu ministrijas darbiniekiem. Gada beigās es biju iebraucis pierobežas degvielas uzpildes stacijā. Un, kad es uzpildīju degvielu un iegāju iekšā pie kases, man pretī stāvēja meitene, kura jauki uzsmaidīja un pateica: *"Welcome!"* Es pilnīgi apjuku. Es domāju: nu katrs uzpildes stacijas darbinieks kļūst par Latvijas vēstnesi. *(Dep. I. Zariņa starpsauciens.)* Un es viņai prasīju: "Sakiet, lūdzu... Paldies, ka jūs mani tik jauki sveicināt," domādams, ka tas ir angliski, "bet sakiet, lūdzu, kāpēc jūs to darāt angļu valodā?" Viņa paskatījās uz mani un teica: "Es runāju latviski. Velkam bankas kartīti caur bankas terminmāli!" *(Smiekli.)* Tajā brīdī es sapratu, ka es esmu zināma veida piedeva bankas kartītei. Bet es skatos tagad uz ārlietu ministru, un es gribētu, lai šis kļūtu par tādu kā moto Ārlietu ministrijas darbiniekiem. Katru reizi, kad, satiekot svešiniekus, jūs angliski sakāt *"Welcome"*, paturiet, lūdzu, prātā arī to otro sadaļu: "Velkam bankas kartīti caur bankas terminmāli!" Jo Ārlietu ministrijas darbībai ir jābūt tik mērķtiecīgai, ka katru reizi, kad mēs satiekamies ar ārzemniekiem, mūsu valsts kasē, mūsu uzņēmēju kasē ir jāiešķind kādai naudiņai.

Runājot par vērtībām, es sākšu ar to trešo vērtību. Un tā trešā vērtība ir skaidrība par nākotni. Ārlietu ministra ziņojumā ir ļoti skaidri pateikts tas, ko 19. gadsimta filozofi ir izveidojuši par konceptu ar nosaukumu *"Zeitgeist"*. Pasaules intelektuālā griba šobrīd ir tāda, ka klimata pārmaiņu politika dominē un dominēs izvēlēs Eiropā un pasaulē.

KPV LV frakcijas vārdā es apgalvoju, ka mēs nepretosimies šīm tendencēm. Es domāju, ka katrai frakcijai būs ar laiku jāizdomā, vai viņi iesaistās klimata pārmaiņu diskursā vai pretojas tam. Ko tas nozīmē mums kā Latvijai? Mums kā Latvijai katrs projekts cēloniski ir jānovirza līdz tam, kā tas ietekmē klimatu. Ekonomikas ministrija ir sākusi aktīvu darbu, lai reorganizētu enerģētikas politiku, lai reorganizētu ekonomiku, un mēs nākotnē pilnīgi noteikti to atbalstīsim.

Otrā vērtība, kas ir mums svarīga, ir drošība. Drošību var skatīties caur sinonīmiem. Drošība var būt kā aizsardzība, drošība var būt kā mājas, un drošība var būt kā ekonomika jeb tirgošanās.

Ārlietu ministra ziņojumā (mēs ar pateicību redzējām) visas šīs lietas skaisti diskutētas. Aizsardzības ziņā, es domāju, mums kā Saeimai ir jāuzņemas atbildība par tiem puišiem un vīriem, kurus mēs sūtām starptautiskajās misijās. Bet mums arī jāsaka paldies mūsu sabiedrotajiem, īpaši Kanādas kontingentam, kuri savus dēlus un meitas ir atsūtījuši uz Latviju.

Ja mēs domājam par drošību kā par mājām, mūsu diasporas politika ir jāvirza tā, lai cilvēki vienalga, kurā Eiropas vai pasaules malā atrastos, justos tā, ka viņi tiek gaidīti šeit, un Ārlietu ministrijas rīcībā mēs to arī saskatījām.

Ja mēs domājam par ekonomiku... Es runāju ar ekonomikas ministru pirms šīs uzrunas, un viņš lūdza ar pateicību pieminēt darbiniekus, LIAA darbiniekus un vēstniecību darbiniekus, kuri, viņaprāt, dara visu iespējamo, lai veicinātu investīciju piesaisti un eksporta attīstību Latvijā.

Pārejot pie trešās vērtības, kas mums ir, - taupība. Premjers, mūs uzrunājot, teica, ka viņš esot divreiz izlasījis ārlietu ministra ziņojumu un neesot atradis pilnīgi neko, kam varētu... ko varētu uzlabot.

Es skatījos caur taupības prizmu, un viena lieta, ko es tur neredzēju, es neredzēju skaitļus. Vienīgais skaitlis, kas tur parādījās, bija, ka mūsu konsulārie ieņēmumi ir pieci miljoni. Iespējams, tas ir labi, iespējams, tas nav tik labi. Bet katrā ziņā es Ārlietu ministrijai varu apsolīt, ka Finanšu ministrijas izdevumu pārskatīšanas ietvaros mēs pilnīgi noteikti skatīsimies uz jūsu ziņojumu caur skaitļu prizmu. Un es ceru, ka mūsu sadarbības ietvaros darbību varēs tikai uzlabot.

Nobeidzot savu uzrunu, es vēlos pievērsties ārlietu dienesta simtgadei. Ir vairākkārt pieminēts Zigfrīds Anna Meierovics. Rīt es braucu uz Durbi, lai tiktos ar vēlētājiem. Es esmu Durbē bijis iepriekš. Tur ir Durbes muzejs, kas atrodas Zigfrīda Annas Meierovica dzimtajā mājā. Domājot par to, kā šī izcilā valstsvīra piemiņu varētu un, iespējams, vajadzētu pieminēt, - viņa vārdā nosaukta iela Durbē, manuprāt, būtu cienījama nodeva šim lielajam vīram. To es arī novēlu Ārlietu ministrijai.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Zakatistova kungam.

Godātie kolēģi, ir pienācis laiks pārtraukumam, taču ir radusies neliela tehniska problēma, un mūsu reģistrāciju veiksim pēc pārtraukuma. Pārtraukums līdz pulksten 13.30. *(Starpsaucieni.)*

Vārds **paziņojumam** Artusam Kaimiņam.

A. Kaimiņš (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, kolēģi! Pēc 10 minūtēm Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas deputāti laipni aicināti uz mūsu komisijas telpām.

Paldies.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpinām sēdi. Turpinām debates.

Debatēs runā deputāte Marija Golubeva. *(Starpsauciens: "Reģistrācija būs vai nebūs?")* Nē, nebūs, šoreiz nebūs. Ir patīkami jūs redzēt tādā skaitā. *(Smejas. Starpsauciens: "Nebūs?")* Nebūs.

Lūdzu, vārds deputātei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (AP!).

Labdien, kolēģi! Šis nebūs par reģistrācijas rezultātu paziņošanu, jo nebija reģistrācijas. *(Aplausi. Starpsauciens: "A kad būs?")* Pēc šīs sēdes daļas būs reģistrācija. *(Dep. V. Agešins: "Nesarunāties ar zāli!")*

Es gribētu aicināt kolēģus padomāt par dažiem skaitļiem, kam ikdienā mēs nepievēršam uzmanību. Latvijas iekšzemes kopprodukts uz iedzīvotāju ir piecas reizes lielāks nekā Ukrainai un 20 reizes lielāks nekā Tadžikistānai. Kāda tam šodien ir nozīme? Tas ir iemesls, kāpēc mēs kā attīstīta valsts sniedzam šīm un citām valstīm palīdzību mūsu attīstības sadarbības politikas ietvaros. Es atgādināšu, ka, kā teikts Ārlietu ministrijas lapā, attīstības sadarbības mērķis ir palīdzības sniegšana trūcīgām un mazāk attīstītām valstīm, veicinot šo valstu un to sabiedrību ilgtermiņa sociālo un ekonomisko attīstību, samazinot nabadzību un nodrošinot mieru un drošību pasaulē.

Un tagad jautājums: vai mēs darām to pietiekoši? Es ļoti augsti novērtēju esošā ārlietu resora un ministra sniegumu, uzturot šo jautājumu Latvijas politikas dienaskārtībā arī pēckrīzes gados. Jo, atbalstot Austrumu partnerības valstis un tātad arī labu pārvaldību tajās, atbalstot pilsonisko sabiedrību un dzimumu līdztiesību Centrālāzijas valstīs un citās valstīs, mēs vairojam drošību pasaulē un arī veicinām ilgtspējīgu attīstību. Bet Latvijas oficiālā attīstības palīdzība, ja to izsaka kā procentu no valsts kopprodukta, pēdējos gados stabili turējās aiz Rumānijas, kamēr Igaunijas oficiālā attīstības palīdzība, ja mēs to rēķinām kā procentu no valsts kopprodukta, gandrīz sasniedza Portugāles līmeni. Kas ir Portugāle? Tā ir valsts, kas pirms pāris paaudzēm bija gandrīz vai pasaules impērija ar teritorijām daudzās pasaules daļās un ar savām interesēm visā pasaulē. Un kas ir Igaunija? Tā ir valsts ar nelielu iedzīvotāju skaitu (mazāk nekā mums), kurai ir augstas ambīcijas ietekmēt pasaules attīstības dienaskārtību. Vai attīstības sadarbība ir tikai vērtību jautājums? Nē, ne gluži. Tā ir arī iespēja Latvijas privātajam sektoram un nevalstiskajām organizācijām piekļūt pasaules ekonomikas sektoram, kura apjoms 2018. gadā bija aptuveni 143 miljardi dolāru.

Es gribētu aicināt Ārlietu ministriju jau 2021. gadā trīskāršot Latvijas attīstības sadarbības budžetu. Pašlaik tas ir zem pusmiljona eiro. Mēs esam tik lieli, cik - mūsu konsekventā apņēmība būt starp tiem, kas nosaka globālo attīstības dienaskārtību. Tāpēc es aicinātu ne tikai palielināt nākamgad, bet arī turpināt katru gadu palielināt Latvijas attīstības sadarbības budžetu.

Pat tad, ja mēs nevarēsim sacensties finansējuma apjomos, protams, ar lielām rietumvalstīm, kurām ir sena pieredze šajā jomā, mēs varam sacensties ar idejām un inovācijām. Mūsu uzņēmumu un nevalstisko organizāciju dalība starptautiskos projektos (tā lielā mērā ir atkarīga no valsts finansējuma šajā sektorā) palīdzēs mums attīstīt šo tautsaimniecības segmentu arī Latvijā un, protams, kļūt par vienu no pasaules attīstības dienaskārtības noteicējiem. Bet, lai to darītu, mums jāturpina pakāpeniski palielināt mūsu attīstības sadarbības... atbalsts. Apņēmībai ir nozīme.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Golubevas kundzei.

Vārds deputātei Dacei Rukšānei-Ščipčinskai. Lūdzu!

D. Rukšāne-Ščipčinska (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātais ministra kungs! Kolēģi! Ikgadējais ārlietu ministra ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos un deputātu debates par ziņojumu ir izcila tradīcija ne tikai tāpēc, ka tas ir skaists veids, kā atzīmēt mūsu valsts starptautiskās *(de iure)* atzīšanas dienu, bet arī tāpēc, ka tas ļauj mums visiem atskatīties uz padarīto un nospraust jaunus mērķus un prioritātes.

Droši vien, lasot šo ziņojumu, katrs īpaši pievērš uzmanību sev interesējošām tēmām. Pagājušajā gadā, debatējot par 2018. gada ziņojumu, es norādīju uz... ar klimata pārmaiņu saistītu jautājumu neesību starp Latvijas prioritātēm. Šogad biju īpaši gandarīta lasīt par mūsu prioritātēm klimata neitrālas politikas un zaļās ekonomikas ieviešanā, par ANO ilgtermiņa klimata stratēģiju un klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi Arktikā. Šī ir pozitīva mūsu domāšanas un mērķu attīstība, un es uzskatu, ka mums visiem ir jāstrādā, lai šīs prioritātes tiktu īstenotas.

Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad vēlos atzīmēt Ārlietu ministrijas apņemšanos aizstāvēt Latvijas pozīciju gāzes vada *Nord Stream 2* jautājumā. Šī ir ļoti sarežģīta situācija, taču vitāli svarīga mūsu valsts, reģiona un Eiropas stratēģiskajai neatkarībai.

Kā jau teicu, katrs ziņojumā īpaši lasa par sev interesējošiem jautājumiem un jomām, taču ārlietu ministram jāstrādā pie tām visām. Tas ir komplicēts darbs, un paldies jums, ministra kungs, par jūsu kompetenci un sniegumu. Es ļoti atzinīgi vērtēju jūsu darbu, taču atļaušos paust arī nelielu kritiku.

Es piekrītu jūsu paustajām prioritātēm drošībā, mūsu ciešākā integrācijā Eiropas Savienībā un transatlantisko attiecību stiprināšanā, bet es gribētu redzēt cilvēktiesības kā atsevišķu un skaidri definētu mūsu valsts prioritāti. Mūsu pilsoņu tiesības un intereses ārvalstīs ne tikai breksita kontekstā, bet kopumā.

Ziņojumā ir minēts, ka "laikā, kad daudzviet tiek apšaubīts cilvēktiesību universālums un sarūk pilsoniskās sabiedrības telpa, Latvija aktīvi iestājas par cilvēktiesību ievērošanu" - es pati... un esmu pārliecināta, ka arī daudzi citi labprāt uzzinātu vairāk par šo svarīgo mūsu valsts darbību un to, kā tā izpaužas.

Vakar Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija un Juridiskā komisija noturēja kopsēdi, kas bija veltīta Kristīnes Misānes jautājumam. Es saprotu, ka Ārlietu ministrija dara visu iespējamo šajā situācijā un ka atbildība par to ir citu institūciju pusē, taču šādos brīžos ir īpaši svarīgi saprast, ka Latvijas diplomātu balsis tika iedarbinātas un vai tās tika sadzirdētas.

Ziņojumā var rast informāciju par mūsu konsulārā dienesta paveikto, taču es labprāt redzētu informāciju par to, cik gadījumos konsulārais dienests sniedza atbalstu un aizstāvēja mūsu tautiešu intereses un tiesības. Nenoliedzami ir svarīgi uzturēt saikni arī ar mūsu diasporu, bet ticu, ka tikpat svarīgi mums visiem ir saprast, kā un cik labi mūsu valsts spēj palīdzēt cilvēkiem un veicināt cilvēktiesību aizstāvību.

Jā, šo informāciju ir iespējams atrast cituviet, taču, manuprāt, būtu svarīgi to redzēt tieši ārpolitikas ziņojuma kontekstā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Rukšānes-Ščipčinskas kundzei.

Vārds deputātam Jānim Vucānam.

J. Vucāns (ZZS).

Labdien, kolēģi! Labdien, ministra kungs! Šodien esmu lūdzis vārdu šajās Saeimā nu jau tradicionālajās ārlietu debatēs, lai kā Latvijas delegācijas vadītājs Baltijas Asamblejā sniegtu savu skatījumu par Latvijas, ja tā var teikt, tuvo ārpolitiku, ar to saprotot Latvijas ārpolitisko darbību vispirms jau Baltijas telpā, tas ir, Latvijas sadarbību ar Lietuvu un Igauniju, bet ne tikai. Vēlos nedaudz pieskarties arī sadarbībai *NB8* formātā, trim Baltijas valstīm sadarbojoties ar piecām Ziemeļvalstīm, kā arī sadarbībai citos formātos.

Šie sadarbības formāti koncentrētā veidā ir aprakstīti arī šodien apspriežamajā ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā; tiesa, tur tie ir aprakstīti pārsvarā gan tikai drošības stiprināšanas jomā, kā arī ar to cieši saistītajās un arī tautsaimniecības tālākas attīstības veicināšanai būtiskajās enerģētikas un transporta infrastruktūras kopīgo projektu īstenošanas jomās. Taču vērā ņemami sadarbības rezultāti aizvadītajā gadā Baltijas reģionā ir tikuši sasniegti arī izglītības, kultūras, veselības aprūpes un citās jomās. Par to tad arī runāšu.

Kā minēts ārlietu ministra ziņojumā, 2019. gadā Latvija Baltijas telpā bija prezidējošā un līdz ar to lielā mērā arī darba kārtību uzstādošā valsts vairākos sadarbības formātos. Parlamentārajā dimensijā mēs bijām prezidējošā valsts Baltijas Asamblejā kā triju Baltijas valstu starpparlamentārās sadarbības organizācijā, kurai nākamgad varēsim atzīmēt jau 30. gadskārtu kopš tās izveidošanas. Valdību līmenī Latvija aizvadītajā gadā bija prezidējošā valsts Baltijas Ministru padomē. Un reģionālā līmenī Latvija noslēdza savu prezidentūru Baltijas jūras valstu padomē.

Protams, visi šie sadarbības formāti sekmīgi var darboties tikai mijiedarbībā, un no savas pieredzes, kopš 2011. gada pietiekami aktīvi piedaloties šajā sadarbībā, varu apgalvot, ka tas tā realitātē arī notiek, un tā - mijiedarbībā - šie sadarbības formāti arī ir aplūkoti ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā.

Taču katram no šiem sadarbības formātiem ir sava loma un funkcija kopīgajā sistēmā un arī sava atbildība. Kāda tad ir Baltijas Asamblejas loma šajā mijiedarbībā? Kā noteikts Baltijas Asamblejas statūtos, Baltijas Asambleja var vērsties pie Baltijas Ministru padomes ar ierosinājumiem un rekomendācijām, kā arī pieprasīt no Baltijas Ministru padomes progresa ziņojumu par Baltijas Asamblejas ikgadējā sesijā apstiprinātajā rezolūcijā doto uzdevumu izpildi. Un tā šī sadarbība arī patiešām tiek īstenota; tas vienlaikus nozīmē to, ka no parlamenta deputātu aktivitātes un nākotnes redzējuma ļoti lielā mērā ir atkarīgs, cik mērķtiecīga un ilgtspējīga, ne

tikai vienas valsts un tās iedzīvotāju interesēm, bet visa Baltijas reģiona kopīgajām interesēm atbilstoša būs šī sadarbība.

Tāpēc šobrīd vēlos pateikt paldies saviem kolēģiem ne tikai Latvijas delegācijā Baltijas Asamblejā, bet arī pārējiem deputātiem, tai skaitā vairāku Saeimas komisiju vadītājiem un arī Saeimas priekšsēdētājai Mūrnieces kundzei, kuri aizvadītajā gadā aktīvi iesaistījās Baltijas Asamblejas organizētajos pasākumos. Paldies par viņu pienesumu Baltijas reģiona attīstības kopīgā parlamentārā redzējuma veidošanā! Īpaši jāatzīmē: kā šodien jau savā runā pieminēja Ojārs Ēriks Kalniņš, šis ieguldījums kopīgajā darbā un kopīgo ārpolitisko mērķu sasniegšanā ir ticis veikts neatkarīgi no tā, vai attiecīgie Saeimas deputāti pieder valdošajai koalīcijai vai opozīcijai.

Tagad mazliet detalizētāk par pašas Baltijas Asamblejas darbu un sasniegto 2019. gadā. Latvija savu prezidentūru Baltijas Asamblejā 2019. gada sākumā pārņēma no Lietuvas, par tās devīzi izvēloties teicienu "Kopīgiem spēkiem varam sasniegt vairāk", ar to apliecinot apņēmību sadarboties un veicināt vienošanos Baltijas reģiona kopīgo interešu vārdā un paužot vēlmi stiprināt Baltijas valstu, jo īpaši to parlamentu pārstāvju, dialogu, savstarpējo uzticību un paļāvību.

Latvijas parlaments un Latvijas delegācija uzsāka savu prezidentūru Baltijas Asamblejā, balstoties uz trijām prioritātēm: pirmkārt - drošība; otrkārt - enerģētikas, transporta un infrastruktūras starpsavienojumu attīstīšana; treškārt - reģiona izaugsmes un konkurētspējas veicināšana. Aizvadītajā gadā mēs, parlamentu pārstāvji, kopā ar izpildvarām strādājām arī pie šķēršļu novēršanas un sadarbības uzlabošanas tādās jomās kā aizsardzība un drošība, izglītība un pētniecība, aprites ekonomika, enerģētika un transports, mākslīgais intelekts un veselības aprūpe.

Balstoties uz minētajām prioritātēm, Latvijas delegācija Baltijas Asamblejā savas prezidentūras laikā, cieši saskaņojot Baltijas Asamblejas un Baltijas Ministru padomes darbību, centās panākt praktiskus, uz nākotni orientētus un Baltijas reģiona iedzīvotājiem redzamus rezultātus.

Šobrīd varam teikt, ka 2019. gadā Baltijas valstu sadarbība ir sasniegusi pieminēšanas vērtus rezultātus vairākos sektoros. Līdzās tradicionāli aktīvajai sadarbībai drošībā un aizsardzībā, kultūrā, transporta un infrastruktūras sektorā un enerģētikā ir vērojama pozitīva tendence, aktivizējot sadarbību un rīcības koordinēšanu attiecībā uz ekonomisko sadarbību, kopīgajiem militārajiem iepirkumiem, klimata politiku, kopīgajām investīcijām atjaunojamās enerģijas projektos, koordinētajiem pasākumiem interešu pārstāvēšanai attālos tirgos, kopīgas inovāciju sistēmas izveidi divpusējā un trīspusējā formātā. Lai arī sadarbības apjoms un temps šajos jaunajos virzienos ir dažāds, sadarbības paplašināšanās ir pozitīva tendence. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem Baltijas valstu pozīciju koordinēšana attiecībā uz Eiropas Savienības darba kārtību ir kļuvusi intensīvāka un mērķorientētāka.

Viens no svarīgākajiem sadarbības virzieniem ir kopīgie transporta un infrastruktūras projekti. *Rail Baltica* projekts ir lielākais un nozīmīgākais reģiona projekts, kas atrodas un vēl vairākus gadus atradīsies Baltijas valstu sadarbības un arī Baltijas Asamblejas darba kārtībā. Lai arī kopumā *Rail Baltica* projekts tiek īstenots, tomēr joprojām ir daudzi uzdevumi, kuru sekmīgai veikšanai ir pievēršama pastiprināta, tai skaitā parlamentārā, uzraudzība. Tāpēc arī 2019. gada novembra beigās... šajā pašā Sēžu zālē notikušās Baltijas Asamblejas ikgadējās sesijas laikā - tika pieņemtas rekomendācijas attiecībā uz projekta finansējumu, projekta īstenošanu noteiktajā termiņā, infrastruktūras pārvaldības modeli un partnerības ar Somiju un Poliju stiprināšanu. Aizvadītajā gadā mēs, Baltijas Asamblejas parlamentārieši, aktīvi uzrunājām savus partnerus no Polijas, Ziemeļvalstīm un Beniluksa valstīm, skaidrojot *Rail Baltica* projekta nozīmi Eiropas kopīgajā transporta infrastruktūras un arī drošības sistēmu kontekstā un aicinot viņus atbalstīt

Baltijas valstis Eiropas institūcijās diskusijās par to, lai saglabātu pietiekami lielu kohēzijas finansējuma daļu Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta sadaļā attiecībā uz transportu. Līdzās *Rail Baltica* projektam Baltijas Asamblejas darba kārtībā tika iekļauti un starpparlamentārajā formātā diskutēti arī citi ar transportu un infrastruktūru saistīti jautājumi, piemēram, vienotas ceļu nodevas samaksas sistēmas ieviešana Baltijas valstīs, ceļu tīkla modernizēšana, tai skaitā aprīkojot to ar viedajām transporta menedžmenta sistēmām, dzelzceļa savienojumu starp Baltijas valstīm uzlabošana un citi.

Otrs nozīmīgs sadarbības sektors Baltijas Asamblejai 2019. gadā bija enerģētika - ar mērķi palielināt enerģētisko drošību un veicināt integrēta reģionālā enerģētikas tirgus veidošanu. Viens no sadarbības darba kārtības aktuālajiem jautājumiem joprojām ir Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācija ar kontinentālās Eiropas tīklu. 2019. gada 27. maijā stājās spēkā līgums par Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu pievienošanu kontinentālās Eiropas tīklam, savukārt 2019. gada 20. jūnijā Baltijas valstu un Polijas premjerministri kopā ar Eiropas Komisijas prezidentu parakstīja politiskā ceļa karti par Baltijas valstu elektroenerģijas tīklu sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas tīklu īstenošanu caur Poliju. Sadarbības dienaskārtībā ir reģionālās enerģijas tirgus, kopīgas investīcijas atjaunojamās enerģijas projektiem, enerģijas imports no trešajām valstīm, tīrās enerģijas pakete un zaļo obligāciju pārdošana. Diemžēl attiecībā uz reģionālo gāzes tirgu un enerģijas importu no trešajām valstīm mums Baltijas valstīs nav izdevies panākt kopīgu nostāju, tāpēc, balstoties uz Baltijas Asamblejas atbildīgo komiteju ierosinājumiem, Baltijas Asambleja savas ikgadējās sesijas rezolūcijā ir formulējusi vairākas rekomendācijas attiecībā uz risinājumu par reģionālajiem pārvades tarifiem elektroenerģijas tirdzniecībai ar trešajām valstīm un reģionālo gāzes infrastruktūru.

Trešais Baltijas Asamblejas sadarbības sektors attiecas uz veselības aprūpi. Baltijas Asamblejas dienaskārtībā tika iekļauts jautājums par problēmsituācijas novēršanu saistībā ar sadarbību transplantējamo orgānu apmaiņas jomā, kas pēc Igaunijas pievienošanās orgānu apmaiņas sistēmai *Scandiatransplant* Latvijai un Lietuvai negaidīti kļuva par jaunu izaicinājumu. *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Baltijas Asambleja izstrādāja pasākumu plānu, kas rekomendāciju veidā tika pieņemts gadskārtējā sesijā un nodots izpildei Baltijas Ministru padomei.

Es varu lūgt arī otru laiku pievienot?

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi pret laiku apvienošanu? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav. Laiks ir apvienots. Lūdzu!

J. Vucāns. Paldies.

Vēl viena sadarbības joma ir saistīta ar kopīgajiem medikamentu iepirkumiem. Kopš šīs iniciatīvas rašanās Baltijas valstis ir veikušas kopā jau vairāku vakcīnu kopīgos iepirkumus, būtiski samazinot iepirkuma cenas. Ieekonomētās summas uz šo brīdi katrā no trim Baltijas valstīm ir robežās no pusmiljona eiro līdz apmēram 800 tūkstošiem eiro. Šī gada laikā kopā ar Baltijas Ministru padomes pārstāvjiem vienojāmies, ka sadarbība šajās jomās tiks padziļināta nākamajā gadā, veicot ne tikai vakcīnu, bet arī citu medikamentu un medicīnas preču iepirkumus.

Trešā sadarbības apakšjoma veselības aprūpes sektorā, kas tika aizsākta Latvijas prezidentūras laikā, ir saistīta ar vienota Baltijas valstu e-veselības tīkla ieviešanu, tomēr šī iniciatīva vēl ir izstrādes sākumstadijā, līdz ar to tā ar šī gada sākumu ir pārgājusi Igaunijas kā Baltijas Asamblejā prezidējošās valsts rokās. Zīmīgi, ka mūsu partneri Ziemeļvalstīs pašlaik strādā pie līdzīgas problēmas, kas mums paver ne tikai iespējas mācīties vienam no otra un nodot pieredzi, bet,

dabīgi, ļauj sākt skatīties uz šādiem risinājumiem jau plašākā - Baltijas un Ziemeļvalstu vai pat visa Baltijas jūras reģiona - līmenī.

Protams, nebūtu pareizi nepieminēt, ka 2019. gadā beidzot ar ilgstošu parlamentāro spiedienu un uzraudzību izdevās panākt vienošanos starp Latvijas un Lietuvas veselības ministrijām un tām pakļautajiem dienestiem par sadarbību neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā abu valstu pierobežā - līdzīgi, kā tas jau vairāk nekā 10 gadus darbojas Latvijas-Igaunijas pierobežā. Šeit jāatzīmē, ka pagrieziena punkts veiksmīga risinājuma sasniegšanā tika panākts vēl Māra Kučinska vadītās valdības laikā, viņam pašam personiski kā premjerministram iesaistoties ilgstoši iesaldētā jautājuma izkustināšanā no nulles punkta.

Ceturtais Baltijas Asamblejas sadarbības virziens aizvadītajā gadā bija saistīts ar Baltijas valstu sadarbību izglītībā, pētniecībā un kultūrā. 2019. gada 1. janvārī darbu uzsāka Baltijas Asamblejas iniciētais Baltijas Kultūras fonds, kas 2019. gada 3. jūlijā izlēma par pirmo 400 tūkstošu eiro piešķīrumu deviņiem kopīgajiem projektiem. Šobrīd jau ir izsludināta projektu pieteikumu nākamā kārta (ar pieteikšanās termiņu līdz 20. februārim). Ir sevišķi patīkami atzīmēt, ka ideju par Baltijas Kultūras fondu, ko Baltijas Asambleja iniciēja pavisam nesen, 2017. gada septembrī, Baltijas Ministru padome spēja pārvērst realitātē nepilna gada laikā. Tomēr ir daži aspekti, kuri mūs, parlamentāriešus, neapmierina un par kuriem mēs turpināsim diskusijas šajā, 2020., gadā. Mēs, visu triju Baltijas valstu parlamentu pārstāvji Baltijas Asamblejā, uzskatām, ka Baltijas Kultūras fondam ir jāatbalsta ne tikai kultūras projekti mūsu valstu popularizēšanai ārvalstīs un starptautiskās atpazīstamības veicināšanai, bet arī Baltijas valstu savstarpējās saliedētības un sadarbības noturības stiprināšanai.

Vēl būtu jāpiemin Baltijas valstu sadarbība izglītības jomā tajā aspektā, ka, sākot ar iepriekšējo gadu, tika panākta vienošanās par akadēmiskās izglītības diplomu automātisku atzīšanu.

Skatoties uz to, cik lielā mērā Baltijas Asamblejai kopā ar Baltijas Ministru padomi ir izdevies sasniegt tos mērķus, kas tika uzstādīti pirms Latvijas prezidentūras Baltijas Asamblejā, es varu teikt, ka kopumā 2018. gada beigās Baltijas Asambleja Baltijas Ministru padomei bija izvirzījusi 70 rekomendācijas, no kurām 50 ir pilnībā izpildītas, 10 ir izpildes procesā un 10 diemžēl ir tādas rekomendācijas, par kurām no Baltijas Ministru padomes ir saņemta atziņa, ka vai nu tās ir zaudējušas savu aktualitāti, vai arī pašreizējā laika posmā dažādu apstākļu dēļ šo rekomendāciju izpilde nav iespējama.

Un savas runas nobeigumā vēl gribu atzīmēt vienu Baltijas Asamblejas misiju, kas izpaužas tās intensīvā sadarbībā ar vairākām citām starpparlamentārajām organizācijām, starp kurām īpaši būtu jāizceļ trīs: Ziemeļu Padome, Beniluksa parlaments un GUAM Parlamentārā asambleja. GUAM - tās ir Gruzija, Ukraina, Azerbaidžāna un Moldova.

Ja pirmās divas no šīm organizācijām savulaik Latvijai un pārējām Baltijas valstīm bija izcili parlamentārās demokrātijas skolotāji, tad attiecībā uz trešo - GUAM Parlamentāro asambleju - šī skolotāja loma ir iekritusi Baltijas Asamblejai, un līdz ar to tā ir arī līdzatbildība kopā ar citām iesaistītajām struktūrām par šobrīd ļoti sarežģītā Austrumu partnerības kā politiska procesa sekmīgo virzību, ieejot šī procesa otrajā desmitgadē.

Ar šīm organizācijām ir noslēgtas un regulāri tiek atjaunotas vienošanās par prioritārajiem sadarbības virzieniem, līdzīgi kā tas ir arī ar... starp Baltijas Asambleju un Baltijas Ministru padomi.

Nobeigumā es gribu pateikties visiem ministriju pārstāvjiem, īpaši arī ārlietu ministram par to koordinēto darbību, kāda mums ir bijusi aizvadītajā gadā, Baltijas Asamblejai īstenojot prezidentūru Baltijas telpā sadarbībā ar Baltijas Ministru padomi.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Vucāna kungs! *(Aplausi.)*

Vārds deputātei Inesei Lībiņai-Egnerei.

I. Lībiņa-Egnere (JV).

Augsti godātais ārlietu ministra kungs! Cienījamās kolēģes! Godātie kolēģi! Iepazīstoties ar ārlietu ministra ziņojumu, varu droši apgalvot, ka ārlietu dienests Latvijas *de iure* simtgades tuvošanās brīdī ļauj mums, deputātiem, arvien vairāk būt lepniem par mūsu ārlietu dienesta paveikto Latvijas un Latvijas valstspiederīgo interešu aizstāvībā.

Taču šodien vēlos ar jums pārrunāt un turpināt Vucāna kunga iesākto par mūsu, Saeimas deputātu, darbu parlamentārajā diplomātijā, jo īpaši Saeimas Parlamentārās asamblejas darbā... Saeimas... pārstāvēto... parlamentāro asambleju darbā.

Politiskais darbs un arī parlamentārā diplomātija pagājušajā gadā ir kļuvusi intensīvāka un arvien vairāk nostiprinājusi to efektīvo rīcības sazobi ar ārlietu dienestu, kas mums, deputātiem, ir palīdzējis paust Latvijai svarīgu nostāju un droši aizstāvēt mūsu sabiedroto intereses Eiropas Padomē. To saku kā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas delegācijas vadītāja.

Satversmes sapulces priekšsēdētājs, pirmais Latvijas Valsts prezidents un arīdzan tolaik starptautisko tiesību profesors Latvijas Universitātē Jānis Čakste saviem studentiem lekcijās deva tādus viedus vārdus, kas, manuprāt, ir ielikti šūpulī visam mūsu diplomātiskajam dienestam: "Spēja būt liekulīgiem ir lielo valstu privilēģija, mazajām valstīm ir jābūt godīgām." Un šis vadmotīvs, kurš ielikts šūpulī, uzdod mums par pienākumu vienmēr turēt taisnu mugurkaulu, iestāties par vērtībām, nelocīties kādu interešu priekšā un tik tiešām vienmēr būt godīgiem.

Man, pārstāvot Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Latvijas delegāciju kopā ar kolēģiem - delegācijas vadītāja vietnieku Artusu Kaimiņu, delegācijas locekļiem Mariju Golubevu, Lindu Ozolu, Borisu Cileviču, Danu Reiznieci-Ozolu... tik tiešām aizvadītais gads bija īpaši nozīmīgs, liekot sadzirdēt Latvijas vārdu Eiropas Padomē un tās Parlamentārajā asamblejā, aizstāvot tieši organizācijas iedragātās pamatvērtības laikā, kad it kā organizācijai ir pienācis jau tāds pilnbrieda laiks - tā svinēja savu 70. gadadienu.

Jāatgādina, ka līdz ar to Eiropas Padome ir vecākā politiskā organizācija Eiropā un šobrīd aptver gandrīz visu Eiropas kontinentu, apvienojot 47 Eiropas valstis. Sākotnējais mērķis ir veidot kopēju demokrātisku un tiesisku telpu, nodrošinot pamatvērtību, cilvēktiesību, demokrātijas, likuma varas un tiesiskuma ievērošanu un aizsardzību.

Un tieši tas arī visvairāk saskan ar mūsu (Latvijas, Baltijas valstu) neatkarības centienu stūrakmeņiem - tiesiskuma un cilvēktiesību nodrošināšanu.

Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas ratificēšana bija viens no neatkarību atguvušās Latvijas valsts svarīgākajiem ārpolitikas mērķiem. Vēlmi atgriezties Eiropas demokrātisko valstu saimē jau apliecināja mūsu 4. maija deklarācija... īsu mirkli pēc neatkarības pasludināšanas... Neatkarības deklarācijas, kurā Latvijas Republikas Augstākā padome toreiz

apņēmās savā likumdošanas darbā vadīties pēc Eiropas Padomes un Eiropas Parlamenta pieņemtajiem dokumentiem cilvēktiesību jomā.

Un tagad, pēc gandrīz 25 gadiem (jo Latvija 1995. gada 10. februārī kļuva par pilntiesīgu Eiropas Padomes dalībvalsti), mūsu valsts spēja integrēties Eiropā, kā arī nodrošināt pilnvērtīgu, funkcionējošu demokrātiju, tiesiskumu un konkurētspējīgu tirgus ekonomiku nav apšaubāma. Taču pati Eiropas Padome piedzīvo dziļu tās pamatvērtību krīzi. Ir zudušas tās vērtības - un es tiešām varu teikt, ka tās ir zudušas! -, kas pirms 25 gadiem kalpoja par mērauklu Latvijas pilntiesīgai dalībai šajā organizācijā. Latvijas ceļš uz integrāciju Eiropā nav bijis viegls. Šo gadu laikā mums bija jāpierāda sava piederība Eiropai, atbilstība šīm vērtībām. Mums bija jāiemācās ne tikai piedalīties, bet arī uzņemties atbildību un solidarizēties. Un tieši tādēļ tas ir Latvijas pienākums šodien - būt līdzatbildīgai šīs vērtības nepazaudēt, šīs vērtības nosargāt, šīs vērtības uzturēt.

Eiropas Padomes vērtību pamatos pirmās plaisas parādījās līdz ar novēloto reakciju uz Gruzijas teritoriju okupāciju. Tad Eiropas Padomes Parlamentāro asambleju pārņēma tā dēvētā kaviāra diplomātija un tās skandāls. Un visbeidzot 2019. gada 26. jūnijā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas lēmums atjaunot Krievijas balsstiesības, kuras tika apturētas, reaģējot uz Ukrainai piederošās Krimas pussalas aneksiju 2014. gadā, jau pēc būtības atļāva Krievijas Federācijas delegācijai bez ierobežojumiem atsākt darbu Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā. Turklāt, neskatoties uz balsstiesību atjaunošanu, Krievija joprojām turpina neievērot tai saistošās EPPA rezolūcijas. Un situācija saistībā ar cilvēktiesībām un likuma varu tajā valstī ir vēl vairāk pasliktinājusies.

Šiem notikumiem bija arī negatīvi blakusefekti, kas radīja nebijušus precedentus Eiropas Padomes vēsturē. Proti, Gruzijas prezidentūras atklāšanas pasākumi noritēja nevis, kā tradicionāli, pašas prezidējošās valsts galvaspilsētā Tbilisi, bet gan izņēmuma kārtā Strasbūrā, lai neprovocētu okupētas valsts iedzīvotāju protestus, tiem uzņemot savās institūcijās tā dēvētos vilkus aitas ādā.

Un ar šādu pagājušā gada 26. jūnija Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas lēmumu, varētu teikt, ir sasniegta kritiskā masa. Latvija kopā ar septiņu citu delegāciju pārstāvjiem toreiz nekavējoties nolasīja kopēju paziņojumu, paužot vilšanos par šādu iznākumu. Un toreiz arī pārtrauca darbu atlikušajā vasaras sesijā. Taču realitātē, protams, arī mums ir jāapzinās, ka Parlamentārā asambleja darbojas uz parlamentārās demokrātijas principiem, proti, pieņem lēmumus ar vairākumu, apspriež tos komiteju sēdēs, politiskajās grupās jeb frakcijās un ietekmēt katra lēmuma pieņemšanu ir gan procedurāli, gan arī visādi citādi ļoti filigrāns un apjomīgs darbs. Tāpēc mēs nevaram palikt vieni, mums ir jāstrādā kopā ar mūsu sabiedrotajiem. Un jau šeit, Rīgā, 6. septembrī mēs kopā ar līdzīgi domājošo valstu delegācijām - Dānijas pārstāvjiem, igauņiem, Lielbritānijas pārstāvjiem, gruzīniem, lietuviešiem, poļiem, zviedriem un ukraiņiem - sanācām kopā un izveidojām jaunu - *Baltic Plus* grupas - formātu, lai koordinētāk, arvien pamanāmāk kopīgi atgādinātu visai Eiropas Padomei un Parlamentārajai asamblejai par organizācijas pamatprincipiem un aizstāvētu Krievijas īstenotās Krimas aneksijas neatzīšanas politiku - regulāri nosodītu Krievijas militāro okupāciju Austrumukrainā, daļā Gruzijas un Moldovas.

Savukārt vēlāk, jau rudens sesijas laikā, Latvijas delegācija, solidarizējoties ar Ukrainu, nepiedalījās šīs sesijas plenārsēdēs, nepiedalījās 70. gadadienas oficiālajās svinībās. Tajā pašā laikā mēs turpinājām to ikdienas darbu, lai arvien vairāk, arvien vairāk pārliecinātu pārējos, ka mums ir jāmaina pašas Eiropas Padomes kurss, ja tā varētu teikt, uz padomes vērtību pilnīgu ignoranci. Tikai klātesot un rīkojoties mēs varam būt pamanāmi un sadzirdēti.

Arī pēc rudens sesijas mēs esam vairākas reizes sanākuši šajā *Baltic Plus* grupas formātā, koordinējot rīcību. Koordinējam šobrīd rīcību, gatavojoties nākamās nedēļas - janvāra - sesijai, meklējam jaunus sabiedrotos. Tik tiešām, jau nākamajā nedēļā Latvijas delegācijai dodoties uz Strasbūru, mēs darīsim visu, lai kopā ar sabiedrotajiem jautājumu par Krievijas Federācijas delegācijas mandātiem apstrīdētu, lai mūs sadzirdētu un lai jautājums - vai Eiropas Padome ievēro pati savā dibināšanas līgumā nostiprinātos principus un vērtības - netiktu paslaucīts zem paklāja.

Šogad, kā jau es teicu, mēs svinēsim savas pievienošanās šai organizācijai 25. gadadienu.

Es lūdzu apvienot abus uzstāšanās laikus.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Lūdzu, apvienojam laikus.

I. Lībiņa-Egnere. Jau pēc trim gadiem Latvijai būs tas gods būt prezidējošajai valstij šajā organizācijā. Šajā laikā esam izvirzījuši sev par mērķi izmantot visus iespējamos instrumentus, lai turpmākajos gados Eiropas Padome atgrieztos pie savām vērtībām un saknēm, lai tā tik tiešām būtu organizācija, kas aizsargā cilvēktiesības, parlamentāro demokrātiju, tiesiskumu, likumu varu, un tās misija būtu panākt lielāku vienotību dalībvalstu vidū, nevis tolerēt situāciju, kad viena dalībvalsts veic agresiju, anektējot otras dalībvalsts teritorijas. Šāda situācija starptautiskas organizācijas... starptautiskas cilvēktiesību organizācijas dzīvē nav pieņemama, un mēs to nevaram neredzēt un par to nerunāt.

Bez šaubu ēnas var apgalvot, ka Latvijas delegācijas darbs asamblejā, kā arī sadarbība ar Ārlietu komisiju (īpašs mūsu atbalstītājs un draugs ir Ārlietu komisijas vadītājs Rihards Kols)... Mēs esam spējuši apvienot sev līdzīgi domājošos deputātus, un es aicinu ikkatru no jums, ja jums ir iespēja, runāt ar citu valstu parlamentāriešiem, aicināt viņus arī savas delegācijas... atcerēties Eiropas Padomes mērķi un vērtības, pievienoties mums, kas ir iestājušies šajā vērtību sardzē.

Mēs, iespējams, nākotnē arī diskutēsim, vai šis formāts - *Baltic Plus* grupa - paliks ar šādu nosaukumu, vai mums ir jāpaplašina sava darbība, iespējams, jānosauc sevi par Eiropas Padomes konvencijas sargiem vai kā citādi, lai ģeogrāfiski neierobežotu citu valstu vēlmi piedalīties. Taču tas nemaina būtību. Mēs esam kaut arī maza valsts, bet ar stipru, taisnu mugurkaulu, mēs neklusēsim, nelieksimies tādas situācijas priekšā.

Pavisam simboliski - nākamajā nedēļā mēs uz Strasbūru aizvedīsim ceļojošo izstādi par Baltijas ceļa 30. gadadienu. Parādīt Eiropas Padomei to spēku, ka trīs Baltijas valstis, sadodoties rokās, var atgādināt par vēsturisko netaisnību - Ribentropa-Molotova paktu -, kuru liela daļa starptautiskās sabiedrības toreiz, pirms Otrā pasaules kara, izvēlējās neredzēt. Mēs to nedrīkstam pieļaut. Šobrīd mums ir visi sabiedrotie jātur modri. Mēs kā *Baltic Plus* grupa esam sadevušies rokās, lai aizsargātu vērtības, lai aizsargātu Ukrainu, Gruziju, Moldovu un citus.

Dārgie klātesošie! Es tiešām no sirds vēlos pateikties mūsu diplomātiskajam dienestam, īpaši vēstniekam Strasbūrā Ivaram Punduram, viņa komandai un atbalstošajiem diplomātiem šeit, ministrijā, un novēlu mūsu diplomātiskajam un konsulārajam dienestam tikpat spēcīgi aizstāvēt Latvijas valsts un tās pilsoņu intereses, rūpējoties par mūsu brīvību, visas valsts augšanu, un sagaidīt *de iure* simtgadi mums visiem drošībā un pārticībā. Un, ministra kungs, no sirds sveicu jūs, kā arī visus ārlietu dienesta darbiniekus ar tuvojošos Diplomātu dienu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Lībiņas-Egneres kundzei.

Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam. Lūdzu!

A. Kiršteins (NA).

Paldies.

Varētu apvienot abus laikus?

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi pret laika apvienošanu? Iebildumu nav. Laiks ir apvienots. Lūdzu!

A. Kiršteins. Cienījamā sēdes vadītāja! Ārlietu ministra kungs! Godājamie deputāti! Dāmas un kungi! Latvija pasaulē nav ģeopolitikas spēlētājs, lai kā mums gribētos, bet mums ir svarīga ekonomiskā ģeogrāfija. Mūsu kaimiņu labklājība, ekonomiskais potenciāls nosaka mūsu eksporta potenciālu un mūsu labklājību. Mēs nenorobežojamies... mēs nerobežojamies ar Vāciju, bet varam sadarboties caur Lietuvu un Poliju, kas ir mūsu ievērojamie eksporta tirgi, tāpat kā Igaunija ir ceļš uz Somiju un Skandināviju.

Tātad mūsu interese ir ekonomiski attīstīt kaimiņu konkurētspēju Eiropas Savienībā. Bet kā Eiropas Savienībā ir ar konkurenci? Kāpēc Eiropas Savienība zaudē Amerikas Savienotajām Valstīm? Kāpēc Eiropas Savienība zaudē konkurētspējā Ķīnai? Un kāpēc Eiropas Savienība zaudē konkurētspējā Indijai pēdējā laikā? Es nedzirdēju no ārlietu ministra kunga. Vai taisnība ir ASV prezidentam, mūsu transatlantiskās sadarbības partnerim Trampam, kurš Davosā teica: "Mums jānoraida mūžīgie nolemtības pravieši un pareģojumi par apokalipsi. Mēs nekad neļausim radikāliem sociālistiem iznīcināt mūsu ekonomiku!"? *(Starpsauciens.)* Varbūt taisnība ir Eiropas Savienības komisāriem - liberālim Timmermanam un kreisajai sociālistei Ferreirai (kuras paziņojumu mēs varam izlasīt Latvijas avīzēs), kuri saka, ka līdz 2050. gadam pāriesim uz klimatneitrālu ekonomiku un 100 miljardus iztērēsim Taisnīgas pārkārtošanās fondam. Varam jau to darīt, bet vai to darīs Amerikas Savienotās Valstis? Vai to darīs Ķīna? Vai to darīs Indija? Kur paliks mūsu iztērētā nauda? Tie ir jautājumi, uz kuriem mums vajadzētu ātrāk vai vēlāk sev atbildēt un izdiskutēt mūsu komisijās arī Saeimā.

Kāpēc Eiropas Savienības Komisiju neinteresē konkurētspēja? Ja mūsu iekšzemes kopprodukts svārstās kaut kur ap vienu procentu un nākošajā gadā... nu, arī šogad tas nebūs neko daudz lielāks. Kāpēc konkurētspējas mazināšanās nevienu neuztrauc? Kāpēc Latvijas pārstāvji Eiropas Savienības Padomes sēdēs neiebilst pret vienpusējiem statistikas izmantošanas piemēriem? Kāpēc mēs neuzklausām Latvijas zinātnieku viedokļus par klimata izmaiņām un globālās sasilšanas cēloņiem? Latvijas Universitātes profesors klimata pētnieks Raimonds Kasparinskis vakardien saka (var izlasīt laikrakstā "Diena"): "Globālā sasilšana reāli pastāv un dabisko klimatisko apstākļu un ciklisko svārstību dēļ jau vairākkārt ir atkārtojusies tāpat kā globālā atdzišana."

Daži piemēri. Vikingi savulaik bija kolonizējuši Grenlandi un nodarbojās ar lopkopību. Tā bija zaļā zeme, kur ledāji bija tikai pašos ziemeļos. Atdzišana Grenlandē sākās tikai no 1408. gada un turpinājās līdz 1850. gadam, kad šie ledāji aptvēra lielāko daļu no Grenlandes.

Romas impērijas laikā vidējā temperatūra Eiropā bija augstāka par pāris grādiem, nekā tā ir šodien.

Ugunsgrēki Austrālijā, cienījamie kolēģi, kā šeit saka, nav sekas klimata sasilšanai, bet pēdējās desmitgadēs bezatbildīgai Austrālijas iestāžu attieksmei pret mežu kopšanu. Eikaliptu meži, kas ir pārauguši un nav kopti pēdējos gados, aizdegoties izdala sveķus, kuri eksplodē līdzīgi benzīnam

un rada milzīgus ugunsgrēkus. Līdz šim Austrālija kontrolēja visu šo ar dedzināšanu, ar tā saucamo kontrolēto dedzināšanu, kas pēdējos gados vairs nenotika. Rezultātā notika šī lielā ugunsgrēka izplatīšanās, radās virpuļviesuļi un viss pārējais.

Latvijas Universitātes profesors Ojārs Āboltiņš saka, ka vienpusēju uzskatu kaitīgums, ignorējot klimata izmaiņas pēdējos 500 vai 1000 gados, bet atsaucoties tikai uz 30 līdz 50 gadiem, rada apstākļus un novērš uzmanību no nepieciešamības pilnīgi izzināt dabiskos procesus, ietekmē neracionālu un dažkārt bīstamu ekonomiskās attīstības politiku un nelietderīgu naudas šķērdēšanu. Katru gadu Vīnē notiek Eiropas Ģeozinātņu savienības Ģenerālās asamblejas ziņojumi. Ir ārkārtīgi simptomātiski, ka tikai Eiropas Savienības zinātnieki katru gadu referē par cilvēka ietekmi uz klimatu. Tai pašā laikā ASV, Ķīnas, Indijas un citu valstu zinātnieki uzsver saules ietekmes un dabīgo apstākļu ietekmi uz klimatu, bet mēs to ignorējam.

Nedaudz par tautsaimniecību. Kur tad būtu jātērē nauda? Vai 100 miljardi šajā izlīdzināšanas fondā vai triljoniem eiro ir jātērē, lai samazinātu CO_2 izmešus? Vai Latvijai būtu jātērē nauda, būvējot 200 metru augstus betona stabus, uz kuriem mēs liktu elektromotorus, kas izmešus rada daudzreiz vairāk nekā fosilās enerģijas izmantošana? Lai aizvietotu Latvijā to enerģiju, ko rada fosilā enerģija, būtu jāuzbūvē 500 vēja parki, tādi - kā mums tagad ir uzbūvēti šie vēja rotora stabi. Tātad apmēram 15 līdz 20 vēja parki katrā apriņķī... nākošajā. *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*

Vai mums... varbūt mums jāiegulda nauda ekoloģiskajā lauksaimniecībā, ietaupot 60 procentus enerģijas un 20 procentus no CO_2 izmešiem? Tas ir, ražot pārtiku tuvu patēriņa vietām, nevis pārvadāt monokultūras 1000 kilometru attālumā ar autotransportu.

Viens no izcilākajiem Eiropas ekologiem Varis Bokalders, Stokholmas tehniskās universitātes profesors, raksta: "No ekonomikas viedokļa..." Nu, viņš raksta: "Zviedrijas un Eiropas Savienības lauksaimniecības politika ir katastrofa. Pēdējos 50 gados mākslīgo mēslu patēriņš ir pieaudzis no 10 līdz 80 tonnām [..] Baltijas jūra mirst. *Eitrofikācija* ir saistīta ar zilaļģēm, un skābekļa trūkuma dēļ Baltijas jūrā ir mirušas jūras gultnes zonas milzīgas slāpekļa un fosfora noplūdes dēļ. Monokultūru audzēšanas dēļ."

No Briseles Baltijas jūra ir tālu, tātad acīmredzot mums ir citas prioritātes, ja mēs cīnīsimies ar CO_2 izmešiem. "Mums vajag piemērošanas ekonomiku," raksta Latvijas Universitātes profesori, "nevis CO_2 izplūdes apturēšanas ekonomiku."

Varbūt nauda ir jātērē, lai Rīgā izbūvētu piemērotu lietusūdens savākšanas sistēmu, kas var savākt šīs tropiskās lietusgāzes, nevis šo novecojušo sistēmu, kas rada katru gadu pārplūdušas ielas?

Protams, mēs esam klasisks piemērs nelietderīgai naudas tērēšanai. Diemžēl arī mēs Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā nobalsojām, ka no 1. janvāra biodegviela benzīnam tiek pievienota no 5 procentiem uz 10. Mums nebija iedoti nekādi pētījumi (zinātniskie) par šīs darbības lietderību. Izrādās, etilspirta piejaukšanai fosilajam benzīnam nav nekāda sakara ar zaļo dzīvesveidu, jo 33 procenti, kā raksta Latvijas zinātnieki, no graudos uzkrātās enerģijas transformējas biodegvielā, tātad graudaugu ražībai Latvijā ir jābūt vismaz 66 centneriem no hektāra, nevis 40 centneriem vai 41,7, kā bija ziemas kviešiem pagājušajā gadā. Lai vienu tonnu biodegvielas ražošanai... vienas tonnas biodegvielas ražošanai ir jāiztērē vairāk par 1,3 tonnām fosilās degvielas. Un to mēs saucam par zaļo politiku.

Tas pats arī, kā es jau teicu, ar vēja parkiem un visu pārējo solidaritāti. Mums vajadzētu arī atcerēties, ka mūsu ekonomiskais partneris - Polija - ir arī mums ļoti uzticams NATO partneris

un, atrodoties blakus Suvalku koridoram un Kaļiņingradas apgabalam, stabilizē dažu austrumu kaimiņu centienus triekties pret Baltijas jūru.

Kā mēs atbalstām Poliju? Pagājušajā gadā Vispārējo lietu padomē 12 reizes skatīja Polijas parlamenta un Ministru kabineta lēmumus par tieslietu sistēmas pārkārtošanu. Poļi samazināja tiesnešu vecumu, lai atbrīvotos no veciem komunistiem, kas esot pretrunā Eiropas Savienības tiesībām. Bet Polijā nav politiski ieslodzīto kā Katalonijas vai Spānijas cietumos. Mēs nevis atbalstām Poliju, bet iesakām ar konstruktīvām sarunām panākt kaut kādu vienošanos.

Polija arī izsaka skepsi par brūnogļu nomaiņu, iespējamo nomaiņu enerģētikā. Līdz 2030. gadam 80 procentus elektroenerģijas Polija nodrošina ar brūnoglēm. Bet Polijas ekonomika attīstās pašreiz divreiz ātrāk par Latvijas ekonomiku. Un arī šogad tai tiek paredzēts no 3,5 līdz 4 procentiem. Tajā pašā laikā mēs sasniegsim labi ja 2 procentus.

Secinājumi. Cienījamā Eiropas lietu komisijas priekšsēdētāja Tērauda tikko teica, ka Latvija esot pievienojusies zaļajam kursam. Es neatradu nevienu dokumentu, ka Latvijas parlaments būtu balsojis par šādu lēmumu vai ka mums būtu šeit noturēta kaut viena sēde, kurā mēs būtu apsprieduši, kā iztērēt naudu... ko mums vajadzētu darīt. Es domāju, ka mums tiešām viena diena būtu jāvelta šādai sēdei. Varbūt mums nauda būtu jātērē ekoloģiskās pēdas samazināšanai, kā saka Bokalders, vides attīrīšanai, lauksaimniecības politikas mainīšanai, nevis jokainu projektu attīstīšanai un tukšiem sapņiem par nākotni.

Nauda nav jāiegulda, lai cīnītos ar klimata izmaiņām vai saules aktivitātes izmaiņām, bet tā ir nepieciešama adaptācijas pasākumiem un ekoloģiskās pēdas samazināšanai. Mums vajag tādu ārlietu ministru, kas to pasaka Briselē; mums vajag tādus ministrus, kas Eiropas Padomes sēdēs atklāti pasaka, ka mums jāattīra Baltijas jūra vispirms ir, nevis jāsapņo par CO_2 samazināšanu.

Mēs neesam ģeopolitiskie spēlētāji, un tāpēc mūsu tuvākie partneri - Lietuva un Igaunija, un militārajā jomā - Polija, kas stabilizē mūsu drošību. Un tāpēc mums ir vēl vairāk ar viņiem jāsadarbojas, un mums nav jākautrējas viņus atbalstīt publiski arī Eiropas Padomes sēdēs. Un jānorāda Briseles birokrātiem nemaisīties Polijas iekšējās lietās, bet paskatīties uz to, kā tā pati Brisele nereaģē uz Eiropas Tiesas lēmumu, kas atzina Katalonijas deputātu... parlamenta deputātu tiesības Eiropas Parlamentā. Un Spānijas valdība joprojām neatzīst šo Eiropas Tiesas lēmumu. Viņa atklāti ņirgājas par šo lēmumu. Un mēs klusējam. Eiropas Padome arī par to nerunā. Eiropas Tiesa... Paldies Dievam, Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir iesaistījusies un kaut ko vismaz dara.

Un pēdējais. Mazām valstīm jāstiprina starptautiskās tiesības. Un tāpēc mums vienmēr ir jāatceras, ka cilvēktiesību pārkāpumi jebkurā valstī... tie var attiekties nākotnē arī uz mums. To atcerēties es arī novēlu mūsu Ārlietu ministrijai.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Kiršteina kungam.

Vārds deputātam Uldim Budriķim. Lūdzu!

U. Budriķis (JK).

Godātā sēdes vadītājas kundze! Kolēģi! Paldies ārlietu ministram un arī ārlietu dienestam par pareizā kursa turēšanu. Bet šoreiz vēlos arī mazu darvas karotīti iemest šajā medus podā... saistībā ar tādu duālu attieksmi... saistībā ar dažām teritorijām Āzijas valstīs... pieņemsim,

saistībā ar to pašu Taivānas jautājumu. Un ministram arī nav noslēpums, ka mēs aizstāvam Taivānas... un veicinām sadarbību ar Taivānas... Taivānu. Bet ne par to.

Mums nav... mums nav ilūziju, kādā ģeopolitiskajā situācijā mēs atrodamies. Spilgts piemērs ir 2015. gadā noslēgtā Minskas pamiera vienošanās. Taču Minskas vienošanās miera principu mūžīgumam tomēr bija termiņš. Latvijas vēstniece Ukrainā jau dažus mēnešus vēlāk nāca ar paziņojumu: "Ja ejam punktu pa punktam, varam secināt, ka pārkāpumi no Krievijas Federācijas puses ir acīmredzami." Tas bija piecus gadus atpakaļ, taču šobrīd nekas nav mainījies. Un, runājot par acīmredzamo, mēs nevaram ignorēt faktu, ka iekšēji mums ir jācīnās ar viltus ziņām, bet šoreiz - ne klikšķu biznesmeņu vai arī Ventspils troļļu, vai arī cilvēku, par kuriem nedrīkst runāt, ziņā, bet sakarā ar apzinātu propagandu un sabiedrības domas mainīšanu.

Šeit no šīs tribīnes jau kuro reizi var dzirdēt par tām kapitālsabiedrībām un dienestiem, kuri atbild par informatīvās telpas stiprināšanu. Proti, ir runa par valstij nevēlamu televīzijas kanālu un arī klaji propagandistisku televīzijas kanālu esību mūsu informatīvajā telpā. Tas ir darbs, kurš jau mūžīgi stāv mūsu dienaskārtībā, bet mājasdarbs nav līdz galam izdarīts.

Kāpēc šo akcentēju? Ar šo vājo vietu tika iedragāta nacionālā drošība un teritoriālā nedalāmība Ukrainā un Gruzijā. Un, lūk, kopējā kontekstā mēs nedrīkstam mainīt šo nostāju. Šogad Gruzija ir Eiropas galvenās cilvēktiesību organizācijas - Eiropas Padomes - prezidējošā valsts. Valsts, kurai diemžēl atsevišķos reģionos ir jācīnās par savu iedzīvotāju cilvēktiesībām. Tāpēc arī no šīs tribīnes ir jāuzsver šo valstu teritoriālā nedalāmība, šo valstu uzņemtais eiroatlantiskais kurss.

Un, runājot par Gruziju un Ukrainu, ir jāuzteic arī šo valstu divpusējo saišu stiprināšana visos līmeņos - gan diplomātiskajā, gan parlamentārajā līmenī. Mums kā parlamentā... parlamentāriešiem, kolēģi, mums ir jābūt proaktīviem savā darbībā ar citu valstu parlamentiem. Šeit es minu Dānijas piemēru, kurai nav šādas sadarbības grupas, kā mums ir ar viņiem.

Ja mums ir kaut niecīgākās iespējas, ka mēs varam palīdzēt Misānes kundzei, tad mums tas ir jādara, tāpēc pēc... nākamajā pārtraukumā es vēlos sasaukt deputātu grupas sadarbības veicināšanai ar Dānijas parlamentu sēdi šeit pat - Dzeltenajā zālē, lai risinātu šos jautājumus proaktīvi.

Visbeidzot un vissvarīgāk. Mēs bez kauna varam skatīties mūsu stratēģiskajiem partneriem acīs, tas ir, NATO 2 procentu piešķiršana. Tā ir ilgtermiņa investīcija Latvijas drošībā, un tā stiprina mūsu pozīcijas starptautiski.

Turpinot Pabrika kunga teikto - šobrīd pret šo piešķiršanu var izteikties tikai politiķi ar separātisma tendencēm.

Paldies jums, kolēģi. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Budriķa kungs.

Vārds deputātam Nikolajam Kabanovam.

N. Kabanovs (SASKAŅA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas biedre! Kolēģi deputāti!

Noklausījos ārlietu ministra runu un, izpētījis viņa ziņojumu, esmu spiests secināt, ka Latvijai diemžēl pašlaik nav patstāvīgas, suverēnas ārpolitikas - Latvijas diplomātija seko Eiropas

Savienības direktīvām. Mēs aizmirstam, ka ES pati par sevi ir suverēnu valstu kopums, no kurām katra vadās pēc savām interesēm. Latvijas politiķiem ir pienākums formulēt valsts ārējo doktrīnu, ņemot vērā tās tautas vajadzības, galvenokārt - sociālekonomiskās. Bet tā vietā mēs redzam virkni rituālu zvērestu, kur galvenajā vietā ir uzticība, pienākumi... Eiropas Savienībai, NATO, ASV un diemžēl retorika pret mūsu kaimiņvalstīm.

Ministra ziņojumā un uzrunā trūkst nopietnas Latvijas attiecību ar tās tuvākajiem kaimiņiem Baltijas reģionā analīzes. Starp citu, mūsu attiecības ar kaimiņiem nebūt nav tik nevainojamas. Piemēram, nesen Ārlietu komisijā deputāti studēja Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras darbu. Pēkšņi uzzināju, ka LIAA nav savas pārstāvniecības ne Lietuvā, ne Polijā, jo Latvijas ieguldījumi šajās valstīs ir nelieli un tās tiek vērtētas kā mūsu konkurenti.

Sakiet, lūdzu, kāpēc tad pirms nedēļas mēs šajā zālē tik dedzīgi pieņēmām lēmumu solidarizēties ar Poliju tās politiskajā vēstures interpretācijā? Kāda kapitalizācija ir šai Latvijas ārpolitikas nostājai? *(Starpsauciens.)* To mums teica neviens cits kā Kaspars Rožkalns, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras direktors.

Mūsu acu priekšā ir nopietna krīze Latvijas tranzīta nozarē, bet Ārlietu ministrija diemžēl nenodarbojas ar Latvijas valsts amatpersonu vizīšu nopietnu izstrādi, kas spētu uzlabot mūsu saimnieciskās attiecības ar kaimiņvalstīm. Piemēram, Ministru prezidenta Kariņa nesenajā braucienā uz Baltkrieviju diemžēl mums nesanāca nopietni aprunāties ar konkrētiem ekonomiskajiem spēlētājiem Baltkrievijā, lai gan pieņemošā puse piedāvāja organizēt kopīgu biznesa forumu un risināt jautājumus. Diemžēl pašlaik mums nav risinājumu par Baltkrievijas piedāvājumiem attīstīt kopēju uzņēmumu vienā no Latvijas lielajām pilsētām. Ceru, ka līdz prezidenta Lukašenko vizītei Latvijā, kas var notikt šajā pavasarī, jūs, ministra kungs, varēsiet ņemt vērā šos manus ierosinājumus un veicināt Latvijas ostas... un brīvās ekonomiskās zonas reanimāciju, par kuru ir interese baltkrievu investoriem.

Bet mazliet arī par Poliju es gribētu piebilst. Šeit Nacionālās apvienības deputāti tik dedzīgi aizstāv Poliju. Polijas ārpolitikā acīmredzamas ir konfrontācijas tendences, un Eiropas Komisijai gadiem ilgi ir liels zobs uz šo valsti (arī uz Ungāriju) attiecībā uz tās neatbilstību Eiropas standartiem tieslietu jomā un mediju jomā. Man šķiet, ka jūs gribat, teiksim tā, kaut ko līdzīgu Latvijā ieviest, tāpēc jūs esat tik dedzīgi par Poliju. *(Starpsauciens.)*

Eiropas Savienība, uz kuru tik bieži atsaucas Ārlietu ministrija, šobrīd pārdzīvo sistēmisku un... smagāko krīzi savā vēsturē. ES diemžēl šobrīd ir organizācija, kuru pamet Lielbritānija, bet uz kuru tiecas Albānija. Turklāt Eiropas Savienības subsīdijas Latvijas ekonomikai tiek samazinātas ar katru gadu. Un 2020. gads var kļūt par nopietnas krīzes sākumu mūsu tautsaimniecībā, kas ir pārkarsēta Eiropas dotāciju dēļ. Latvijai ir nepieciešams steidzami pārbūvēt savas attiecības ar tuvākajiem kaimiņiem, atjaunot pilnā mērā ekonomiskos sakarus ar viņiem, nevis mesties kārtējās avantūrās Irākā vai arī kaut kur citur, censties noteikt demokrātiju tālās... un nezināmu valstu iedzīvotāju vidū.

Man šķiet, ka Rietumu partneri... īstenībā viņi neuztver Latvijas centienus nopietni. Pagājušajā nedēļā Ārvalstu investoru padome Latvijā izplatīja kārtējo ziņojumu par Latvijas ekonomikas uztveri - kā ārzemnieki skatās uz mūsu ekonomiku. Un vērtējums ir 2,8 pēc piecu ballu skalas. Tas nozīmē, ka rietumnieciska, liberāla... konservatīva valdība nespēj pārliecināt pat Rietumu investorus par to, ka Latvijas ekonomika iet pa pareizu ceļu.

Protams, Latvijas Ārlietu ministrijā strādā simtiem spēcīgu profesionāļu, kuri labi pazīst desmitiem pasaules valstu. Mēs varētu veikt efektīvu ārpolitiku, bet tai vajadzētu vispirms

pareizu politisko vadību. Mums arī nepieciešama izpratne par mazu valsts... ierobežotiem mērķiem, kas iet līdzi ar veselo saprātu un pragmatismu.

Paldies, un vēlu jums veiksmi! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Kabanova kungs.

Vārds deputātam Igoram Pimenovam. Lūdzu!

I. Pimenovs (SASKAŅA).

Labdien, cienījamās deputātes, godātie deputāti! Godātais ministra kungs! Es pieskaršos divām epizodēm ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā, un tāpēc tas neatņems jums daudz laika. Bet, man liekas, tās epizodes ir svarīgas. Pirmais - par kohēzijas naudas saņemšanu, otrais - par bēgļu uzņemšanu.

Kohēzijas politikas mērķis ir, kā jau mēs zinām, reģionālo atšķirību samazināšana Eiropas Savienībā. Šo uzstādījumu var saprast tā, ka nauda tiek atvēlēta attīstības valstīm jeb mazāk attīstītajām valstīm, kam iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju ir zemāks par 75 procentiem no Eiropas Savienības vidējā. Tomēr tā nav. Kohēzijas naudu saņem arī bagātākas valstis. Piemēram, daļa Francijas un Austrumvācija - šīs teritorijas, kuras sauc par pārejas reģioniem jeb *transitional regions* (angļu valodā), saņem kohēzijas naudu, ja tajās IKP uz vienu iedzīvotāju ir robežās starp 75 un 90 procentiem no Eiropas Savienības vidējā. Tikmēr nākamajā septiņgadē pārejas reģionu finansēšanas nosacījumi kļūs arvien labvēlīgāki. Proti, kohēzijas naudu varēs saņemt tur, kur IKP uz vienu iedzīvotāju ir robežās starp 75 un 100 procentiem no Eiropas Savienības vidējā. Līdz ar to kohēzijas nauda, kura varētu būt atvēlēta attīstības valstīm (tādām kā Latvija, piemēram), tiks virzīta zemēm, kurās jau tagad dzīves kvalitātes līmenis ir nesalīdzināmi augstāks nekā attīstības valstu teritorijās.

Es aicinu ārlietu ministru pievērst uzmanību tam, lai politiskā lietderība attiecībās ar Eiropas Komisiju neaizsegtu Latvijas vitālās intereses savu vājāk attīstīto teritoriju attīstībā. Te es runāju vispirms par Latgali. Un tas ir atsevišķs temats. Uzskatu, ka, nosakot 75 procentu slieksni attīstības valstīm kohēzijas naudas saņemšanai, šādu teritoriju ietvaros ir jāizceļ zonas, kurās IKP uz vienu iedzīvotāju ir vēl zemāks nekā 75 procenti, piemēram, zem 60 procentiem, un jānosaka tām papildu kohēzijas finansējums.

Otra epizode, kam es gribētu pieskarties savā uzrunā. Ziņojumā ir noformulēts, ka Latvija uzskata: migrācijas solidaritātes pasākumi nevar būt automātiski un valstu dalībai patvēruma meklētāju pārdales mehānismos jābūt brīvprātīgai. Šī pozīcija palikusi kā politiskais kompromiss, kas bija panākts vēl 2015. gada augustā, kad Eiropas dienvidi bija apņemti ar migrantu krīzi. Tas notika tāpēc, ka starptautiskās tiesības paredz valstu pienākumu uzņemt bēgļus un viņi paliek tās valsts teritorijā, kurā šķērsoja Eiropas Savienības robežu. *(Starpsauciens.)* Tāpēc liels bēgļu vairums nokļuva Maltā, Grieķijā un Itālijā. Eiropas Komisija tad vērsās pie dalībvalstīm ar ierosinājumu uzņemt daļu no bēgļu kopskaita. Latvija atbildēja: "Kvotām - nē! Tikai brīvprātīgi!" Tomēr, dāmas un kungi, ja mēs par... ja mēs atbalstām Eiropas Savienības vērtības, būtu loģiski, lai arī citās valstīs bēgļu uzņemšanai tērētu naudu, jo no Eiropas Savienības fondiem naudu saņem visi. Par solidaritāti ir samaksāts.

Atcerēsimies, ka Latvija, tāpat kā Grieķija, atrodas Eiropas Savienības malā un, ja negaidīts bēgļu vilnis pēkšņi pārplūdinās Latviju kā pārplūdināja Grieķiju 2015. gadā, mums varēs atgādināt gan par "brīvprātīgu" bēgļu sadalīšanu starp citām dalībvalstīm, gan par to, ka "migrācijas solidaritātes pasākumi nevar būt automātiski", kā tagad ir rakstīts ziņojumā.

Manā ieskatā, šādi riski pastāv vienmēr, tāpēc jābūt ļoti uzmanīgam, lai arī mīkstajos formulējumos atstātu sev nākotnē prasīt kategoriski.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Pimenova kungs!

Vārds deputātam Armandam Krauzem. Lūdzu!

A. Krauze (ZZS).

Labdien, kolēģi! Labdien, Rinkēviča kungs! Es šajās debatēs piedalījos arī citus gadus un vienmēr esmu uzsvēris nacionālās intereses... nacionālās intereses attiecībā uz mūsu ekonomiku, kurām arī ārpolitikā ir jābūt pirmajā vietā.

Tāpēc arī šodien es gribētu paskatīties uz mūsu ārpolitiku no nacionālo interešu skatpunkta.

Te es gribu pievērsties diviem konkrētiem projektiem, kas vistiešākajā veidā ir saistīti ar ārpolitiku. Protams, ka Rinkēviča kungs... tieši kā Ārlietu ministrija... un Ārlietu ministrija tur ir iesaistīta pastarpināti, organizējot dažādas vizītes... Bet man liekas, ka tas ir ļoti būtiski, lai mēs saprastu, vai mūsu ārpolitika tiešām strādā tā, lai Latvijā ekonomika attīstītos pareizajā virzienā.

Pirmā lieta ir, kas ir saistīta ar enerģētiku... Mēs visi zinām, ka Eiropa virzās... Jā, Eiropa virzās uz oglekļa dioksīda un izmešu neitrālu politiku. Mēs arī par to šodien runājām. Bet tad mani ļoti pārsteidz, ka faktiski šī valdība un valdības amatpersonas tomēr ļoti veiksmīgi mēģina atbalstīt fosilo kurināmo... un to tātad attīstīt arī Latvijā. Un šeit ir runa - es gribu uzsvērt! - par Skultes gāzes terminālu, kur... Pavisam nesen televīzijas raidījumā "1:1" uzstājās arī Amerikas latvietis, kurš latviešu valodā, nu, diemžēl nerunā, Pēteris Aloizs Ragaušs un stāstīja, cik šis projekts ir labs Latvijai. Te gan jāsaka tā, ka, nu, viņš nav vienīgais, kas šo projektu lobē un virza. Un te vistiešākajā veidā ir iesaistīti mūsu stratēģiskie partneri. Un te es gribu teikt, ka Latvijā arī viesojies ir ASV enerģētikas ministrs Riks Perijs, kurš vistiešākajā veidā, kā to arī mediji ziņo, Latvijā lobēja šī projekta intereses. Un tad ir jautājums, vai faktiski Latvija kā valsts... un vai mēs, atbalstot šādus projektus... ko mēs atbalstām - Latvijas nacionālās intereses un Latvijas ekonomiku? Vai tomēr mēs šinī gadījumā atbalstām mūsu stratēģisko partneri - Amerikas Savienotās Valstis - un esam gatavi maksāt ar kaut kādu naudu, mūsu pilsoņu un iedzīvotāju naudu, par šo projektu?

Un te nu paskaidrošu, lai saprastu arī tie, kas vēlāk lasīs Saeimas stenogrammas, par ko ir runa... un arī par šo pašu Riku Periju.

Riks Perijs ir labi pazīstams amerikāņu politiķis, to raksta mediji. Pēc 14 gadiem Teksasas gubernatora amatā viņš izlēma kandidēt vēlēšanās uz ASV prezidenta amatu, bet nesekmīgi. Un tā vietā Perijs nonācis liela gāzes un naftas uzņēmuma vadībā. Trampa administrācijā viņš tika pie enerģētikas ministra portfeļa. Un tātad šis cilvēks lobē savas intereses. Tas ir pilnīgi loģiski. Mediji saka, ka Perijs ir ierauts arī impīčmentā pret Trampu. Un, starp citu, šinī sakarā viņš ir skaidrojies, ka... tātad Tramps lūdza sākt izmeklēšanu pret sava sāncenša Džo Baidena iz... darījumiem. Tramps nekādu atbildību neuzņemas par sarunu ar Ukrainas prezidentu Zelenski, bet... tātad viņš taisnojas, ka zvanīt viņam licis Riks Perijs un esot bijis jārunā kaut kas par sašķidrināto gāzi.

Nu kā tas tā veidojas? Nu mēs, protams, runājam par ārpolitiku, bet, redziet, faktiski visai ārpolitikai apakšā ir ekonomika. Un šeit nu... šinī gadījumā arī... tas, ko ir izgaismojuši mediji...

visskaidrākajā veidā... Mēs redzam - tās nav Latvijas intereses. Tās ir... tās faktiski nav arī Amerikas valsts intereses, tās ir atsevišķu Amerikas... Teksasā dzīvojošu uzņēmēju intereses.

Nu, un šinī gadījumā mēs nonākam, protams, arī līdz mūsu latvietim, kurš nerunā latviešu valodā, - Ragauša kungam, kurš veiksmīgi pārstāv šīs intereses Latvijā. Un tas, ko es gribētu teikt, - kāpēc tas ir ļoti bīstami visai Latvijas sabiedrībai. Tāpēc, ka šī shēma, ko vēlas šie investori un Ragauša kungs, ir faktiski jauna OIK.

Ja šinī gadījumā mēs tiešām godīgi sakām "Nāciet iekšā!" visiem investoriem un viņi var atvērt tirgu, iegūt Latvijas tirgu, konkurēt uz vienādiem nosacījumiem, tad viss ir kārtībā. Bet - ko vēlas šie investori? Viņi nevēlas uz godīgiem noteikumiem konkurēt, viņi vēlas valsts garantijas. Un te es varu nocitēt, ko šie investori, kuri nu tātad caur ārpolitiku un faktiski arī ar valdības atbalstu mēģina Latvijā virzīt projektu... Viņi saka: "Mēs vēlamies garantētu lielo klientu, tādu kā "Latvenergo", jo tas ir lielākais gāzes patērētājs reģionā." Tātad faktiski viņi saka, ka viņi jau ir uzsākuši sarunas ar Latvijas valdību, ar Ekonomikas ministriju, ar "Latvenergo"... kuru atbalsta premjera birojs... Premjers tikās tātad gan ar šo ASV ministru, gan arī faktiski... Nu, premjera biroja vadītājs Patmalnieka kungs ļoti ilgi strādāja Ekonomikas ministrijā, un viņš ļoti labi zina visas šīs aizkulises, kas ir saistītas ar šo termināli.

Bet šinī gadījumā, ja "Latvenergo" noslēdz līgumu un garantē... garantētus iepirkumus, tas ir ļoti vienkārši bizness. Tā ir kārtējā OIK, ko visi Latvijas iedzīvotāji maksās. Faktiski mūsu ārpolitika atbalsta jaunus maksājumus Latvijas iedzīvotājiem un iedzīs mūs kārtējā OIK.

Otra lieta, kas iezīmējas pavisam nesen, arī ir starptautiska lieta. Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā visiem zināmais stāsts par ukraiņu investoriem, kuri taisās Latvijā ražot olas. SIA *Gallusman*, kuri tātad arī tika uzklausīti Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā.

Un visdīvainākais. Jā, es saprotu, ka Ukraina ir ierauta karadarbībā, mēs esam ļoti atvērti Ukrainai. Jā, ukraiņiem vajag palīdzēt, bet tad ir jāsaprot, cik caurspīdīgi ir šie īpašnieki, cik caurspīdīga ir šī nauda. Jo arī šis gadījums ar SIA *Gallusman* faktiski izriet no mūsu ārpolitikas - palīdzēt Ukrainai, būt atvērtiem. Bet te es gribētu norādīt, ka īpašnieki ir ļoti veiksmīgi... šī te projekta īpašnieki paslēpušies Kipras ofšoros. Kipras ofšoros, kur nevar izsekot līdzi īpašniekiem, kur nav zināms, vai šī nauda ir Ukrainas nauda, vai šī nauda ir Krievijas nauda... Tikpat labi varbūt tā ir kāda no Ukrainas bijušajiem prezidentiem nauda, kura cirkulē riņķī. Faktiski sanāk tā, ka mēs netiešā veidā, bet, konkrētu ārpolitiku realizējot, atbalstām čaulas kompānijas un atbalstām arī ofšoru kompānijas, kas ir pilnīgi pretrunā tam, ko mēs Latvijā vēlamies. Mēs vēlamies caurspīdīgu, gan caurspīdīgu... politiku, gan arī investorus, kuri tiešām ir godīgi, kuri nāk un investē naudu, kura nav iegūta noziedzīgā veidā.

Tāpēc es tomēr Rinkēviča kungam arī ieteiktu sekot līdzi un skatīties, vai šādos gadījumos tomēr mēs varam uzņemt šos viesus visaugstākajā līmenī, jo faktiski šie viesi, kaut arī viņi ieņem kaut kādus valsts amatus, reāli lobē savu sponsoru un savas privātās intereses. Un šinī gadījumā tās nav valsts intereses.

Es vēlreiz uzsveru, ka Latvijas valsts intereses nav atbalstīt investorus, kuri paslēpušies čaulas kompānijās un ofšoros, un Latvijas valsts intereses arī nav attīstīt projektus, kur mēs visi, latvieši un Latvijā dzīvojošās citas tautības, visi Latvijas iedzīvotāji, maksāsim jaunus maksājumus (vai nu OIK veidā, vai vienalga, kādā veidā) par to, ka "Latvenergo" tiks garantējis kaut kādiem Amerikas biznesmeņiem iepirkumus... drošus iepirkumus, lai viņu projekts atmaksātos.

Tā ka... cerams, ka šī ārpolitika būs vairāk tomēr vērsta uz Latvijas nacionālajām interesēm, jo nacionālās intereses ir pirmajā vietā.

Sēdes vadītāja. Paldies Krauzes kungam.

Vārds deputātam Andrim Kazinovskim.

A. Kazinovskis (JK).

Labdien, cienījamie kolēģi! Es tomēr gribētu pieskarties par sekojošo, ka valsts drošība zināmā mērā ir atkarīga arī no iekšējiem faktoriem, un, proti, es šeit kārtējo reizi gribu pieminēt mūsu Latvijas teritorijā nevienmērīgo attīstību reģionu griezumā.

Ja šis attīstības līmenis ir daudzkārt zemāks nekā citā vietā, nekā galvaspilsētā, tad tas ir pamats domāt, ka ir pēdējais brīdis darīt, lai šī reģionālā attīstība tiktu izlīdzināta. Un tamdēļ es šo izlīdzināšanas mehānismu saskatu tieši administratīvi teritoriālās reformas kontekstā. Ne velti esmu vairākkārt mēģinājis runāt par šo jautājumu un iesniedzis konkrētus priekšlikumus šajā sakarā. Manā skatījumā, tikai konkrēti līdzekļi, kas nonāks reģionos, ir spējīgi pacelt šo reģionu attīstību.

Bet es gribētu pateikt tādu lietu. Mani priekšlikumi, protams, nav viennozīmīgi novērtēti. Tas, ka ir vēlme, teiksim, gan valsts, gan Eiropas struktūrfondu līdzekļus maksimāli piesaistīt reģioniem, ir izsaucis pretestību, un ir pat konkrēti cilvēki... Es varu nosaukt tos vārdā - finanšu ministrs Reira kungs... un arī deputāts Ašeradens ir atļāvies manus priekšlikumus nosaukt par separātiskiem. Es šajā sakarā gribētu paskaidrot.

Pirmām kārtām separātisms - tās ir medaļas divas puses. Separātisms nekad viens pats nepastāv. Medaļas otra puse ir koloniālisms. Ko tas nozīmē? Pēc būtības koloniālisma visbūtiskākā pazīme ir kādas teritorijas resursu izzagšana, šīs teritorijas noniecināšana. Ja tā padomā, - šie reģioni, kas ir Vidzeme, Zemgale, Kurzeme un Latgale... tiešām, iespējams, ir saskatāma šī koloniālisma pazīme. Tad ko, cienījamie kungi, mēs gribam panākt? Un kā man jūs būtu jāsauc? Par cienījamiem biedriem koloniālistiem? Es esmu vēlreiz aprunājies ar savu frakciju, Jauno konservatīvo partiju, un mēs vistuvākajā laikā vēlreiz pārrunāsim šo reģionu jautājuma svarīgumu un, iespējams, nonāksim pie konkrētiem lēmumiem. Un es ceru, ka mūsu frakcija neatkāpsies no šiem priekšlikumiem veikt administratīvi teritoriālo reformu, ignorējot administratīvo reģionu izveidošanu.

Nobeigumā es vēl gribētu pateikt dažas lietas, kas saistās ar Eiropas struktūrfondu nākošo programmēšanas periodu. Cik man zināms, pēdējās sarunās Latvijai ir piedāvāts finansējuma samazinājums par 33 procentiem, salīdzinot ar pašreizējo programmēšanas periodu. Iespējams, vislielākie zaudējumi būs Satiksmes ministrijā - 52 procenti; 43 procenti - paredzēts šāds samazinājums izglītības, sociālajā nozarē; tāpat arī kultūrā, zinātnei ir 19 procentu samazinājums. Un tas ir tamdēļ, ka nav savlaicīgi izveidoti reģioni, kas ir attiecīgi nominēti *NACE* nomenklatūrā.

Es arī gribētu uzdot jautājumu: kas par to atbildēs, ja Latvija, teiksim, zaudēs 1,6 miljardus?

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Kazinovska kungs.

Vārds deputātam Borisam Cilevičam. Lūdzu!

B. Cilevičs (SASKAŅA).

Jā, paldies.

Cienījamie kolēģi! Man ir tikai viens jautājums cienījamam, godātajam ministra kungam. Jautājums, kas ir saistīts ar varbūt visbūtiskāko jautājumu šodien, - dažādu ātrumu Eiropa. *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*

Vairākkārt gan valdība, gan koalīcija apgalvoja, ka mēs gribam būt Eiropas Savienības kodolā un gribam īstenot pēc iespējas dziļāku integrāciju Eiropas Savienībā. Tomēr man īsti nav skaidrs, kā koalīcija skatās šobrīd uz Eiropas Savienību. Vai tā ir tikai ekonomiska savienība vai tiešām uz vērtībām balstīta savienība? Jo diskusijā izskanēja ļoti pretēji viedokļi no dažādām koalīcijas partijām. Kolēģi (Tērauda un Voika, piemēram) apgalvoja, ka koalīcija stingri iestājas vai vismaz būtu jāiestājas par to, lai tomēr tiktu izveidots efektīvs mehānisms, kā var pārraudzīt un veicināt demokrātiju un cilvēktiesības Eiropas Savienības iekšienē un noteikt sankcijas par šo principu neievērošanu. Tajā pašā laikā daži kolēģi no Nacionālās apvienības apgalvoja tieši pretējo, aizstāvot, piemēram, Polijas un Ungārijas suverēnās tiesības (nu, es teikšu diplomātiski, ja jau mēs runājam par ārlietām) uz savu demokrātijas un cilvēktiesību interpretāciju. Līdz šim, cik es redzu, valdība sekoja tieši Nacionālās apvienības uzstādījumiem, jo iestājās pret šāda efektīva un konkrēta sankciju mehānisma izveidošanu. Man gribētos dzirdēt skaidru pozīciju, tātad - vai mēs esam par Eiropu kā tikai ekonomisku savienību un par katras valsts, dalībvalsts, tiesībām interpretēt fundamentālo tiesību hartas, demokrātijas un cilvēktiesību principus pēc saviem ieskatiem, vai tomēr mēs iestājamies par to, ka Eiropas Savienībai ir kopējas vērtības un par šo vērtību neievērošanu un ignorēšanu Eiropas Savienība var uzlikt zināmas sankcijas.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Cileviča kungs!

Dolgopolova kungs, vai jums ar 10 minūtēm... nē, bet sešām...? Nepietiks.

Tādā gadījumā, kolēģi, mēs gatavojamies pārtraukumam. *(Dep. A. Kaimiņš: "Atkal nereģistrēsimies?")* Nē, šoreiz mēs reģistrēsimies.

Lūdzu reģistrācijas režīmu!

Vārds deputātam Uldim Budriķim **paziņojumam**.

U. Budriķis (JK).

Godātie kolēģi! Kā jau debatēs minēju, aicinu visus deputātu grupas sadarbības veicināšanai ar Dānijas parlamentu dalībniekus Dzeltenajā zālē uz mazu tikšanos.

Sēdes vadītāja. Vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai rezultātu nolasīšanai.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Arvils Ašeradens, Jānis Ādamsons, Mārtiņš Bondars, Gundars Daudze, Inese Ikstena, Artuss Kaimiņš *(Dep. A. Kaimiņš: "Artuss ir!")*... ir, Aleksandrs Kiršteins, Andrejs Klementjevs *(Dep. A. Klementjevs: "Ir!")*... Kiršteins ir? *(Starpsaucieni: "Kiršteins nav!"; "Viņš tikko bija!"; "Nav!")* Janīna Kursīte... tātad Kiršteina nav, Janīna Kursīte bija... bija, Ināra

Mūrniece, Ivans Ribakovs *(Starpsauciens: "Ir!")*... ir, Dace Rukšāne-Ščipčinska... ir, Didzis Šmits, Jānis Vitenbergs *(Dep. J. Vitenbergs: "Es!")*... ir... un Jānis Vucāns.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Pārtraukums līdz pulksten 15.30.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpinām debates. Lūdzu, ieņemiet vietas!

Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam. Lūdzu!

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Godātie kolēģi! Godātais Zigfrīda Annas Meierovica pēcteci, mūsu ārlietu ministra kungs! Man liekas, ka nekas nav tik aizraujošs kā ārpolitiskās debates un debates par akcīzes nodokļa likmi atspirdzinošajiem dzērieniem un tā ietekmi uz cilvēces veselību.

Es domāju, ka šodien debatēs izskanēja ļoti daudzas pērles. Un es saprotu, ka ārlietu ministrs, kā vienmēr, ļoti uzmanīgi uzklausīja visus, piefiksēja daudz ko. Un es pat ieteiktu nākamā gada ziņojumu sākt ar sadaļu par reāliem soļiem, kas bija vērsti pēc debatēs izteiktajiem priekšlikumiem un domām.

Savukārt no savas puses es gribētu pievērst uzmanību divām lietām... divām problēmām un divām lietām.

Pirmo es nosauktu: "Ārpolitika Eiropas Savienības kontekstā", kura, manā skatījumā, dalās divās daļās.

Pirmā daļa ir tas, kas Eiropas Savienībai ir iekšpolitika, bet Latvijas Republikai - ārpolitikas tiešā izteiksme un tiešā izpausme.

Par ko es runāju? Katru reizi, klausoties Eiropas lietu komisijā dažu ministriju pozīcijas par atsevišķiem jautājumiem, tās ir ārpolitiskās aktivitātes Eiropas Savienībā. Neapšaubāmi. Pat vairāk! Katrai ministrijai, pat vairākiem resoriem ir savas pārstāvniecības Briselē, kas principā veic ārpolitiskās funkcijas.

Man šķiet, ka būtu labi, ja Ārlietu ministrija stiprinātu savu lomu šīs darbības koordinēšanā. Par to es kādreiz jau biju teicis un uzturu šo viedokli arī tagad. Jo, kā jūs atceraties, mums ir diezgan daudz gadījumu, kad mēs diezgan lielā steigā mēģinām iestrādāt Latvijas likumdošanā tos normatīvos aktus, ko pieņem Eiropas Savienība. Un tie ir procesi, kas notiek divos lasījumos - ļoti ātrā tempā, lai nenokavētu un nebūtu pakļauti Eiropas sankcijām.

Otra šīs darbības puse ir Eiropas Savienības kopējās ārpolitikas veidošana. Cileviča kungs šodien jau pieskārās šim jautājumam. Es tikai domāju, ka tas nav nedz koalīcijas, nedz opozīcijas jautājums un pat ne tīri Ārlietu ministrijas jautājums. Te, man liekas, ir svarīgi padomāt par to, kādu ceļu ies Eiropas Savienība kā valstu kopa. Jo šeit ir divi principi. Vai tiešām mēs turpinām attīstīt to balstu un to principu, uz kura bija veidota Eiropas Ogļu un tērauda kopiena, runājot par

ekonomiskajiem virzieniem un ekonomisko sadarbību, vai mēs runājam par konfederatīvo (sākumā) un federatīvo ceļu, ko savulaik bija pauduši vairāki Eiropas Komisijas darboņi, ieskaitot arī Eiropas Komisijas priekšsēdētājus? Šis ceļš... Nekā grēcīga te nav, bet vienkārši ir jābūt izvēlei, un jābūt skaidrībai, kāds ceļš ir ejams. Ja tā ir tomēr neatkarīgu valstu savienība, tādā gadījumā, veidojot nacionālo valstu kopējo ārpolitiku, jāsaprot, ka pēc būtības tas ir nonsenss, jo nevar būt vienota ārpolitika valstīm ar ļoti dažādām interesēm. Un to pierāda arī dzīve, kad ir runa, teiksim, par tiem pašiem migrantiem, par citām lietām, kur ir ļoti... pat ekonomiskām lietām, kur tiešām ir ļoti dažādas un atšķirīgas intereses, jo valstis ir nevienmērīgi attīstītas un ir attīstības pakāpju atšķirības.

Līdz ar to pirmais un galvenais jautājums šeit - kādu ceļu atbalsta Latvijas parlaments, Latvijas valsts un Latvijas tauta? Vai mēs ejam konfederatīvo vai federatīvo ceļu, vai mēs turpinām saglabāt to? No tā izriet vairākas atbildes uz dažādiem jautājumiem.

Bet, runājot par ārpolitiku, es ļoti gribētu atgādināt vairākas lietas, kur mēs tā draudzīgi iesaistījāmies Eiropas Savienības piekoptās iniciatīvās. Teiksim, es ļoti labi atceros baroneses Eštones vēstuli par situāciju Lībijā, kas bija par pamatu Eiropas Savienības valstu iejaukšanai Lībijas krīzes risināšanā, kas izraisīja, starp citu, to, par ko runāja Pimenova kungs, - bēgļu problēmu Eiropas Savienībā kā tādu. Jo tās ir sekas tām iepriekšējām darbībām, kas parādījās no Eiropas Savienības puses.

Līdz ar to katrs solis, kas ir sperts ārpus Eiropas Savienības robežām, ir jāizvērtē - ne tikai septiņas reizes jāmēra, bet varbūt pat 77 reizes. Viens piemērs. Mēs ļoti daudz ko runājam par Āfrikas atbalstu. Ir izveidots Āfrikas atbalsta fonds, kas... ja es maldos, Rinkēviča kungs mani palabos... man liekas, ka tas veidots no viena miljarda eiro. Un kam tas ir domāts? Tas ir domāts Āfrikas valstu atbalstam, lai panāktu to valstu attīstību. Bet - kādiem soļiem un kādiem konkrētiem... kādām konkrētām darbībām? Vai nevajadzētu un nebūtu pareizi atbalstīt, teiksim, pārtikas programmu Āfrikai, kas palīdzētu realizēt lauksaimniecības pārprodukciju, kas piemīt visām Eiropas Savienības valstīm, tā vietā, lai kvotētu to un iesaldētu, teiksim, lauksaimniecisko ražošanu. Tas ir tikai viens no piemēriem. Tāpēc šeit ir viela pārdomām pirmām kārtām Ārlietu ministrijai un ārlietu ministram.

Otra lieta, par ko es gribētu runāt. Tās ir starptautiskās tiesības, par kurām šodien nerunāja tikai slinkais. Starptautiskās tiesības nav nekas, kas būtu iekalts akmenī. Jāsaka, ka pirmie... es nerunāju, teiksim, par iepriekšējo gadsimtu piemēriem, kad veidojās pirmie soļi, kas veidoja starptautisko tiesību normas. 20. gadsimts bija iezīmīgs ar trim konferencēm, kuru uzdevums bija arī izstrādāt starptautiskās normas, kas darbojās attiecīgajā laika posmā. Tā bija konference Parīzē pēc Pirmā pasaules kara, tā bija Sanfrancisko konference, kas izpētīja Otrā pasaules kara rezultātus, un tā bija Helsinku vienošanās, man liekas, 1970. gads.

Katru reizi tika dibinātas dažādas pieejas tai iekārtai, ko vajadzētu regulēt ar starptautisko tiesību normām. Viens piemērs. Starptautiskajās normās eksistē divas vienlīdzīgas normas - tautu tiesība uz pašnoteikšanos, kas parādījās pēc koloniju impērijas sabrukuma un kas atbalstīja vispārnacionālās atbrīvošanās kustības Āfrikā un citās malās. Un parādījās otra puse - teritorijas nedalāmība, kas īpaši bija pasvītrota un parādīta pēc Helsinku konferences. Abām normām piemīt vienāds raksturs un vienāds starptautiskais spēks. Te ir arī citi piemēri, kas raksturo to, ka starptautisko tiesību normas var traktēt dažādi un ka tās atbilst vai neatbilst atsevišķa laika posma situācijai.

Secinājums no tā. Ir daudz kas mainījies pēdējo 75 gadu laikā. Tas nozīmē, ka ir jāsēžas... valstīm un jāformulē laikmetīgas prasības starptautiskajām normām. Kāds man varētu pateikt, kurās starptautiskajās normās ir ierakstītas vienas valsts vai valstu grupu tiesības pielietot sankcijas

attiecībās ar citām valstīm? Kur tas ir ierakstīts? Vai tas ir pareizs solis vai nepareizs solis? Tas ir... tas tiek piemērots. Līdz ar to praktiski tas darbojas kā starptautiskā tiesību norma. Bet vai tas ir pareizi vai nepareizi? Es nedomāju, ka mūsu Ārlietu ministrija būs tā, kas veidos un sarīkos pasaules valstu sanāksmi, kur būtu kaut uzsākta saruna par jaunām starptautiskajām normām vai esošo starptautisko normu... to pielāgošanu...

Sēdes vadītāja. Dolgopolova kungs, jūsu laiks!

S. Dolgopolovs. ... šiem laikiem un to prasībām. *(Starpsauciens: "Laiks ir beidzies!")* Bet es domāju, ka tam principam...

Sēdes vadītāja. Dolgopolova kungs! Apvienot? Deputāti neiebilst. Apvienojam.

S. Dolgopolovs. ... ir jābūt pamatā arī mūsu ārpolitiskajām aktivitātēm.

Un pēdējais. Mēs visi dzīvojam zemē, kas ir ļoti trausls kuģītis, un visas politikas uzdevums ir nešūpot šo kuģi, lai nenovestu pie tā, ka trauksmainajā jūrā tas nogrimtu. Pirmām kārtām tas attiecas uz ārpolitiku un ārpolitiskā resora darbību.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Dolgopolova kungs.

Vārds deputātam Jānim Tutinam. Lūdzu!

J. Tutins (SASKAŅA).

Kolēģi! Ministru kungi! Jā, mums ir visiem skaidrs, ka mēs šobrīd dzīvojam laikā, kad būtiski ir mainījusies ģeopolitika... vispār. *(Zālē troksnis. Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Pasaule ir kļuvusi daudz sarežģītāka, mainīgāka un sacensties gribošāka. Ir saasinājusies situācija Tuvajos Austrumos, asi konfliktē Krievija un Ukraina, ASV un Ķīna savā starpā izvērsušas tirdzniecības karu, Lielbritānija pamet Eiropas Savienību un tā tālāk. Sarežģīta tā ir, pateicoties atšķirīgam pasaules redzējumam un starptautisko noteikumu sistēmu neievērošanai vai to savādākai interpretācijai. Mainās Ķīnas, ASV, Krievijas un citu valstu redzējums pašām par sevi, kā tās sevi redz pasaules kontekstā. Redzot Ķīnas izaugsmi, kuras ekonomika ir apsteigusi Eiropu un nākamajās desmitgadēs, iespējams, pārspēs arī ASV ekonomisko varenību... tas liek arī Amerikas Savienotajām Valstīm mainīt savu attieksmi un attiecības ar saviem sabiedrotajiem. Tas viss kopā veido (noteikti redzams no malas) sāncensību starp pasaules valstīm.

Pieņemtie noteikumi ir mainījušies, un līdz ar to mums ir jājautā pašiem sev - kas mēs esam šajā pasaules lielvaru sacensības politikā? Vai mazs puteklītis vai valsts ar iespējām ietekmēt un teikt savu vārdu notiekošajos procesos? Un vai vispār mūsos kāds ieklausās un ņem vērā? Rodas iespaids diemžēl, ka ļoti bieži mūsu politiski pasacītais vai izdarītais mūsu valsts ekonomikai vairāk dara sliktumu nekā labumu. Mūsu nedienas banku sektorā, finanšu sistēmā, ekonomikā, tuvošanās pelēkajam sarakstam, nevēlēšanās uzlabot un stiprināt iedzīvotāju sociālās garantijas un... pamatprincipus, nevēlēšanās paaugstināt iedzīvotāju materiālo stāvokli, nepietiekoši aizstāvot savas valsts un valstspiederīgo intereses Eiropā un pasaulē, - tas rada diemžēl neuzticības sajūtu no investoru, vietējo uzņēmēju, sabiedroto un potenciālo partneru puses.

Mums ir jāpārveido politiskā griba daudz ambiciozāku rīcību veikšanai, tieši Latvijai svarīgāko un nepieciešamāko ekonomisko jautājumu risināšanai. Tāpat mums ir jāvirzās uz uzstādījumu, ka Latvijas valsts un iedzīvotāju intereses mums būtu vissvarīgākās. Esošā pasaules situācija

diemžēl parāda, ka pārlieku liela paļaušanās uz citu valstu viedokļiem un darbībām var kaitēt mums pašiem. Tā ka es domāju, ka mums no sākuma ir jādomā par mūsu valsts interesēm gan iekšpolitikā, gan ārpolitikā un tikai pēc tam par pārējiem.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies, Tutina kungs.

Vārds deputātam Aldim Gobzemam. *(Dep. V. Dombrovskis: Beidzot, Aldi! Cik ilgi var gaidīt?!")*

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, kolēģi! Šodien kāpt tribīnē mani pamudināja runas, kas šorīt izskanēja un kas bija vērstas uz tāda kā personības kulta veidošanu, uz tādu pašapmierinātību *(Starpsauciens: "Tu par sevi runā?")*: cik mums labi viss ārpolitikā! Un tāpēc es gribu izteikt pāris nelielu kritisku piezīmju par ārlietu ministra Edgara Rinkēviča darbu ne tikai pēdējā gadā, bet vispār viņa darbības laikā.

Par pēdējo gadu runājot, - starp citu, ārlietu ministra darbībā ir jūtams, manāms tāds kā sagurums. Nelīdz pat daudzie lidojumi biznesa klasē, par paaugstinātu cenu, uz nodokļu maksātāju rēķina; uz Somiju biznesa klasē vai uz Ukrainu biznesa klasē - tas nelīdz, tāds nogurums ir. Un to apliecina šodienas ziņojums, ko sniedza ārlietu ministrs. Proti, nekādu mērķu, nekādas vīzijas par ārpolitiku nākotnē. Nu, tā mēs... varētu tādu ziņojumu arī ierēdnis nolasīt, un viss! Nekas nemainītos. Nekas nemainītos! Norunāja ļoti īsi. Acīmredzot tāpēc, lai nebūtu debašu šodien. *(Dep. J. Kursīte-Pakule: "No garuma nav atkarīgs!" Smiekli.)* Ārlietu ministrija varētu nelidot principā nekur, un ārlietu ministrs varētu nelidot nekur, un nekas nemainītos. Vēstniecības tāpat miera tempā pasta paciņas aiznesīs tur, kur tās ir jāaiznes. izdarījis šī gada laikā? Kas ir tie zelta kalni? Paskatīsimies - investīciju apjoma pieaugums ir vai nav? Vai tiešās investīcijas ir palielinājušās vai samazinājušās? Šodienas apstākļos investīciju piesaiste un tiešo investīciju piesaiste ir galvenais ārlietu ministra uzdevums. Nu jau kuro gadu tiešās investīcijas, Rinkēviča kungs, faktiski Latvijā samazinās. Latvija ir viena no nabadzīgākajām valstīm Eiropā. Starp citu, Rinkēviča kungs, gandrīz pati nabadzīgākā.

Ārlietu ministram Rinkēviča kungam viņa darbības laikā ir bijuši kādi uzlabojumi? Šo pēdējo astoņu gadu laikā mēs esam kļuvuši bagātāki Eiropas kontekstā vai Eiropas kontekstā, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, mēs esam kļuvuši vēl nabadzīgāki? Es varu pateikt, ka mēs esam citu Eiropas valstu kontekstā kļuvuši vēl nabadzīgāki, un tas ir tiešs ārlietu ministra uzdevums un atbildības joma.

Latvija tika pakļauta *Moneyval* uzraudzībai, un arī tas ir ārlietu ministra atbildības jautājums, ka mēs vispār tiekam pastiprināti uzraudzīti finanšu jomā un ka mums... ka uz mums skatās kā uz problemātisku valsti. Cik gadus Rinkēviča kungs ir ārlietu ministrs? Kāpēc vispār Rinkēviča kungs pieļauj, ka citas valstis uz mums skatās kā uz problemātisku valsti? Kāpēc mums ir jārisina šīs *Moneyval* problēmas? Un tas arī ir diplomātijas jautājums, kas netika atrisināts, ka mums vispār tāds process būtu jāiziet.

Ārlietu ministra rīcība, aizstāvot savas valsts pilsoni pret izdošanu Dienvidāfrikai. Piemērs. Ko Ārlietu ministrija ir izdarījusi? Kāds ir rezultāts? Saka: "Mēs izdarījām visu." Patiesībā Ārlietu ministrijas rīcība ir bijusi *post factum*. Tā nav bijusi proaktīva, tā nav bijusi ar iniciatīvu, un tā nav bijusi pirms notikumiem, tad, kad šos notikumus varēja reāli ietekmēt. Un tā ir ārlietu ministra atbildība.

Paskatīsimies vēsturē! Kučinska valdības laikā... starp citu, atcerēsimies vēsturi: Rinkēviča kungs asi vērsās pret manu kolēģi (kurš man daudz visādas idejas, starp citu, citām runām dod, ne šai) Dūklava kungu. Atcerieties, bija tāds gadījums, ka Dūklava kungs satikās ar Krievijas vicepremjeru lauksaimniecības jautājumos. Bija pat milzīgs skandāls, ka ir valsts nodevība bezmaz vai, ka Dūklava kungs ir darbojies nesaskaņoti ar Ārlietu ministriju.

Rinkēviča kungs, starp citu, zināja par tādu situāciju. Kāpēc tas ministrs tur bija? Lai dotos apmeklēt konkrētu zivsaimniecības uzņēmumu, kuram dabūt pasūtījumu no attiecīgās valsts.

Tajā pasākumā vajadzēja piedalīties Rinkēviča kungam un atbalstīt mūsu valsts uzņēmumu. Viņš tur bija? Nē, viņš tur nebija. Viņš teica, ka Dūklavs nav ziņojumus rakstījis un nav saskaņojis ar Ārlietu ministriju. Bet, ja mēs runājam par divkosību - Rinkēviča kungs, tagad klausieties ļoti uzmanīgi!

Tajā pašā laikā - cik ziņojumus jūs, Rinkēviča kungs, esat uzrakstījis Ārlietu ministrijai, premjerei, premjeram un arī drošības iestādēm par jūsu regulārajām tikšanās reizēm ar vienu Krievijas multimiljonāru (oligarhu, es gribētu teikt) Pjotru Avenu? Ko jūs pārrunājat šajās tikšanās reizēs? Tās ir oficiālas vai neoficiālas? Kādu valsts politiku jūs bīdāt šajās sarunās, Rinkēviča kungs? Kāpēc jūs par to publiski nerunājat, ka jūs kuluāros regulāri tur droši vien dzerat vīnu ar kādu Krievijas multimiljonāru? Tā ir Latvijas ārpolitika? Tā jūs to bīdāt? Kāds pienesums Latvijas ekonomikai ir no šādām tikšanās reizēm? Pastāstiet! Varbūt kāpiet tribīnē un pastāstiet par to, ko jūs darāt šādās tikšanās reizēs?

Un pats galvenais - pastāstiet, cik daudzus ziņojumus par šādām tikšanās reizēm jūs esat uzrakstījis, jo manā rīcībā ir informācija, ka drošības iestādes zina, ka jums šādas tikšanās ir bijušas.

ASV esot mūsu stratēģiskais partneris - tā saka Rinkēviča kungs, tā saka Pabrika kungs. Palasiet Rinkēviča kunga un Pabrika kunga vīterošanu sociālajos tīklos par ASV prezidentu pirms kāda laika, un jūs ieraudzīsiet tur diezgan interesantu ainu - ko viņi saka par Donaldu Trampu abi divi. Tā rīkojas atbildīgi politiķi, kas saka, ka ASV ir mūsu stratēģiskais partneris? Raksta nicīgus tviterierakstus par ASV prezidentu? Es domāju, ka tā nerīkojas. Tādā gadījumā krosa skrējējs, kas četros no rīta Trampam raksta kādu sūdzību tviterī, ir daudz atbildīgāks par jums un jūsu ierakstiem.

Sankcijas, kas tika vērstas pret Ventspils uzņēmumiem, pret valsts uzņēmumu, drīz padarīs Ventspili par degradētu teritoriju. Jau šobrīd izglītības iestādes saka, ka tām nav finansējuma, viss beidzies. Kāpēc jūs pieļāvāt šādas sankcijas pret valsts uzņēmumu, faktiski pret brīvostu? Jo - vēl ir viens jautājums: kur tad ir tas tranzīts? Kur ir, Rinkēviča kungs, jūsu atbildība par tranzītu? Kur ir tranzīts?

Paskatāmies statistiku - tranzīta apjomi krīt. Un es jums varu atbildēt, Rinkēviča kungs, jūs varētu arī kādreiz acīs paskatīties, es varētu atbildēt, kur ir tranzīts. Klaipēdā ir! Cik reižu jūs esat bijis Baltkrievijā un Krievijā, lai sarunātu tranzīta kravas? Cik kravu jūs esat sarunājis - personīgi jūs? Cik jūs to esat izdarījis? Kur tas ir jūsu ziņojumā? Neviena vārda!

Man arī vajadzēs apvienot laiku.

Sēdes vadītāja. Vai deputātiem ir iebildumi pret laika apvienošanu? *(Starpsaucieni: "Nav iebildumu!"; "Nav!")* Iebildumu nav. Laiks ir apvienots.

A. Gobzems. Vēl viens jautājums, Rinkēviča kungs. Vai Latvija ir bijusi Lielbritānijas tuvākais sabiedrotais breksita sarunās? Tuvākais sabiedrotais! Vai jūs bijāt Lielbritānijas advokāts? Nē, jūs nebijāt, Rinkēviča kungs! Jūs bijāt prokurors. Neskatoties uz to, ka Lielbritānijā ir 100 tūkstoši mūsu cilvēku, mūsu valstspiederīgo, neskatoties uz to, ka Lielbritānija ir liels eksporta tirgus un eksporta partneris, un neskatoties uz to, ka mūsu stratēģiskā partnera - ASV - prezidents ir atbalstījis breksitu, jūs bijāt prokurors, nevis pirmais, kas aizstāvēja Lielbritāniju. Kur ir ārlietu ministrs, kad jāaizstāv ekonomiskajos jautājumos Polija - mūsu reģiona valsts ar līdzīgu politiku, līdzīgām problēmām? Tad ir tāda birokrātiska maiga malā pastāvēšana: nu, kā jau tur, Eiropā, izlems, tā būs. Nav aktīvas pozīcijas. Un tad mēs gribam, lai mūs aizstāv?!

Ko atsevišķu Vienotības politiķu atrašanās augstos Eiropas Savienības amatos ir palīdzējusi Latvijas valstij, lai tā nebūtu viena no nabadzīgākajām valstīm Eiropā? Neko! Tikai savtīgs pašlabums.

Starp citu, jūsu, ārlietu ministr, partijas biedrs ir vienā no tajiem amatiem. Ko jūs ar to partijas biedru sarunājāt, lai Latvija būtu nevis nabadzīgākā vai viena no nabadzīgākajām Eiropas valstīm, bet bagātākā Eiropas valsts? Ko tieši? Vīnu padzērāt? Un tas arī viss.

Latvijas ārpolitika 2019. gadā nav atpelnījusi savu budžetu. Ja lielākais un faktiski vienīgais panākums ārpolitikā ir tas, ka krievi Latvijā nav iebrukuši. Tas ir vienīgais panākums. Nevis investīciju pieaugums, nevis Latvijas tautas labklājības pieaugums, nevis tas, ka mums cilvēki atgriežas, nevis tas, ka mēs esam Lielbritānijas pats, pats labākais draugs un ka mums te viss kūsā no biznesa, bet tikai tas, ka mums krievi nav iebrukuši. Tas ir vienīgais jūsu panākums. To jūs katru gadu sakāt. Viss! Tā ir visa ārpolitika. Tam nevajag ārlietu ministru, to var pateikt jebkurš, arī bez izglītības, arī neievēlēts Saeimā, kā jūsu premjers.

Ko šodienas runā es, ja, piemēram, es būtu ārlietu ministrs, būtu pieminējis papildus? Es aicinātu eiropiešus - vāciešus, holandiešus, zviedrus - pārcelties ar visiem naudas makiem pie mums uz Latviju. Jo mēs neesam pārapdzīvoti, mums ir zems terorisma līmenis un risks, svaigs gaiss, tīra pārtika, lieliska ģeogrāfiskā atrašanās vieta.

Un vēl es nāktu ar plānu B, Rinkēviča kungs, kura jums nav. Es nāktu ar plānu B, ko Latvija darīs, ja pēc breksita būs turpinājums. Visiem saprātīgiem cilvēkiem ir skaidrs, ka šis turpinājums agrāk vai vēlāk būs. Kāds ir Latvijas plāns B? Starp citu, tāds plāns ir Somijai, Igaunijai un vēl dažām citām valstīm, gandrīz visām. Jums ir? Jūs to paudāt? Nepaudāt.

Par nākotni jūs arī neko nepaudāt. Tiek dreifēts pašapmierinātībā un apjūsmotāju šaurā lokā, Rinkēviča kungs. Rinkēviča kungs, ar salonu lauvas statusu ir par maz. Cilvēki gaida *Google, Amazon, Facebook* birojus Latvijā, nevis jūsu dalību smalkās vakariņās un pieņemšanās ar vīnu vai lidojumu biznesa klasē uz Helsinkiem, kur 50 minūtes ir jālido un kur var pasēdēt arī ekonomiskajā klasē. To gaida cilvēki no jums. Uzņēmēji no jums gaida, ka jūs aizbrauksiet kopā ar uzņēmējiem un atvedīsiet šeit investīcijas un līdzekļus. Finanšu sektors gaida, ka šeit būs normāla banku darbība, ko jums astoņos gados vajadzēja īstenot. Tie ir jūsu uzdevumi, Rinkēviča kungs. Bet jūs esat salonu lauva, un tas ir tas, kas jums ir jāmaina arī izpratnē pašam par sevi.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Gobzema kungam.

Debates slēdzu. *(Dep. I. Zariņš: "Vispirms "Debates slēdzu" un pēc tam āmurītis!" Smiekli. Starpsaucieni.)*

Vārds mūsu ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam. Lūdzu! *(Starpsauciens: "Debates slēgtas!" Starpsaucieni.)*

E. Rinkēvičs (ārlietu ministrs).

Godātā Saeima! Liels paldies par šīm debatēm. Es domāju, ka tās bija interesantas, ļoti daudzpusējas un parādīja to, ka debašu kvalitāte mūsu valstī ir ļoti laba.

Es šobrīd gribētu atbildēt gan uz vairākiem jautājumiem, gan kritiku, gan piezīmēm par to, kas attiecas uz to, kas tika teikts.

Pirmām kārtām gribētu teikt lielu paldies kolēģiem, kas teica labus vārdus gan ārlietu dienestam, gan konsulārajām amatpersonām. Tāpat arī gribētu teikt, ka daudzi priekšlikumi, kas ir izskanējuši, piemēram, tas, ko teica Beitneres-Le Gallas kundze par vēstniecību Austrālijā, joprojām paliek Ārlietu ministrijas dienaskārtībā. Mēs apzināti, ņemot vērā to situāciju, kāda izveidojās ar mediķu algām, nācām ar priekšlikumu - atlikt vēstniecības atvēršanu, bet tas nenozīmē, ka mēs no tās esam atteikušies.

Ko vēl es gribētu teikt? Ka es pilnīgi piekrītu Kola kungam, ka mūsu sadarbība ar Saeimu ir ļoti laba, sevišķi - ņemot vērā regulāro sasaisti gan ar Ārlietu komisiju, gan Eiropas lietu komisiju. Protams, arī gatavojot šo ziņojumu (es kopsēdē... un pēc tam arī gatavojot pēdējo redakciju), esam apmainījušies ar domām, un daudz kas no tā, ko teica deputāti no abu komisiju sastāva par uzlabojumiem ziņojumā, ir ņemts vērā.

Tāpat arī gribu teikt īpašu paldies Tēraudas kundzei par sadarbību ar Eiropas lietu komisiju un visiem deputātiem.

Kas attiecas uz vairākiem jautājumiem, kas šeit tika izvirzīti.

Voikas kundze runāja par to, ka mums vajadzētu vairāk atbalstīt daudzgadu budžeta sasaisti ar likuma varu un dot komisijai lielākas pilnvaras. Valdība vēl nav vienojusies par pozīciju, bet es neuzskatu, ka tas būtu pareizi, ka faktiski lielā mērā politiska komisija nodarbotos ar tādiem jautājumiem, kas būtu Eiropas Savienības Tiesas kompetencē. Ja komisija uzskata, ka dalībvalsts pārkāpj likuma varas principus un tai būtu kaut kāds iespaids arī uz daudzgadu budžetu, tad, mūsuprāt, Komisijai būtu jāiet uz Eiropas Savienības Tiesu un jāpanāk tiesas lēmums, nevis jārīkojas pašai pēc savas gribas, un pēc tam mēs varētu strādāt pie tā saucamā reversā kvalificētā balsu vairākuma, kas pēc tam attiecīgi atceļ Komisijas lēmumu. Tas, manuprāt, būtu pretrunā ar Eiropas Savienības principiem. Un tajā brīdī, kad valdībai būs jāformulē pozīcija, tad Ārlietu ministrija vairāk vai mazāk ar šādu pozīciju (un, protams, tā tiks diskutēta arī valdības sēdē) nāks klajā.

Tad, protams, ar lielāko prieku konstatēju, ka es īsti vairs nesaprotu, kāda ir ZZS frakcijas nostāja. Jo viens stāsta, ka Trampa kungs ir labs, bet otrs saka, ka nemaz nav tik labs... ja mēs ieklausāmies Valaiņa kunga un Krauzes kunga teiktajā. Bet ir meli, ir lieli meli, un ir, protams, Valaiņa kungs, tāpat kā Gobzema kungs. *(Smiekli.)*

Pirmām kārtām es gribētu redzēt kaut vienu tvītu, kaut vienu paziņojumu, kurā... ka Latvijas ārlietu ministrs vai Ārlietu ministrija kaut kādā veidā ir jaukušies ASV priekšvēlēšanu procesā. Taisni otrādi - mūsu politika vienmēr ir bijusi ārkārtīgi skaidra. Mēs neatbalstām, mēs nelamājam, mēs nekritizējam nevienas valsts politiķus... sevišķi priekšvēlēšanu gaitā. Bet ar Amerikas Savienotajām Valstīm mēs sadarbosimies - ar tiem cilvēkiem, kas tiks ievēlēti. Tā tas arī ir bijis.

Un, Valaiņa kungs, ja jūs esat palaidis garām, tad... es pagaidām vēl neesmu bijis Rīgas pils saimnieks, un Rīgas pilī viceprezidentu Baidenu uzņēma gan prezidents Vējonis, kas nāk no jūsu attiecīgā politiskā spēka rindām, gan ar viņu tikās Ministru prezidents Māris Kučinskis. Un Latvija vienmēr uzņems jebkuru viceprezidentu, jebkuru valsts sekretāru, jebkuru ASV politiķi vienalga, kādā laikā... kāds laiks tur ir, un apspriedīs jautājumus, kas ir mūsu dienaskārtībā.

Līdz ar to, no tāda viedokļa raugoties, es domāju, ka šeit nevajadzētu vienkārši melot, nevajadzētu runāt par dzēstiem tvītiem un nevajadzētu pārmest to, kā nav. Tajā pašā laikā... es jums varu arī teikt, ka mēs gatavojam 5G memorandu ar ASV. Visticamāk, tas tiks parakstīts manas vizītes laikā februāra beigās. Un mēs šeit pilnīgi noteikti turpināsim sadarbību ar ASV visos jautājumos.

Bet kopumā jūsu runa, Valaiņa kungs, vairāk iederas SASKAŅAI. Zinot, protams, to, kā jūs mainās partijas... varbūt nākamajā sasaukumā tur vien būsiet. *(Aplausi.)*

Dombrovska kungs! Dombrovska kungs, nav tādas otrās Latvijas Republikas. Ir Latvijas Republika, ko 1940. gadā okupēja Padomju Savienība. Un tas nu būtu jāņem vērā.

Kas attiecas uz Grigorija Ļepsa iekļaušanu melnajā sarakstā, tas ir darīts saskaņā ar valsts drošības iestādes ieteikumu, un tam pamatā šoreiz ir saites ar organizēto noziedzību. Nemeklējiet politiku, pagūglējiet, kas viņš ir. *(Dep. V. Dombrovska starpsauciens.)*

Tālāk. Kas attiecas uz vairākiem jautājumiem, ko virzīja Golubevas kundze, es piekrītu - attīstības sadarbības budžets ir nepietiekams. Gribētu cerēt, ka Saeima atbalstīs palielinājumu. Mēs parasti nākam ar lielākiem budžeta cipariem, bet diskusijas laikā tas samazinās. Vismaz šogad mēs esam nonākuši pie skaitļa, kas būs vairāk nekā pusmiljons. Tas budžeta cipars mazliet palielināsies.

Rukšānes-Ščipčinskas kundze gribēja dzirdēt datus par konsulāro palīdzību kopumā. Pagājušajā gadā - 1159 gadījumi; palīdzība slimnīcās nonākušajiem - 123, bez naudas palikušajiem - 138, nepilngadīgo tiesību aizsardzība - 153, palīdzība aizturētajiem - 496 Latvijas valstspiederīgie ir saņēmuši Ārlietu ministrijas palīdzību, un identificētie cilvēktirdzniecības gadījumi - 4, nāves gadījumi - 245. Tā ir tā statistika, kas ir Ārlietu ministrijas ikdiena. Un, patiesību sakot, es gribētu atgādināt, ka Ārlietu ministrija ir sniegusi palīdzību Kristīnei Misānei no tās pirmās dienas, kad pie mums vērsās radinieki. Un, patiesību sakot, mani, goda vārds, neinteresē tas, ko te domā viens otrs deputāts; mani vairāk interesē, ko mums saka viņi - radi. Un viņi ir teikuši Ārlietu ministrijai paldies, pie tam paldies publiski. Kādreiz arī paklausieties, ko domā cilvēki, nevis dzīvojiet savās kaut kādās iedomās!

Bet, kas attiecas uz vienu lietu, gan es gribētu izmantot šo noslēguma runu. Es gribētu informēt Saeimu, ka mūsu vēstniece šodien no rīta ir tikusies ar Dānijas parlamenta spīkeru, nodevusi oficiālu Saeimas rezolūciju jeb Saeimas paziņojumu un ir runājusi par to, kādā veidā varētu tomēr šos jautājumus par Kristīnes Misānes neizdošanu vēlreiz aktualizēt. Tai pašā laikā Dānijas parlamenta spīkers, protams, norādīja to, ko mēs esam dzirdējuši no Dānijas premjerministra, to, ko mēs esam... premjerministres, es atvainojos... no Dānijas ārlietu ministra, ka ne parlaments, ne valdība nevar šobrīd jaukties arī Dānijas tiesu darbā.

Mūsu darbs nebeidzas. Mēs turpināsim strādāt, un mūsu darbs nebeidzas arī tajā brīdī, kad, piemēram, kāds cilvēks tiek izdots citai valstij. Šim cilvēkam arī turpmāk Ārlietu ministrija sniegs maksimālu konsulāro palīdzību, kaut vai tā būtu Dienvidāfrika vai jebkura cita pasaules valsts. Tā ka tai brīdī, pat ja kaut kas nenonāk tajā situācijā, kādā mēs to gribētu, tomēr mūsu darbi turpinās un atbalsts turpinās.

Vucāna kungam es gribētu teikt lielu paldies par Baltijas Asamblejas prezidentūru! Es domāju, ka mūsu sadarbība bija laba, un arī pilnībā piekrītu visiem tiem darbiem, tiem labajiem darbiem, ko Vucāna kungs uzskaitīja kā... gan Baltijas Asamblejas prezidents... gan arī mūsu sadarbību ar Baltijas Padomi. Protams, paldies arī kolēģiem no delegācijas Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā! Paldies arī vadītājai Inesei Lībiņai-Egnerei! Pagājušogad mēs demonstrējām labu stāju. Mēs esam kļuvuši savā ziņā par *Baltic Plus* līderiem, un mums jāturpina strādāt tādā pašā tempā gan Eiropas Padomē, gan citās starptautiskajās organizācijās.

Kabanova kungs te runāja par Baltkrieviju, un ne viens vien te runāja par tām vizītēm un par pārējām lietām. Redziet, mūsu sadarbība ar Baltkrieviju ir fantastisks, vienkārši fantastisks piemērs tam, kas apgāž to, ka labas politiskās attiecības uzreiz nozīmē labas biznesa attiecības. Gan no šīs tribīnes, gan visur citur es esmu teicis, ka mums ir arī tarifu politikas jautājumi. Pavisam nesen premjers Kariņš tiešām bija Minskā, tiešām tikās ar Baltkrievijas vadību. Pēc pāris dienām mūsu pašu uzņēmumi, kas strādā šeit, atteicās no iespējas transformēt... transportēt Norvēģijas naftu caur mūsu ostām uz Baltkrieviju. Paprasiet, kāpēc! Un es domāju, ka šeit tas nav jautājums vairs Ārlietu ministrijai, valdībai vai kādiem citiem, bet tas ir jautājums arī, ciktāl pats mūsu bizness ir gatavs izmantot šīs iespējas un ciktāl mēs dzirdam vienkārši tādu gudru runāšanu par to, ka politiķi visu jauc un nedara.

Pimenova kungs, migrācijas politika un pozīcija, patiesību sakot, šobrīd atspoguļo valdības pozīciju, un ārlietu ministrs valdības pozīciju ir kārtīgi atspoguļojis savā ziņojumā. Tā nav mainījusies jau piecus gadus, un es nedomāju, ka tā īpaši mainīsies.

Krauzes kungs minēja šeit jautājumu par Skulti. Šobrīd valdības lēmuma nav, bet es varu arī teikt to, ka nav gluži tā, ka te kāds nodarbotos ar milzīgu spiedienu. Par to, ka mums vajadzētu kaut ko būvēt vai ne, - tas būs mūsu suverēns lēmums, ievērojot mūsu ekonomiskās intereses, mūsu arī nacionālās drošības intereses, un par šo jautājumu vēl būs jārunā.

Visbeidzot, manuprāt... runājot par to, kas ir Latvijas redzējums par Eiropas Savienību, es gribētu teikt tā - jau vairākas Saeimas pēc kārtas mēs esam runājuši par šo redzējumu, un tas ir atbilde tiem, kas jautā par federatīvu vai konfederatīvu valsti. Mēs vienmēr esam pasvītrojuši, ka Latvija redz Eiropas Savienību kā spēcīgu, nacionālu valstu savienību. Mēs neredzam to šobrīd nekādā veidā ne kā federāciju, ne kā konfederāciju, bet mēs pilnīgi noteikti redzam, ka mēs varam aktīvi piedalīties mūsu Eiropas Savienības politikas virzīšanā un veidošanā.

Godātie kolēģi! Deputāti un deputātes! *(Starpsauciens.)* Es gribētu teikt visiem lielu paldies par šīm debatēm! Nākamais gads ir jubilejas gads, nākamajā gadā mēs visi atzīmēsim Latvijas starptautiskās *(de iure)* atzīšanas simtgadi. Es gribu cerēt, ka šis gads būs tikpat veiksmīgs un radošs mums visiem, un es ceru uz kopīgu sadarbību.

Paldies jums par uzmanību! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies ārlietu ministram.

Paldies, kolēģi, par sakarīgajām debatēm! Līdz ar to ārlietu ministra ikgadējais ziņojums ir izskatīts.

Nākamais - lēmumu projektu izskatīšana.

Ministru kabinets virza lēmuma projektu **"Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai pret teroristisko organizāciju ISIL/Da'esh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irākā"**.

Par šo jautājumu referē ārlietu ministrs Artis Pabriks *(Starpsauciens.)*... aizsardzības, es atvainojos. *(Smiekli.)*

A. Pabriks (aizsardzības ministrs).

Es arī uz to Meierovica vietu pretendēju. *(Dep. A. Klementjevs: "Jā, jā, jā!")*

Godātie kolēģi! Šis ir svarīgs juridisks lēmums, kas saistīts ar Latvijas suverēnām tiesībām legāli piedalīties dažādās starptautiskās operācijās. Un, kā jūs zināt, starptautiskās operācijas un starptautiskās misijas ir arī viens no stūrakmeņiem mūsu drošībai un mūsu solidaritātei gan ar citām valstīm, gan arī mēģinājumos palīdzēt risināt drošības problēmas globālajā pasaulē... arī, protams, ar mērķi - ja gadījumā mēs nonāksim grūtākā situācijā, tad arī mēs varēsim saņemt palīdzību no mūsu sabiedrotajiem.

Kopš 2014. gada Latvija ir politiski pievienojusies starptautiskajai koalīcijai cīņā ar *ISIL*/*Da'esh*, un šajā koalīcijā pašlaik strādā un darbojas 81 valsts. Kopš 2016. gada Latvijas karavīri piedalās starptautiskajā operācijā *Inherent Resolve* Irākas teritorijā; tā ir apmācības misija, apmācot Irākas karavīrus. Mūsu karavīri tajā teritorijā, tajā valstī nepiedalās tiešās kaujas darbībās, viņi var sevi aizstāvēt, bet viņi nepiedalās kaujas darbībās.

Tā nu ir sanācis, ka pašlaik ir pienācis tas laiks Latvijai atjaunot šo mandātu. Un ar šo es arī griežos pie jums, atgādinot, ka šis mandāts neuzliek mums par pienākumu piedalīties. Mūsu karavīru drošība ir augstākā prioritāte. Mēs vienmēr izvērtējam un turpināsim izvērtēt vienmēr situāciju - kādās operācijās, kādās lokācijās, vietās un kurās valstīs mūsu karavīri atrodas, bet tajā pašā laikā mums ir jābūt skaidram mandātam, ko izdod Latvijas Saeima un pirms tam apstiprina Latvijas valdība, par to, ka mēs šajās operācijās varam piedalīties.

Laiks iepriekšējam mandātam ir iztecējis, ir pienācis laiks to atjaunot. Mūsu kaimiņvalstīm tas bija decembrī. Lietuva atjaunoja šo mandātu decembrī. Tā ka es aicinu Saeimu balsot un atjaunot šo mandātu mūsu spēkiem, kuri pašreiz - tikai divu cilvēku sastāvā pašlaik - atrodas Kuveitas teritorijā, bet mēs gaidām tālāko uzaicinājumu no Irākas valdības un arī vīzas uz Irāku. Un būsim pēc nepieciešamības gatavi doties turpināt savu apmācības misiju. Ja kaut kas mainīsies, šie karavīri, protams, varēs doties arī atpakaļ uz mājām.

Paldies, un aicinu jūs atbalstīt šo mandāta pagarinājumu.

Sēdes vadītāja. Paldies Pabrika kungam.

Sākam debates.

Vārds deputātam Jurim Rancānam.

J. Rancāns (JK).

Labdien, kolēģi! 2014. gada 26. jūnijā Irākas valdība ar pārstāvja starpniecību ANO lūdza starptautiskajai sabiedrībai palīdzību cīņā pret teroristisko organizāciju *Da'esh* jeb tā dēvēto Islāma valsti.

Latvija kopā ar sabiedrotajiem atsaucās šim aicinājumam, jo tajā brīdī visai pasaulei bija skaidrs, kāds ļaunums un kāda bīstamība ir šai organizācijai. Mūsu karavīri koalīcijas sastāvā cīņā pret Islāma valsti deva savu ieguldījumu, apmācot Irākas bruņotos spēkus.

Man ir gadījies dzirdēt dažādus viedokļus un dažreiz pat uzklausīt jautājumus, ko mūsu karavīri dara tālās zemēs. Un uz to man vienmēr ir atbilde: to pašu, ko šeit, - viņi tur sargā mūsu nacionālo drošību.

Kā tas izpaužas? Nu, pirmām kārtām jau tādējādi, ka viņi neļauj uzvarēt un neļauj izplesties tālāk teroristiskām organizācijām.

Otrkārt. Šādā veidā mēs apliecinām mūsu sabiedrotajiem, ka mēs esam gatavi kopā ar viņiem plecu pie pleca ar ieročiem rokās stāvēt par mūsu kopīgajām vērtībām un interesēm.

Treškārt. Šādi mēs arī parādām, ka, esot aliansēs, mēs esam ne tikai drošības saņēmēji, bet arī drošības devēji.

Jā, publiski ir zināms, ka pirms kāda laika Irākas parlaments bija izdevis rezolūciju, saskaņā ar kuru Irākas valdībai būtu jāveic pasākumi, lai ārvalstu bruņotie spēki pamestu Irākas teritoriju. Tomēr, kā mēs redzam, Irākas valdība nesteidzas īstenot šādu procedūru, jo acīmredzot Irākas valdība saprot, ka "Islāma valsts" apdraudējums nekur nav palicis, tas joprojām ir turpat, tas joprojām ir šajā reģionā, tas joprojām ir gatavs izpostīt valstis un pilsētas, tas joprojām ir gatavs nogalināt simtus un tūkstošus cilvēku.

Tāpēc es gribu teikt - kamēr vien Irākas valdība nav atsaukusi savu aicinājumu pēc palīdzības, tikmēr mūsu karavīriem ir leģitīms pamats šai misijai. Tāpēc es aicinu atbalstīt valdības iesniegto lēmuma projektu pagarināt mandātu līdz 2022. gada 1. februārim.

Paldies, kolēģi. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies Rancāna kungam.

Kolēģi, ir ienācis deputātu Latkovska...

Piedodiet, lūdzu balsošanas režīmu! Balsosim par lēmuma projektu "Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai pret teroristisko organizāciju ISIL/Da'esh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irākā". Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 72, pret - 3, atturas - nav. Lēmums pieņemts.

Ir priekšlikums izsludināt pārtraukumu. Deputātu Aināra Latkovska, Daniela Pavļuta... Ata Zakatistova, Jutas Strīķes un Raivja Dzintara iesniegums: "Lūdzam pārtraukt 23. janvāra Saeimas sēdi pēc darba kārtības 2. jautājuma izskatīšanas līdz 30. janvāra pulksten 9.00." *(Starpsauciens: "Kura gada?")* Vai ir iebildumi? Iebildumu nav? Ir iebildumi?

Par procedūru. Lūdzu, ieslēdziet mikrofonu deputātei Stepaņenko. Lūdzu!

Vispirms bija tomēr Linda... Liepiņas kundze, Stepaņenko. Lūdzu!

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Tā kā šis priekšlikums netika tā kā saskaņots ar visiem iesniedzējiem, mēs ļoti lūdzam jūs, godātie kolēģi, pirms iet pārtraukumā uz nedēļu, izlemt par mūsu iesniegto likumprojektu "Par Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad kāda cita Eiropas Savienības dalībvalsts lemj par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij krimināltvajāšanai". Ņemot vērā to, ka tas ir steidzams jautājums, ļoti, ļoti lūdzam jūs sākumā nodot komisijai un tad iet pārtraukumā. Ja var. Mēs neesam paspējuši uzrakstīt iesniegumu, jo mēs nezinājām, ka jūs esat sagatavojuši šo.

Sēdes vadītāja. Paldies. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsaucieni: "Nav!")*

Lūdzu, ieslēdziet mikrofonu deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Man vienkārši jautājums. Vai nebija pirms šī te jāizlemj par darba kārtības mainīšanu par tiem dokumentiem, kas jums ir iesniegti?

Sēdes vadītāja. Mēs varbūt mainām darba kārtību tad, kad mēs skatām trīsdesmitajā... Vai tas ko maina? *(Starpsaucieni.)* Kurš tas jautājums?

Paldies.

Deputāti Jūlija Stepaņenko, Linda Liepiņa, Aldis Gobzems, Didzis Šmits, Karina Sprūde, Uldis Augulis, Raimonds Bergmanis un Dana Reizniece-Ozola iesnieguši likumprojektu **"Par Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad kāda cita Eiropas Savienības dalībvalsts lemj par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij kriminālvajāšanai"**. Ierosina nodot Ārlietu komisijai un Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsaucieni: "Nav!")* Iebildumu nav. Likumprojekts komisijām nodots. *(Aplausi.)*

Jā. Vai deputātiem ir iebildumi, ka mēs ejam pārtraukumā līdz 30. janvārim? *(Starpsaucieni.)* Iebildumu nav. Brīnišķīgi! *(Starpsauciens: "Ir!")* Tādā gadījumā... ir iebildumi? Ir iebildumi. Ir iebildumi? *(Dep. A. Gobzems: "Man ir iebildumi!" Starpsaucieni.)* Jā.

Lūdzu... jā, lūdzu, ieslēdziet mikrofonu deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Es gribēju runāt "pret" šo priekšlikumu pirms balsošanas.

Sēdes vadītāja. Šeit nevar... par procedūru. Par procedūru.

Jā, lūdzu! *(Starpsauciens.)* Mikrofonu, lūdzu! Lūdzu, mikrofonu Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Tagad ir, ja? Kolēģi, es saprotu, ka jūs gribat pārtraukumu, jo deputāti... Kaimiņu un Blumbergu ir tā kā priekšlikums atsaukt no komisijām, bet es gribētu izmantot kāda deputāta iepriekš no Saeimas tribīnes teikto: "Nevajag to! Tas nav personīgi!" Tas vienkārši... nu, tā ir saskaņā ar Kārtības rulli... tas tāpat jāizlemj... ir tas jautājums. Nu ko tur taisīt tagad pārtraukumu, nedēļu kādu atkal tirgoties? Izlemjam šodien un tad ejam atpūsties!

Visiem paldies. *(Starpsauciens.)*

Sēdes vadītāja. Paldies par viedokli.

Lūdzu balsošanas režīmu! Par... par... par pārtraukumu līdz 30. janvārim! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 62, pret - 8, atturas - nav. Ir *(Starpsaucieni. Zālē troksnis.)* izsludināts pārtraukums līdz 30. janvārim.

Kolēģi! Sēde vēl nav beigusies.

Par... par atbilžu sniegšanu uz deputātu jautājumiem 2020. gada 30. janvārī pulksten 17.00. Kāpēc 30.?

Deputātu Zariņa, Klementjeva, Kucina, Nikonova, Orlova un Kabanova steidzams jautājums ekonomikas ministram Ralfam Nemiro **"Par Ekonomikas ministrijas rīcību saistībā ar elektroenerģijas tirgus likumā paredzēto "OIK staciju" līmeņatzīmju noteikšanu"**. Saņemtā rakstveida atbilde iesniedzējus neapmierina, bet ministrs informē, ka nevar ierasties uz mutvārdu atbildes sniegšanu iepriekš saplānotā darba grafika dēļ.

Deputātu Kabanova, Dombrovska, Ribakova, Cileviča un Agešina jautājums izglītības un zinātnes ministrei Ilgai Šuplinskai **"Par izglītības kvalitātes monitoringu"**. Saņemtā rakstveida atbilde iesniedzējus apmierina.

Deputātu Liepiņas, Stepaņenko, Sprūdes, Gobzema un Krauzes jautājums vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Jurim Pūcem **"Par sašķidrinātās dabasgāzes termināļa un gāzes pārvades cauruļvada no Skultes ostas līdz Inčukalna pazemes gāzes krātuvei būvniecību"**. Saņemtā rakstveida atbilde iesniedzējus apmierina.

Deputātu Gobzema, Auguļa, Sprūdes, Papules, Stepaņenko, Liepiņas un Šmita **jautājums tieslietu ministram Jānim Bordānam "Par Latvijas pilsones Kristīnes Misānes tiesību aizsardzību"**. Saņemtā rakstveida atbilde iesniedzējus neapmierina, bet mutvārdos papildjautājumus uzdot nevēlas.

Saeimas deputātu Reiznieces-Ozolas, Valaiņa, Krauzes, Bergmaņa un Vucāna jautājums Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam **"Par vienotu akcīzes nodokļa likmi alkoholam visās Baltijas valstīs"** ir pieņemts, un nodosim to Ministru prezidentam.

Lūdzu balsošanas režīmu! *(Starpsaucieni: "Reģistrācijas!")* Reģistrācijas režīmu. Jā.
(Dep. I. Zariņš: "Balsosim par reģistrāciju!") Reģistrācijas režīmu!

Vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai reģistrācijas rezultātu nolasīšanai. *(Zālē troksnis.)*

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Arvils Ašeradens, Jānis Ādamsons, Mārtiņš Bondars, Gundars Daudze, Inese Ikstena, Janīna Kursīte, Ināra Mūrniece, Didzis Šmits, Jānis Tutins, Jānis Vitenbergs... Tutins ir, Jānis Vitenbergs... ir, Jānis Vucāns un Normunds Žunna... ir.
Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.
Pārtraukums līdz 2020. gada 30. janvāra pulksten 9.00.
(Pārtraukums.)

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas ziemas sesijas 3. sēde
2020. gada 23. janvārī

Par darba kārtību

Priekšlikums - dep. J. Stepaņenko (par)

Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un

Eiropas Savienības jautājumos
(Dok. Nr. 1934)

Ziņo	- ārlietu ministrs E. Rinkēvičs
Debates	- dep. D. Beitnere-Le Galla - Ministru prezidents A. K. Kariņš - aizsardzības ministrs A. Pabriks - dep. R. Kols

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa	- Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva
Debašu turpinājums	- dep. V. A. Tērauda - dep. I. Voika - dep. V. Valainis - dep. L. Ozola - dep. V. Dombrovskis - dep. O. Ē. Kalniņš - dep. J. Dombrava - dep. A. Zakatistovs

Paziņojums

- dep. A. Kaimiņš

Debašu turpinājums	- dep. M. Golubeva - dep. D. Rukšāne-Ščipčinska - dep. J. Vucāns - dep. I. Lībiņa-Egnere - dep. A. Kiršteins - dep. U. Budriķis - dep. N. Kabanovs - dep. I. Pimenovs - dep. A. Krauze - dep. A. Kazinovskis - dep. B. Cilevičs

Paziņojums

- dep. U. Budriķis

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa	- Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva
Debašu turpinājums	- dep. S. Dolgopolovs - dep. J. Tutins - dep. A. Gobzems - ārlietu ministrs E. Rinkēvičs

Lēmuma projekts **"Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai pret teroristisko organizāciju ISIL/Da'esh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irākā"** *(Nr. 308/Lm13)*
(Dok. Nr. 1984)
Ziņo - aizsardzības ministrs A. Pabriks

Debates - dep. J. Rancāns

Par procedūru - dep. J. Stepaņenko
- dep. L. Liepiņa

Par likumprojektu **"Par Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad kāda cita Eiropas Savienības dalībvalsts lemj par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij kriminālvajāšanai"** *(Nr. 568/Lp13)*
(Dok. Nr. 2006)

Par procedūru - dep. A. Gobzems

Informācija par atbilžu sniegšanu uz deputātu jautājumiem

Informācija par deputātu D. Reiznieces-Ozolas, V. Valaiņa, A. Krauzes, R. Bergmaņa un J. Vucāna **jautājumu Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam "Par vienotu akcīzes nodokļa likmi alkoholam visās Baltijas valstīs"** *(Nr. 111/J13)*

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva

Balsojumi
Datums: 23.01.2020 10:28:06 bal001
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 23.01.2020 14:54:28 bal002
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 23.01.2020 16:19:09 bal003
Par - 72, pret - 3, atturas - 0. (Reģistr. - 87)
Balsošanas motīvs: Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai pret teroristisko organizāciju ISIL/Da'esh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irākā (308/Lm13)

Datums: 23.01.2020 16:24:54 bal004
Par - 62, pret - 8, atturas - 0. (Reģistr. - 89)
Balsošanas motīvs: Par sēdes pārtraukumu

Datums: 23.01.2020 16:27:48 bal005
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

23.01.2020. 9.00 11.00 13.30 15.30

Sēdes videotranslācija	23.01.2020	9.00	11.00	13.30	15.30

1. pl. 09:00 – 1 h 28 min stg 2034 sēde Nr3-ziemas-sesija-1-daļa Beitnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200123104002_saeima.lv.audio.01.1_0

2. pl. 11:00 – 1 h 29 min stg 2034 sēde Nr3-ziemas-sesija-2-daļa Beitnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200123133302_saeima.lv.audio.01.1_0_0

3. pl. 13:30 – 1 h 24 min stg 2034 sēde Nr3-ziemas-sesija-3-daļa Beitnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200123150301_saeima.lv.audio.01.1_0_0

4. pl. 15:30 – 58 min stg 2034 sēde Nr3-ziemas-sesija-4-daļa Beitnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200123104002_saeima.lv.audio.01.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

4

Sēdes video translācija	23.01.2020	9.00	11.00	13.30	15.30

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2034
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=5c406990-4302-4204-b889-fe5b3971d0a5&stage=5

23.01.2020. 13.Saeima trešā sēde-ziemas sesija Ārlietu ziņojums (Elektroenerģija tirgus) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Dagmāra Beitnere-Le-Galla*
2020.gada 23. janvāra sēde sākas pl. 09:00
sēde slēgta pl. 16:27, sēdes ilgums- 7 h 16 minūtes / 5 h 19 min -darbs sēdē turpina 30.janvārī pl. 9:00

PIEBILDE: 23. janvārī notiek viena sēde nr.3 četrās daļās, turpina 30.janv.

Latvijas Republikas Saeimas
2020.gada 23.janvāra
sēdes darba kārtība
(ar turpinājumu 2020.gada 30.janvārī pulksten 09.00)

	I. Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi	
1.	Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos (Dok. Nr. 1934) Izskatīts Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (Referents: Edgars Rinkēvičs) Debates DKP izskatīšanas gaita	
	II. Lēmumu projektu izskatīšana	
2.	Lēmuma projekts **Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai pret teroristisko organizāciju ISIL/Da'esh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irākā** *(308/Lm13)* (Dok. Nr. 1984)Balsojums: par 72, pret 3, atturas 0 Paziņojums Ministru kabinets (Referents: Artis Pabriks) Debates	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi	
	III. Prezidija ziņojumi	
	1. Par iesniegtajiem likumprojektiem	
41.	1. Likumprojekts Par Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad kāda cita Eiropas Savienības dalībvalsts lemj par Latvijas pilsoņa izdošanu trešajai valstij krimināltvajāšanai *(568/Lp13)* (Dok. Nr. 2006) Deputāti Jūlija Stepaņenko, Linda Liepiņa, Aldis Gobzems, Didzis Šmits, Karina Sprūde, Uldis Augulis, Raimonds Bergmanis, Dana Reizniece-Ozola	

		Nodots komisijām: Ārlietu komisija, Juridiskā komisija (atbildīgā)	
		Pārtraukums līdz 2020. gada 30. janvāra pulksten 09.00	
	3.	2. Likumprojekts **Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā** (556/Lp13) (Dok. Nr. 1948, 1948A)Balsojums: par 36, pret 39, atturas 2 Noraidīts Deputāti Vitālijs Orlovs, Valērijs Agešins, Sergejs Dolgopolovs, Jānis Krišāns, Ivans Ribakovs ↗ Debates	
	4.	3. Likumprojekts **Grozījumi Saeimas kārtības rullī** *(557/Lp13)* (Dok. Nr. 1950, 1950A)Balsojums: par 31, pret 55, atturas 0 **Noraidīts** Deputāti Vjačeslavs Dombrovskis, Jānis Tutins, Igors Pimenovs, Valērijs Agešins, Ivans Ribakovs ↗ Debates	
	5.	4. Likumprojekts **Grozījumi Ārstniecības likumā** *(558/Lp13)* (Dok. Nr. 1961, 1961A) Deputāti Marija Golubeva, Inese Voika, Raivis Dzintars, Vitālijs Orlovs, Inese Lībiņa-Egnere **Nodots komisijai:** Sociālo un darba lietu komisija (atbildīgā)	
	6.	5. Likumprojekts **Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā** *(559/Lp13)* (Dok. Nr. 1965, 1965A)Balsojums: par 65, pret 0, atturas 19 **Nod. kom.** Nacionālās drošības komisija **Nodots komisijai:** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (atbildīgā)	
	7.	6. Likumprojekts **Grozījumi Publisko iepirkumu likumā** *(560/Lp13)* (Dok. Nr. 1976, 1976A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija(atbildīgā	
	8.	7. Likumprojekts **Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā** *(561/Lp13)* (Dok. Nr. 1977, 1977A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (atbildīgā)	
	9.	8. Likumprojekts **Grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā** *(562/Lp13)* (Dok. Nr. 1978, 1978A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (atbildīgā)	
	10.	9. Likumprojekts **Grozījumi Kredītiestāžu likumā** *(563/Lp13)* (Dok. Nr. 1979, 1979A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (atbildīgā)	
	11.	10. Likumprojekts **Grozījumi Kontu reģistra likumā** *(564/Lp13)* (Dok. Nr. 1980, 1980A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (atbildīgā)	
	12.	11. Likumprojekts **Grozījumi Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā** *(565/Lp13)* (Dok. Nr. 1981, 1981A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (atbildīgā)	
	13.	12. Likumprojekts **Par bērnu un jauniešu izglītošanu valsts aizsardzībā** *(566/Lp13)* (Dok. Nr. 1982, 1982A)	

		Ministru kabinets **Nodots komisijām:** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (atbildīgā), Izglītības, kultūras un zinātnes komisija	
	14.	13. Likumprojekts Par Partnerības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Singapūras Republiku, no otras puses *(567/Lp13)* (Dok. Nr. 1983, 1983A) Ministru kabinets Nodots komisijai: Ārlietu komisija (atbildīgā)	
		2. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem	
	15.	Lēmuma projekts Par 10 496 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Par sievietes tiesībām uz 100% apmaksātu atvaļinājumu dzemdībām" turpmāko virzību *(300/Lm13)* (Dok. Nr. 1949) Iekļauts darba kārtības beigās Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija	
		3. Par atvaļinājuma piešķiršanu	
	16.	1. Par piešķirto neapmaksāto atvaļinājumu deputātam Andrejam Klementjevam 2020. gada 16. janvārī (Dok. Nr. 1963., 611.1.8/1-2-13/20) Piešķirts	
	17.	2. **Par piešķirto neapmaksāto atvaļinājumu deputātam Atim Lejiņam 2020.gada 20. un 21. janvārī** (Dok. Nr. 1964., 611.1.8/7-1-13/20) **Piešķirts**	
		IV. Amatpersonu ievēlēšana, apstiprināšana, iecelšana, atbrīvošana vai atlaišana no amata, uzticības vai neuzticības izteikšana	
	42.	1. Lēmuma projekts **Par deputāta Alda Blumberga atsaukšanu no Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas** *(311/Lm13)* (Dok. Nr. 2007)Balsojums: par 85, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Deputāti Atis Zakatistovs, Iveta Benhena-Bēkena, Aivars Geidāns, Ieva Krapāne, Ēriks Pucens, Ramona Petraviča, Kaspars Ģirģens, Linda Liepiņa, Ivars Puga, Jānis Vitenbergs	
	43.	2. Lēmuma projekts **Par deputāta Artusa Kaimiņa atsaukšanu no Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas** *(312/Lm13)* (Dok. Nr. 2008)Balsojums: par 83, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Deputāti Atis Zakatistovs, Iveta Benhena-Bēkena, Ieva Krapāne, Aivars Geidāns, Ēriks Pucens, Ramona Petraviča, Kaspars Ģirģens, Linda Liepiņa, Jānis Vitenbergs, Dace Bluķe	
		V. Likumprojektu izskatīšana	
	19.	1. Likumprojekts **Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā** *(476/Lp13)* (3. lasījums) (2 priekšlikumi) (Dok. Nr. 1960)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Iveta Benhena-Bēkena)	
	20.	2. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"** *(402/Lp13)* (3. lasījums) (6 priekšlikumi) (Dok. Nr. 1962)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Ivars Zariņš)	
	21.	3. Likumprojekts **Grozījumi Meža likumā** *(396/Lp13)* (3. lasījums) (5 priekšlikumi) (Dok. Nr. 1968)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Jānis Dūklavs)	
	22.	4. Likumprojekts Grozījumi Tūrisma likumā (485/Lp13) (3. lasījums) (2 priekšlikumi) (Dok. Nr. 1969)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 Likums Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Atis Lejiņš)	

	23.	5. Likumprojekts **Grozījums Trauksmes celšanas likumā** *(400/Lp13)* (3. lasījums) (1 priekšlikums) (Dok. Nr. 1972)Balsojums: par 80, pret 3, atturas 0 **Likums** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Dace Bluķe) DKP izskatīšanas gaita	
	24.	6. Likumprojekts **Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā** *(77/Lp13)* (3. lasījums) (103 priekšlikumi) (Dok. Nr. 1973, 1973A, 1973B)Balsojums: par 61, pret 0, atturas 1 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Ivars Zariņš) DKP izskatīšanas gaita	
	25.	7. Likumprojekts **Grozījumi Apsardzes darbības likumā** *(508/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1782, 1936)Balsojums: par 72, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Ivans Klementjevs)	
	26.	8. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas Sodu izpildes kodeksā** *(518/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1856, 1937)Balsojums: par 72, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	27.	9. Likumprojekts **Grozījumi Apcietinājumā turēšanas kārtības likumā** *(519/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1857, 1938)Balsojums: par 73, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	28.	10. Likumprojekts **Grozījumi Ieslodzījuma vietu pārvaldes likumā** *(520/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1858, 1939)Balsojums: par 73, pret 0, atturas 1 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	29.	11. Likumprojekts **Grozījumi Pārtikas aprites uzraudzības likumā** *(526/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1864, 1942)Balsojums: par 75, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Jānis Dūklavs)	
	30.	12. Likumprojekts **Grozījumi Farmācijas likumā** *(517/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1855, 1943)Balsojums: par 78, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Sociālo un darba lietu komisija (Referents: Ilmārs Dūrītis)	
	31.	13. Likumprojekts **Par nekustamo īpašumu atsavināšanu Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts robežas joslas ierīkošanai** *(333/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1015, 1953)Balsojums: par 78, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Jānis Butāns)	
	32.	14. Likumprojekts **Par nekustamo īpašumu atsavināšanu sabiedrības vajadzībām – pierobežas ceļa pie Kelovas zemes nodalījuma joslai** *(419/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1415, 1954)Balsojums: par 78, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Jānis Butāns)	
	33.	15. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par 1971.gada 2.februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi"** *(524/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1862, 1966)Balsojums: par 79, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Ārlietu komisija (Referents: Inese Voika)	
	34.	16. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par reglamentētajām profesijām un**	

		profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” *(509/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1783, 1967)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Sociālo un darba lietu komisija (Referents: Andris Skride)	
	35.	17. Likumprojekts **Grozījumi Valsts pārvaldes iekārtas likumā** *(416/Lp13)* (2. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 1971)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Inga Goldberga)	
	36.	18. Likumprojekts **Grozījums Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā** *(527/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1865, 1974)Balsojums: par 77, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Administratīvi teritoriālās reformas komisija (Referents: Jānis Dombrava)	
	37.	19. Likumprojekts **Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā** *(539/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 1897, 1975)Balsojums: par 69, pret 10, atturas 0 **Pieņemts** Administratīvi teritoriālās reformas komisija (Referents: Jānis Dombrava) ↗ Debates	
	VI. Lēmumu projektu izskatīšana		
	38.	1. Lēmuma projekts Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta “Grozījumi Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā” (Nr.489/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2020.gada 15.februārim *(309/Lm13)* (Dok. Nr. 1988)Balsojums: par 86, pret 0, atturas 0 Pieņemts Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija	
	39.	2. Lēmuma projekts **Par priekšlikumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu likumprojekta “Valsts robežsardzes likums”** (Nr.490/Lp13) otrajam lasījumam līdz 2020. gada 15.februārim *(310/Lm13)* (Dok. Nr. 1989)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 0 Pieņemts Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija	
	VII. Patstāvīgo priekšlikumu izskatīšana		
	44.	Lēmuma projekts Par 10 496 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Par sievietes tiesībām uz 100% apmaksātu atvaļinājumu dzemdībām” turpmāko virzību *(300/Lm13)* (Dok. Nr. 1949)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 0 Paziņojums Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija (Referents: Aldis Adamovičs)	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	VIII. Izslēgtie no darba kārtības		
	18.	Likumprojekts **Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā** *(513/Lp13)* (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 1802, 1869) **Izslēgts no DK** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Daniels Pavļuts)	
	Sēde beigusies 30.01.2020 15:30		

---

* * * *

	VI. Iesniegtās izmaiņas Prezidija apstiprinātajā sēdes darba kārtībā		
	42.	1. Lēmuma projekts **Par deputāta Alda Blumberga atsaukšanu no Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas** *(311/Lm13)* (Dok. Nr. 2007)	

		Deputāti Atis Zakatistovs, Iveta Benhena-Bēkena, Aivars Geidāns, Ieva Krapāne, Ēriks Pucens, Ramona Petraviča, Kaspars Ģirģens, Linda Liepiņa, Ivars Puga, Jānis Vitenbergs	
	43.	2. Lēmuma projekts **Par deputāta Artusa Kaimiņa atsaukšanu no Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas** *(312/Lm13)* (Dok. Nr. 2008) Deputāti Atis Zakatistovs, Iveta Benhena-Bēkena, Ieva Krapāne, Aivars Geidāns, Ēriks Pucens, Ramona Petraviča, Kaspars Ģirģens, Linda Liepiņa, Jānis Vitenbergs, Dace Bluķe	
	44.	3. Lēmuma projekts **Par deputāta Alda Blumberga atsaukšanu no NATO Parlamentārās asamblejas Latvijas delegācijas** *(313/Lm13)* (Dok. Nr. 2010) Deputāti Aldis Gobzems, Linda Liepiņa, Karina Sprūde, Jūlija Stepaņenko, Kaspars Ģirģens, Ieva Krapāne, Jānis Dūklavs, Armands Krauze, Dana Reizniece-Ozola, Uldis Augulis	
	45.	4. Lēmuma projekts **Par deputāta Artusa Kaimiņa atsaukšanu no Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Latvijas delegācijas** *(314/Lm13)* (Dok. Nr. 2011) Deputāti Aldis Gobzems, Linda Liepiņa, Karina Sprūde, Jūlija Stepaņenko, Kaspars Ģirģens, Ieva Krapāne, Jānis Dūklavs, Armands Krauze, Dana Reizniece-Ozola, Uldis Augulis	